

הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014

פרק א': מטרת החוק

1. מטרה חוק זה בא לתקן חוקים שונים במטרה לחזק את הצמיחה במשק ובעיקר את הצמיחה המבוססת על חדשנות, להגדיל את רמת התעסוקה והפרייה במשק ואת רמת התחרות שבו תוך שיפור מצבו של העובד, להוזיל את יוקר המחיה בישראל ובכלל זה להוזיל את מחירי הדיוור בדרך של הגדלת היצע הדיוור, והכול בהתאם ליעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015.

פרק ב': תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה

2. תיקון חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 – הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה) (1) בסעיף 19(א), אחרי ההגדרה "חוק לעידוד מו"פ" יבוא: "המדען הראשי" – המדען הראשי במשרד הכלכלה;

דבריו הסבר

פרק ב' – כללי

משמעותי מהתעשייה הישראלית, נתקלות בקשיים בגיוס משקיעים, ובשנים האחרונות ניכרת מגמת ירידה בהשקעות בחברות אלה. ירידה זו נובעת, בין השאר, ממעבר של קרנות ההון סיכון להשקעה בחברות בשלבים מתקדמים יותר. במטרה להגדיל את מקורות המימון לחברות צעירות כאמור בדרך של הגדלת היקף ההשקעות בהן, יש צורך לתמרץ משקיעים פוטנציאליים לבחור בחברות אלה כאפיק השקעה.

מבדיקת השפעתו של חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 על התנהגות המשקיעים בחברות עתירות ידע עולה, כי מאז נחקק, נעשה שימוש מועט בהטבת המס שמעניק סעיף 20 לחוק האמור למשקיעים בחברת מטרה כהגדרתה באותו סעיף (בפרק זה – חברת מטרה), וכי נדרשים כמה שינויים כדי להתאים את ההסדר הקבוע בו למציאות הכלכלית בתחום. הקריטריונים הקבועים כיום בסעיף 20 לחוק האמור לצורך קבלת ההטבה יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים, ונראה שהם מהווים גורם מרכזי לשימוש המועט שנעשה עד היום בהטבה שמעניק החוק.

כך למשל, ההחלטה אם השקעה מסוימת אכן מזכה בהטבת המס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה, זאת משום שחלק מהקריטריונים להגדרה "חברת מטרה" (החברה שההשקעה בה עשויה להיחשב להשקעה המזכה בהטבה לפי סעיף 20 לחוק) נבדקים בתום תקופת ההטבה, קרי בתום שלוש שנות מס משנת המס שבה שולם סכום ההשקעה המזכה לחברת המטרה. נוסף על אי-הוודאות למשקיע, אחד התנאים הקבועים בסעיף האמור מתייחס להיקף הכנסות מרבי של החברה ביחס להוצאותיה על מחקר ופיתוח במהלך השנה שבה שולם

התעשייה עתירת הידע מהווה מנוע צמיחה מרכזי במשק הישראלי זה כמה עשורים. פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (בפרק זה – חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012), קבע, כהוראת שעה, הוראות מס שמטרתן לעודד פעילות של חברות העוסקות בתעשיות עתירות ידע (בפרק זה – חברות עתירות ידע) בשלבים שונים של צמיחתן. הוראות סעיף 20 לחוק האמור מתירות למשקיעים בחברות כאמור לנכות את השקעתם, ככל שהיא עומדת בתנאים הקבועים בחוק, מכלל הכנסתם, באופן שוטף. הסעיף קובע מהי חברת מטרה, שניכוי סכום ההשקעה במניויה (עד תקרה מסוימת) יותר ליחיד מכלל הכנסתו כאמור.

לעומת זאת, הוראות סעיף 21 לאותו חוק מאפשרות להכיר לצורכי מס בהוצאות שהוציאה חברה רוכשת, כהגדרתה באותו סעיף, לשם רכישת חברה מזכה, כהגדרתה בסעיף האמור. מטרת סעיף זה היא לעודד חברות עתירות ידע גדולות לרכוש חברות עתירות ידע קטנות, ובכך לשמור על פעילותן של חברות קטנות כאמור, ובעיקר על פעילות המחקר והפיתוח שלהן ולהבטיח כי זו תישאר בישראל.

כפי שיפורט להלן, התיקון המוצע נוגע להסדר הקבוע בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, בלבד.

השקעות בחברות עתירות ידע ישראליות המצויות בשלב הראשוני של פעילות המחקר והפיתוח (שלב ה-Seed) נושאות סיכון גבוה מאוד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות לטמיון. חברות כאמור, אשר מהוות חלק

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 138; התשע"ג, עמ' 50.

(2) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום ההגדרה "השקעה מזכה" יבוא:

"השקעה מזכה" – השקעה במזומן של משקיע בחברת מטרה או בחברה מתחילה בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין;

(2) בהגדרה "חברת מטרה" –

ד ב ר י ה ס ב ר

מסלול ההטבה למשקיעים בחברות צעירות יופעל כהוראת שעה מיום התחילה עד סוף שנת 2019. בהתאם לכך, מוצע להאריך אף את תקופת הוראת השעה החלה לגבי המסלול הקיים בחוק האמור במתכונתו הנוכחית לגבי השקעה בחברות מטרה. יובהר, כי המסלול החדש המוצע הוא מסלול חלופי למסלול הקיים לגבי השקעה בחברות מטרה, ובכל מקרה לא תותר למשקיע הוצאה בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים בשנת המס בשל השקעה מזכה, בין אם השקיע בחברת מטרה ובין אם השקיע בחברה מתחילה.

סעיף 2 לפסקה (א)(2)

מוצע לתקן הגדרות שונות בסעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, להוסיף הגדרות שיחולו לעניין שני המסלולים – הקיים והמוצע – וכן להוסיף לאותו סעיף את ההגדרה "חברה מתחילה", הקובעת את תנאי הכניסה למסלול ההטבה החדש המוצע, הכול כפי שיפורט להלן.

לפסקת משנה (1)

סעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 מגדיר "השקעה מזכה" כ"השקעה של יחיד בחברת מטרה בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה באותה שנה". כדי למנוע תכנוני מס שונים במטרה לזכות בהטבות המס שמעניק סעיף 20 לחוק, מוצע להחליף את ההגדרה האמורה ולהבהיר כי השקעה מזכה, הן לעניין חברת מטרה והן לעניין חברה מתחילה כהגדרתה המוצעת, חייבת להיות השקעה במזומן בלבד.

כמו כן, לאור הוספת ההגדרה המוצעת "מועד ההשקעה", המבהירה כי מועד ההשקעה הוא המאוחר מבין שני מועדים כמפורט בהגדרה (מועד תשלום סכום ההשקעה לחברה או מועד הקצאת המניות כנגד ההשקעה), קרי השקעה מזכה היא רק השקעה שהתקיימו לגביה שני התנאים (הסכום שולם והמניות הוקצו), מוצע שלא להגביל את הקצאת המניות לאותה שנה שבה שולם סכום ההשקעה.

לפסקת משנה (2)

לאור הוספת ההגדרות "משקיע" ו"מועד ההשקעה", מוצע לתקן בהתאם לכך את ההגדרה "חברת מטרה". כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי הסבר, ההבהרה המוצעת לעניין מועד ההשקעה נועדה להגביר את

לה סכום ההשקעה והשנה שאחריה, שמעבר לו החברה כבר לא תזכה את משקיעיה בהטבה שמעניק סעיף 20 לחוק. ההסדר המתואר לעיל עלול להיות תמריץ שלילי בעבור החברה להרחיב את פעילותה.

לאור השימוש המועט במסלול ההטבה הקיים בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 לגבי חברות מטרה, ולאור הקשיים המיוחדים לחברות צעירות, המתוארים לעיל, מוצע להוסיף לחוק מסלול חדש, חלופי למסלול הקיים, אשר יעניק את אותה הטבת מס למשקיעים בחברות כאלה ("חברות מתחילות" כהגדרתן המוצעת), וזאת על פי אמות מידה מיוחדות לאותו מסלול. התנאים שמוצע לקבוע הם פשוטים יחסית לבחינה וידועים בעת ההשקעה. כך, צפוי המסלול המוצע לייצר ודאות למשקיעים תוך צמצום עלויות העסקה, ולהיות בהיר ואטרקטיבי מנקודת מבטם של המשקיע ושל החברות המתחילות, המהוות חלק משמעותי מעתיד התעשייה עתירת הידע הישראלית, ופעילותן חיונית לשם הגברת הצמיחה במשק.

לצד הבטחת הוודאות למשקיעים, מוצע לקבוע הוראות שיבטיחו את המשך קיום התנאים האמורים בחברה גם במהלך תקופת ההטבה (ולגבי חלק מהתנאים אף בשנתיים שלאחר תום תקופת ההטבה). כפי שיפורט להלן, להפרת התנאים יהיו השלכות לגבי החברה המתחילה ולא לגבי המשקיעים בחברה כאמור, וזאת בשונה ממסלול ההטבה לגבי חברות מטרה.

אגב התיקון המוצע, מוצע לתקן ולהוסיף כמה הגדרות והוראות בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 הנוגעות לשני המסלולים – מסלול ההטבה הקיים לגבי השקעה בחברות מטרה והמסלול המוצע לעניין השקעה בחברות מתחילות – וזאת כדי לשפר את בהירותם של ההסדרים ואת הוודאות לגביהם, וכן למנוע תכנוני מס. בין השאר, מוצע להגדיר את מועד ההשקעה בדרך שתגביר את הוודאות לגבי השאלה אם השקעה מסוימת היא השקעה מזכה, וכן תבהיר כי השקעה מזכה היא רק כזו שהתקיימו לגביה כל התנאים במצטבר (סכום ההשקעה שולם והמניות הוקצו). כמו כן מוצע לקבוע שגם שותפות בין יחידים תוכל להיחשב למשקיע, וזאת כדי להרחיב את מעגל המשקיעים הפוטנציאליים בחברות.

כדי לעודד את השימוש בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 ובהטבה שהוא מעניק, מוצע לקבוע כי

- (א) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע";
- (ב) בפסקה (4), במקום "בשנה שבה שולם סכום ההשקעה המזכה" יבוא "בשנה שבה חל מועד ההשקעה";
- (3) אחרי ההגדרה "חברת מטרה" יבוא:
- "חברה מתחילה" – חברה שהתאגדה בישראל ושהשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל, שמתקיימים לגביה כל אלה:

- (1) במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים מיום התאגדות החברה, ואם החברה קיבלה סיוע במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, המיועד לסיוע לחברות מתחילות ואשר הממונה על התקציבים במשרד האוצר ומנהל רשות המסים אישרו כי ייעודו כאמור – טרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע במסגרת המסלול האמור או 48 חודשים מיום התאגדות החברה, לפי המאוחר;
- (2) היקף המכירות הכולל של החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על ארבעה וחצי מיליון שקלים חדשים, והיקף המכירות בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שני מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;
- (3) סך כל הוצאות החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים, וסך כל הוצאותיה בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שלושה מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

ד ב ר י ה ס ב ר

קטן (ב) של סעיף 20 לחוק, ויחולו עליה סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) של אותו סעיף, החלים גם הם על חברות מטרה, וכן כמה הוראות נוספות שמוצע לקבוע רק לעניין חברה מתחילה, כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לפסקה (2)(ה).

על פי המוצע, הקריטריונים שמוצע לקבוע כתנאי להיחשב לחברה מתחילה יהיו כאלה הניתנים לבירור במועד ההשקעה כהגדרתו המוצעת. כך ידעו המשקיעים כבר באותו מועד אם מתקיימים התנאים המזכים אותם בהטבת המס שמעניק חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, ותובטח הוודאות החשובה למשקיעים בחברות צעירות, הנחשבות כאמור לנושאות סיכון מטבען.

כך למשל, מוצע לקבוע כי חברה מתחילה היא חברה שרואה החשבון שלה אישר כי במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים מיום התאגדותה (או שטרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע שקיבלה החברה במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, אם קיבלה סיוע כאמור). וכי היקף המכירות הכולל שלה, הוצאותיה והיקף ההשקעות שנעשו בה מיום התאגדותה עד מועד ההשקעה אינם משמעותיים.

הוודאות למשקיעים בחברות ולמנוע תכנוני מס, וההגדרה המוצעת ל"משקיע" נועדה להרחיב את מעגל המשקיעים הפוטנציאליים בחברות.

לפסקת משנה (3)

להגדרה "חברה מתחילה" – כאמור, מוצע לעגן בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 מסלול חלופי שעניינו הטבת מס בשל השקעה בחברות המצויות בשלבי פעילותן הראשוניים, וזאת בשל הקושי הרב של חברות אלה, הנושאות כאמור סיכון גבוה למשקיעים, בגיוס כספים לקידום פעילותן (בפרק זה – מסלול חברה מתחילה). קושי זה נובע, בין השאר, מהתנאים הקבועים בחוק בנוסחו הנוכחי לעניין חברות מטרה. תנאים אלה צופים פני עתיד, ובמקרים שבהם מתברר לבסוף שלא התקיימו, נדרשים המשקיעים להחזיר את ההטבה שקיבלו, ובכך נפגעת באופן משמעותי הוודאות למשקיעים.

לשם כך, מוצע להוסיף לסעיף 20(א) לחוק האמור את ההגדרה "חברה מתחילה". חברה שתכלול בהגדרה תהיה זכאית להטבה הניתנת היום לחברות מטרה לפי סעיף

(4) היקף ההשקעות בחברה וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה, ובכלל זה סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים;

(5) רואה החשבון של החברה אישר כי מתקיימים בחברה, במועד ההשקעה, התנאים שבפסקאות (1) עד (4);

(6) עד מועד ההשקעה התקבל אישור המדען הראשי לאותה שנת מס, כי מתקיימים בחברה, שניים אלה:

(א) 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד יום ההשקעה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה (בסעיף זה – המוצר בפיתוח);

(ב) המוצר בפיתוח וכל הזכויות הנובעות ממנו הם בבעלות החברה מיום היווצרו; לעניין זה, רכשה או קיבלה החברה את מלוא הזכויות במוצר מאחד מאלה, לשם המשך פיתוחו של המוצר, יראו את החברה כאילו מתקיים בה התנאי האמור בפסקת משנה זו:

(1) יחיד שהמוצר היה בבעלותו באופן בלעדי מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה;

(2) מוסד יוצר שהמוצר היה בבעלותו מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה; לעניין זה, "מוסד יוצר" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 29(9) לפקודה;

(2) בית חולים או תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985²;

(3) חברה העוסקת דרך קבע במסחר ידע שנוצר בגופים כאמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה זו;

(4) מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפתח את המוצר לכלל המשק, דוגמת מוסדות להשכלה גבוהה שמטרתם המרכזית היא מחקרית ולא כלכלית, דבר שגורם למשק לאבד הזדמנויות רבות לצמיחה. במטרה לעודד הקמה של חברות מתחילות המבוססות על ידע שפותח במוסדות מחקר או אצל יחידים כאמור, מוצע לקבוע לעניין דרישת הבעלות במוצר, כי החברה תעמוד בדרישה גם אם רכשה או קיבלה את מלוא הזכויות בו לשם פיתוחו, מיחיד שהיה בעל המוצר באופן בלעדי או ממוסד יוצר כהגדרתו המוצעת, שהמוצר היה בבעלותו

כדי להבטיח שאכן מדובר בחברה העוסקת במחקר ובפיתוח, מוצע לדרוש כי המדען הראשי יאשר, עד מועד ההשקעה, כי 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד מועד ההשקעה הוצאו בקשר למוצר המפותח בחברה וכי המוצר האמור וכל הזכויות הנובעות ממנו נמצאים בבעלות החברה מיום היווצרו. אישור זה יהיה תקף לאותה שנת מס שבה הוא ניתן.

עם זאת, פעמים רבות, מתחיל פיתוח של מוצרים בידי יחידים או בידי גופים מסוימים, שאין להם אינטרס כלכלי

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

"מועד ההשקעה" – המאוחר מבין אלה:

- (1) המועד שבו המשקיע שילם לחברת המטרה או לחברה המתחילה את סכום ההשקעה המזכה;
- (2) המועד שבו הקצתה חברת המטרה או החברה המתחילה למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברה;
- "המועד הקובע" – שנתיים מתום תקופת ההטבה;
- "מוצר" – כהגדרתו בחוק לעידוד מ"פ;
- "משקיע" – יחיד או שותפות בין יחידים;
- (4) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:

"שותפות בין יחידים" – שותפות אשר השותפים בה במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים, אשר הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה, ושמהלך רשות המסים אישר כי מתקיימים בה התנאים האמורים בהגדרה זו;

- (5) בהגדרה "תקופת ההטבה", במקום "שבה סכום ההשקעה המזכה שולם לחברת המטרה" יבוא "שבה חל מועד ההשקעה";
- (ב) בסעיף קטן (ב) –

- (1) ברישה, אחרי "חברת מטרה" יבוא "או חברה מתחילה" ובמקום "ליחיד" יבוא "למשקיע";
- (2) במקום פסקה (1) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

הטבת המס שמעניק הסעיף. בכך, מאבדת התעשייה עתירת הידע פוטנציאל השקעה גדול של התאגדויות שונות, שאינן יחידים, אשר בוחרות בשל כך לפנות לאפיקי השקעה אחרים. במטרה לנתב השקעות משמעותיות נוספות לפעילות של חברות עתירות ידע, מוצע לקבוע כי גם השקעה של שותפות תוכר כהשקעה המזכה בהטבות המס שמעניק סעיף 20 לחוק לחברות כאמור. ברם, הואיל ומטרת החוק לעודד השקעות של יחידים ולא של חברות, מוצע לקבוע כי רק שותפות שכל השותפים בה הם יחידים במשך כל תקופת ההטבה, ואשר מטרת הקמתה ופעילותה היא השקעה בחברה אחת שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה, שמנהל רשות המסים אישר כי היא עומדת בתנאים אלה, תיחשב למשקיע לעניין מסלולי ההטבות שבסעיף 20 לחוק כנוסחו לפי התיקון המוצע.

לפסקת משנה (5)

לאור הגדרת "מועד ההשקעה", בפסקת משנה (3), מוצע לתקן בהתאם לכך גם את ההגדרה "תקופת ההטבה", שתמנה על פי המוצע שלוש שנות מס החל בשנת המס שבה חל מועד ההשקעה.

לפסקה (2)(ב) עד (ד)

סעיף קטן (ב) של סעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 קובע את הטבת המס המוענקת היום

מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה. על פי המוצע, "מועד יוצר" הוא גוף כגון מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודת מס הכנסה, בית חולים, תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, חברות העוסקות דרך קבע במסחר ידע שנוצר במוסדות הנזכרים או מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר. כך, תינתן למשקיעים שישקיעו בחברה מתחילה שרכשה מוצר מגופים אלה לשם המשך פיתוחו, הזדמנות לקבל את הטבת המס.

להגדרה "מועד ההשקעה" – על פי המוצע, ובהתאם לכך שהשקעה מזכה היא השקעה שבשלה הוקצו למשקיע מניות בחברה, מוצע להגדיר את מועד ההשקעה כמועד שבו שילם המשקיע (לחברת המטרה או לחברה המתחילה, לפי העניין) את סכום ההשקעה המזכה או המועד שבו הקצתה החברה למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברה, לפי המאוחר. הבהרה זו בדבר מועד ההשקעה נועדה להגביר את הוודאות ולמנוע מחלוקות פרשניות.

לפסקת משנה (4)

להגדרות "משקיע" ו"שותפות בין יחידים" – סעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 בנוסחו הנוכחי קובע כי רק השקעה של יחיד (בחברת מטרה) תוכר לצורך

- (1) מועד ההשקעה חל, לגבי חברת מטרה – בתקופה שמיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) עד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019), ולגבי חברה מתחילה – בתקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019);
- (3) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע", אחרי "בחברת המטרה" יבוא "או בחברה המתחילה, לפי העניין" ובסופה יבוא "ואם המשקיע הוא שותפות של יחידים – השותפים לא שינו את חלקם בשותפות במשך כל תקופת ההטבה";
- (ג) בסעיף קטן (ג), במקום "היחיד בחברת המטרה" יבוא "המשקיע בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין" ובמקום "בחברה" יבוא "בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין";
- (ד) בסעיף קטן (ד), במקום "חברת המטרה בידי יחיד" יבוא "חברת המטרה או החברה המתחילה, לפי העניין, בידי משקיע";
- (ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ה) שר האוצר, לאחר קבלת חוות דעתו של המדען הראשי, רשאי בתקנות, לשנות את התקופות הקבועות בפסקה (1) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), וכן את הסכומים הקבועים בפסקאות (2) עד (4) להגדרה האמורה, ובלבד שגם לאחר השינוי כאמור ייכללו בהגדרה "חברה מתחילה" רק חברות הנמצאות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצריהן.

ד ב ר י ה ס ב ר

בניכוי בתנאים האמורים באותו סעיף (בפרק זה – התקופה שבהוראת השעה). על פי המוצע תוארך התקופה שבהוראת השעה לגבי חברות מטרה עד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019). ולגבי חברות מתחילות תתחיל התקופה שבהוראת השעה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) ותסתיים באותו מועד של סיום התקופה האמורה לגבי חברות מטרה. זאת, הואיל ומדובר כאמור במסלול חלופי.

לפסקה (2)(ה)

לסעיף קטן (ה) המוצע

לתעשייה עתירת הידע מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית המתאפיינת בתחרותיות-יתר ודינמיות רבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים ומהתלות בתשתיות מתקדמות, שווקים חיצוניים ומקורות מימון זרים. הדינמיות של השווקים הגלובליים והתחרותיות הרבה בתחום עשויות להוביל לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים שונים ובתחומים שונים ואף לדעיכתן המהירה. כמו כן, עשויים המאפיינים המתוארים לעיל לגרום לכך שבעתיד יידרש שינוי מהיר של הקריטריונים, כך שמשקיעים בקבוצות נוספות של חברות צעירות בתחום התעשייה עתירת הידע יוכלו

לגבי השקעה בחברות מטרה ותוענך על פי המוצע גם לגבי השקעה בחברות מתחילות שיעמדו בתנאי הסעיף. סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) של הסעיף האמור קובעים הוראות לעניין חישוב סכום ההשקעה המרבי וחישוב רווח הון במכירת מניות, לצורך קביעת ההטבה לפי סעיף קטן (ב). לאור הוספת ההגדרות "חברה מתחילה" ו"משקיע", מוצע לתקן סעיפים קטנים אלה בהתאם. יובהר, כי בכל מקרה לא תותר למשקיע הוצאה בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים בשנת מס.

בשל העובדה שעל פי המוצע גם שותפות בין יחידים יכולה להיחשב למשקיע, מוצע לתקן את פסקה (2) של סעיף קטן (ב) האמור ולדרוש שרק שותפות כאמור שהשותפים בה לא שינו את חלקם במשך כל תקופת ההטבה תיחשב למשקיע לצורך קבלת ההטבה. זאת בדומה להוראת סעיף 20(ב)(2) לחוק הקובעת לגבי משקיע יחיד, כי עליו להחזיק במניות שהוקצו לו בתמורה להשקעתו במשך כל תקופת ההטבה.

כמו כן מוצע להחליף את פסקה (1) של אותו סעיף קטן, הקובעת את הוראת השעה, קרי התקופה שאם שולם במהלכה סכום השקעה מזכה לחברת מטרה, הוא יותר

(ו) השקיע משקיע בחברה מתחילה, השקעה מזכה, יבחן המדען הראשי –

(1) מדי שנת מס עד תום תקופת ההטבה – אם מתקיימים שניים אלה:

(א) בחברה ממשיכים להתקיים התנאים שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א);

(ב) יותר מ־50% מהוצאות החברה, באותה שנת מס, הוצאו בישראל;

(2) במועד הקובע – אם מתקיימים שניים אלה:

(א) מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה עד המועד הקובע במישרין לשם קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח; המדען הראשי ומנהל רשות המסים רשאים לקבוע, בכללים שיפורסמו ברשומות, סוגי הוצאות שיראו אותן כהוצאות שמתקיימות לגביהן הוראות פסקת משנה זו;

(ב) יותר מ־50% מהוצאות החברה בתקופה הנוספת, הוצאו בישראל; לעניין זה, "התקופה הנוספת" – התקופה שתחילתה בתום תקופת ההטבה וסיומה במועד הקובע, ואם מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה לפני המועד הקובע – שסיומה במועד שבו הוצא מלוא הסכום כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

בידי המדען הראשי מדי שנת מס במהלך תקופת ההטבה, וכן פעם נוספת במועד הקובע, שחל על פי המוצע בתום שנתיים מתום תקופת ההטבה (להלן בפרק זה – המועד הקובע). הבדיקה במועד הקובע תתייחס לתקופה של שנתיים מתום תקופת ההטבה או לתקופה שמתום תקופת ההטבה עד למועד שבו הוצא מלוא סכום ההשקעה המזכה, המוקדם מביניהם. בהקשר זה יצוין כי המדען הראשי לא יבחן כאמור חברה שנבדקה לעניין הבעלות על המוצר ולעניין היקף הוצאות החברה בקשר למוצר לצורך קבלת סיוע במסגרת מסלולי הטבות שמעניק המדען הראשי לחברות מתחילות (ראו לעניין זה גם דברי ההסבר לפסקה (1) בהגדרה "חברה מתחילה"), ונושא זה יוסדר בנוהל שיקבע המדען הראשי לעניין זה.

כמו כן, מוצע כי המדען הראשי יבחן מדי שנת מס אם ממשיכים להתקיים בחברה התנאים הקבועים בפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה". תנאים אלה מכוונים לכך שמההסדר המוצע ייהנו רק חברות שעיקר עיסוקן פיתוח מוצרים ושהמוצרים נמצאים בבעלותן, בנוסף, כדי להבטיח כי ההשקעה בחברה המתחילה תופנה למטרות הראויות, מוצע לקבוע כי המדען הראשי יבחן במועד הקובע אם החברה המתחילה הוציאה עד אותו מועד את מלוא סכום ההשקעה שהושקעה בה, לשם קידום ופיתוח המוצר שבפיתוח. לעניין זה, מוצע להסמיך את המדען הראשי ואת מנהל רשות המסים לקבוע כללים שיפורסמו ברשומות לעניין סוגי הוצאות שייחשבו לכאלה העונות לדרישה זו.

ליהנות מההטבה. על כן, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ה) המוצע, כי שר האוצר רשאי, לאחר שקיבל את חוות דעתו של המדען הראשי, שהוא הגורם המקצועי המוסמך, לשנות בתקנות את התנאים המגדירים מהי חברה מתחילה. עם זאת, כדי להבטיח כי תכלית המסלול המוצע לגבי חברה מתחילה – עידוד השקעות בחברות הנמצאות בשלביהן הראשוניים – תישמר, מוצע לקבוע כי גם לאחר שינוי כאמור בתקנות של התנאים לחברה מתחילה, ייכללו בהגדרה זו רק חברות המצויות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצריהן.

לסעיף קטן (ו) המוצע

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, על פי המוצע נבחנים התנאים להיותה של חברה "חברה מתחילה" במועד ההשקעה, וזאת כדי ליצור ודאות בעבור המשקיעים בחברות כאמור לגבי זכאותם להטבה. עם זאת, מוצע לקבוע הוראות שיבטיחו את המשך קיום התנאים האמורים בחברה גם במהלך תקופת ההטבה (ולגבי חלק מהתנאים אף בשנתיים שלאחר תום תקופת ההטבה).

תכלית התיקון המוצע היא כאמור לעודד השקעות בחברות בתחום התעשייה עתירת הידע בישראל. ואולם תעשייה זו נדרשת לעתים לבצע פעילות מחקרית מחוץ לישראל כדי לקדם את פיתוח המוצר. לכן, מוצע לקבוע הסדר מאוזן, שעל פיו נדרשת החברה המתחילה להוציא למעלה ממחצית מהוצאותיה בישראל. דרישה זו תיבחן

(ז) מצא המדען הראשי בבחינה לפי סעיף קטן (ו) כי לא מתקיים בחברה מתחילה תנאי מהתנאים המפורטים באותו סעיף קטן (בסעיף קטן זה – ההפרה), תהיה החברה חייבת במס על הסכומים כמפורט להלן, לפי העניין, בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה ההפרה עד מועד התשלום בפועל:

(1) לעניין הפרת תנאי מהתנאים שבסעיף קטן (ו)(1) או (2)(ב) – מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה;

(2) לעניין הפרת התנאי שבסעיף קטן (ו)(2)(א) – סכום השווה להפרש שבין מלוא ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה לבין החלק מסכום ההשקעה המזכה שהוצא בידי החברה עד המועד הקובע כאמור באותו סעיף קטן.

(ח) מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה כאמור בסעיף קטן (ז), יודיע על כך למנהל רשות המסים.

(ט) על חוב החברה לפי סעיף קטן (ז) יחולו הוראות הפקודה לעניין שומה וגבייה.

(י) קיבל המשקיע מחברת מטרה – במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, או מהחברה המתחילה – במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד המועד הקובע, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, יופחת הסכום האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה לעניין סעיף זה; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על דיבידנד כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ז) המוצע

כאמור, לפי ההסדר הקיים לגבי חברות מטרה (בהגדרה "חברת מטרה" שבסעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012), ההחלטה אם השקעה אכן מזכה בהטבת מס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. כך למשל, מתייחס אחד התנאים הקבועים בהגדרה "חברת מטרה" להיקף הוצאות המחקר והפיתוח של החברה בישראל במהלך כל תקופת ההטבה (פסקה (3) להגדרה). כך, ייתכן מצב שבו השקעה של משקיע בשנה הראשונה של תקופת ההטבה שימשה במלואה להוצאות מחקר ופיתוח בחברה, ואולם בשנה שלאחר מכן הפסיקה החברה לעמוד בתנאי ולכן תישלל זכאותו של המשקיע להטבה שאותה תכנן לקבל. ברי כי מצב זה אינו אופטימלי מבחינת הוודאות למשקיעים.

לכן, מוצע לקבוע, לגבי חברה מתחילה, מנגנון שונה שינתק את הזיקה בין התנהלות החברה ובין האפשרות שתישלל ההטבה מהמשקיע. כך, מוצע לקבוע כי במקרה שבו החברה לא עומדת בתנאי מהתנאים הקבועים בסעיף 20(ו)(1) או (2)(ב) המוצע (קרי התנאים המהותיים שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" והתנאי של היקף השקעות בישראל), היא תהיה חייבת במס על מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בה. אם תפר החברה את התנאי הקבוע

בסעיף 20(ו)(2)(א) המוצע, שעניינו חובת החברה להוציא את מלוא סכום ההשקעה המזכה עד למועד הקובע לצורך קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח, תהיה החברה חייבת במס על ההפרש שבין הסכום שהושקע בה לסכום שהוציאה בהתאם לתנאי הסעיף האמור.

לסעיף קטן (ח) המוצע

הואיל וההטבה הכלולה בהסדר המוצע לעניין חברה מתחילה היא הטבת מס, מוצע לקבוע כי אם מצא המדען הראשי כי חברה מתחילה הפרה את התנאים הקבועים בחוק, כאמור בסעיף קטן (ז) המוצע, יודיע על כך למנהל רשות המסים, שבסמכותו לפעול לשם הוצאת שומה לחברה וגביית חובות החברה כאמור בחוק.

לסעיף קטן (ט) המוצע

הואיל ומדובר בחקיקה המעניקה הטבות מס, מוצע להבהיר כי יחולו הוראות פקודת מס הכנסה לעניין שומה וגבייה. לפי אותן הוראות, יוכל מנהל רשות המסים לקבוע שומה לחברה בשל הפרת התנאים (כאמור בסעיף קטן (ז) המוצע) ולפעול לגביית חוב מס ככל שייחוצר.

לסעיף קטן (י) המוצע

ייתכנו מקרים שבהם משקיע ייהנה פעמיים מהשקעתו בחברה – הן בדרך של קבלת הטבת מס על פי

⁵ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

(3) אחרי סעיף 20 יבוא:

"מסירת ידיעות ומסמכים 20א. המדען הראשי או מי שהוא הסמיך לכך מבין עובדי משרד הכלכלה, רשאי לדרוש מחברת מטרה או מחברה מתחילה למסור לו כל ידיעה ומסמך הדרוש לו לשם מילוי תפקידיו לפי פרק זה."

פרק ג': פיקוח על מחירים

3. תיקון חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996⁴ (בפרק זה – חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים)

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מצרך דומה" יבוא:

"מצרך דומה" – מצרך אשר מתקיימים בו כל אלה:

- (1) מבחינת הרכבו והשימוש בו הוא בעל תכונות דומות למצרך פלוני, אף אם אינו זהה לו מכל הבחינות ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגודלו, באריזתו או בשמו;
- (2) עלות ייצורו דומה לעלות ייצורו של מצרך פלוני;
- (3) הוא מיוצר בידי יצרן שהוא בעל נתח שוק משמעותי בשוק הרלוונטי של מצרך פלוני, בהתאם לקביעת ועדת המחירים;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, כללי התשנ"ו-1996 (להלן – החוק), מסדיר את סמכויות ועדת המחירים והמפקחים במשרדי הממשלה, להטיל פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים.

בהצעת חוק זו מוצעים כמה תיקונים שהצורך בהם התעורר במהלך השנים האחרונות ושנועדו להתאים את החוק למציאות הכלכלית הנוכחית.

לפסקה (1)

סעיף 1 לחוק מגדיר מצרך דומה כ"מצרך שמבחינת השימוש בו בידי רוכש סביר הינו בעל תכונות דומות ביותר למצרך פלוני, אף אם אינו זהה מכל הבחינות, ואף אם הוא שונה מאותו מצרך במשקלו, בגודלו, באריזתו או בשמו".

הגדרה זו רחבה ביותר ולמעשה אינה מאפשרת אכיפה יעילה של הפיקוח על המצרכים הדומים. בנוסף, ההגדרה מחייבת הטלת פיקוח גם על מצרכים המיוצרים על ידי חברות בעלות נתח שוק קטן או על מצרך שאינו בעל מבנה עלויות זהה למצרך המפוקח, אף שהטלת פיקוח על מצרכים אלה אינה משרתת את מטרות החוק, ואף עשויה להקטין את פוטנציאל התחרות ואת מגוון המצרכים בשוק.

לפיכך מוצע להחליף את ההגדרה "מצרך דומה", כך שתכלול שני תנאים מצטברים נוספים (תנאי הנוגע לעלות הייצור של המצרך ותנאי הנוגע לנתח השוק של היצרן). נוסף על התנאי הקבוע בהגדרה כיום.

החוק, והן בדרך של קבלת הטבה נוספת מהחברה שבה השקיע. מצבים אלה עשויים לקרות, למשל, אם המשקיע הוא גם עובד החברה. משקיע-עובד כאמור עשוי לבקש לנכות את סכום השקעתו בחברה מהכנסתו החייבת (שמקורה בשכרו בגין עבודתו בחברה), ובכך למעשה לחמוק מתשלום מס הכנסה כדון. מצב זה ייתכן ביתר שאת לגבי משקיעים בחברות מתחילות, בשל פערי הכוחות המובנים ביחסים שבין משקיעים אלה לבין החברות המתחילות הזקוקות בדחיפות למשאבים לקידום פעילותן.

לאור האמור, מוצע לקבוע כי כל סכום שקיבל משקיע מחברת המטרה – בתקופה המתחילה במועד ביצוע ההשקעה ועד תום תקופת ההטבה, או מהחברה המתחילה – בתקופה שממועד ההשקעה עד המועד הקובע, לא ייכלל בסכום ההשקעה המזכה שממנו נגזרת הטבת המס. עם זאת, מוצע להחריג מהוראה זו דיבידנד שמחלקת החברה, שכן דיבידנד מחולק בשל השקעה במניות.

לפסקה (3)

כדי לאפשר את ביצוע החוק המוצע כראוי, מוצע להוסיף לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 את סעיף 20א כנוסחו המוצע, אשר מסמיך את המדען הראשי או עובד משרד הכלכלה שהמדען הראשי הסמיכו לכך, לדרוש מחברת מטרה או מחברה מתחילה למסור לו כל מסמך או ידיעה הנחוצים לו לשם מילוי תפקידיו לפי פרק ז' לחוק.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192; התשס"ו, עמ' 79.

(2) אחרי סעיף 4 יבוא:

המפקח או ועדת המחירים רשאים לדרוש מכל עוסק ידיעות, מסמכים, פנקסים, דוחות, חשבוניות או כל מידע אחר, בנוגע לכל מצרך או שירות לרבות מצרך או שירות שחוק זה לא הוחל עליו, הדרושים לשם ביצוע פיקוח לפי חוק זה או לשם בחינת החלת פיקוח כאמור; לענין זה, "עוסק" – מי שמוכר מצרך או עושה שירות דרך עיסוק, לרבות יצרן;

(3) בסעיף 15 –

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) שר האוצר רשאי, לבקשת המפקח ואם ראה כי יש צורך בכך, להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (ב), לגבי בקשת העלאה שהוגשה למפקח, בתקופה או בתקופות נוספות כפי שיורה; המפקח יודיע למבקש על הארכת התקופות לפי סעיף קטן זה:"

(ב) בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), במקום "בסעיף קטן (ב)" יבוא "בסעיפים קטנים (ב) או (ב1)";

(ג) בסעיף קטן (ה) –

(1) ברישה, המילים "ביומיים האחרונים של התקופות האמורות בסעיף קטן (ב)" – יימחקו;

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) על הורדת המחיר, בשיעור שיורה המפקח באישור ועדת המחירים;"

(4) בסעיף 16 –

(א) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

המועדים למתן תשובה והחלטה של המפקח לבקשה כאמור ובסעיף 16(ג) לחוק, שעניינו דיון בוועדת המחירים קבועים המועדים למתן החלטתה של ועדת המחירים בעניין הבקשה, במידה שהמפקח הביא את הבקשה לדיון בפניה.

מאחר שבפועל יש מקרים שבהם לצורך בחינה מעמיקה וקבלת החלטה מושכלת על בסיס תשתית עובדתית מלאה נדרש פרק זמן ארוך יותר לקבלת ההחלטות כאמור, מוצע להסמיך את שר האוצר, לבקשת המפקח או ועדת המחירים, לפי הענין, להאריך את המועדים הקבועים בסעיפים אלה.

נוסף על כך, בהתאם למצב כיום אם מצאו המפקח או ועדת המחירים, לאחר בחינת בקשה להעלאת מחירים, כי יש להוריד את מחירו של המצרך או השירות, אין בידם כיום סמכות להורות כך, ולפיכך נדרש במקרה כזה להעביר את המצרך או השירות, המפוקח, באופן זמני, לפיקוח על פי הוראות פרק ה' לחוק, שעניינו קביעת מחירים, ולהוריד בצו את מחירו. לאור זאת, מוצע לתקן את סעיפים 15(ה)

עבודת הפיקוח על המחירים מושתתת על קבלת נתונים ובחינתם, ואולם חלק מהסמכויות לדרישת מידע ונתונים אשר חיוניות לצורך הטלת פיקוח אינן מנוסחות באופן בהיר ורחב דיו בחוק.

על כן מוצע להבהיר סמכויות אלה מפורשות ולקבוע שהמפקח על המחירים שמונה לפי סעיף 2 לחוק (להלן – המפקח) וועדת המחירים שמונתה לפי סעיף 3 לחוק (להלן – ועדת המחירים) יהיו רשאים לדרוש מכל עוסק מידע הדרוש לשם ביצוע פיקוח על מצרך או על שירות או לשם בחינת החלתו כאמור.

לפסקאות (3) ו-(4)

פרק ו' לחוק, שעניינו בקשה להעלאת מחירים, קובע בסעיף 15 שבו כי אם נקבע בצו לפי סעיף 6 לחוק כי רמת הפיקוח על מצרך או על שירות מסוים תהיה לפי פרק זה, הרי שמי שמבקש להעלות את מחירו של אותו מצרך או שירות יגיש בקשה למפקח. בסעיף 15(ב) קבועים גם

"(ג) שר האוצר רשאי, לבקשת ועדת המחירים ואם ראה כי יש צורך בכך, להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (ג), לגבי בקשת העלאה שהדיון לגביה הובא לפני ועדת המחירים, בתקופה או בתקופות נוספות כפי שיוורה; ועדת המחירים תודיע למבקש על הארכת התקופות לפי סעיף קטן זה."

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "או על סירוב להתיר העלאת מחיר" יבוא "על סירוב להתיר העלאת מחיר או על הורדת המחיר בשיעור שתורה";

(5) בסעיף 19(א), המילים "ובאישור השרים" – יימחקו;

(6) אחרי סעיף 27 יבוא:

"חובת סודיות 27א. (א) המפקח וכן חברי ועדת המחירים, חברי ועדת הערר וכל אדם אחר שבעזרתו מבצע המפקח את תפקידיו לפי חוק זה, חייבים לשמור בסוד כל מידע שהוא סוד מסחרי בהגדרתו בסעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט–1999⁵ (בסעיף זה – סוד מסחרי), שהגיע אליהם במסגרת תפקידם לפי חוק זה, לא לעשות בו שימוש ולא לגלותו לאחר, אלא לשם ביצוע תפקידיהם לפי חוק זה.

(ב) על גילוי מידע שהוא סוד מסחרי לא יחולו הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח–1998⁶.

פרסום החלטות 27ב. המפקח וועדת המחירים יפרסמו את החלטותיהם הסופיות לפי חוק זה, באתר האינטרנט של המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות שלגביו ניתנה ההחלטה; ואולם פרסום כאמור לא יכלול מידע שהוא סוד מסחרי כמשמעותו בסעיף 27א(א).";

(7) בסעיף 29, במקום "מי שחל עליו צו לפי סעיף 12 או מי שחל עליו פרק ו" יבוא "עושה שירות, יצרן או קמעונאי, שעל השירות שהוא עושה או על המצרך שהוא מייצר או מוכר, לפי העניין, חל פיקוח לפי פרקים ה' או ו";

ד ב ר י ה ס ב ר

המדובר בנתונים רגישים מאוד ובעלי ערך כלכלי רב, המהווים סוד מסחרי בהגדרתו בסעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט–1999, היינו: "מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו".

מוצע לקבוע הוראה ולפיה נתונים אלה שהגיעו למפקח, לוועדת המחירים או לכל אדם אחר שבאמצעותו מבצע המפקח את תפקידיו לפי החוק, במסגרת תפקידם, יישמרו בסוד ולא יועברו לכל גורם אחר, אלא לשם ביצוע תפקידיהם לפי החוק.

לפסקאות (7) ו-(8)

סעיף 29א לחוק, שעניינו הוראות לעניין קיום מערכת חשבונאית נפרדת, קובע בסעיף קטן (א) כי השרים רשאים,

ו-16(ד) לחוק ולהסמין את המפקח ואת ועדת המחירים גם להוריד את מחירו של מצרך או של שירות שלגביו הוגשה בקשה להעלאת מחירים, אם מצאו שיש לעשות כן.

לפסקה (5)

סעיף 19 לחוק, שעניינו מתכונת הדיווח, קובע כי המפקח בהסכמת ועדת המחירים ובאישור השרים בהגדרתו בסעיף 1 לחוק, רשאי להורות כי הדיווח ייעשה בדרך ובאופן שיקבע, וכי הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות. המדובר בהוראה טכנית, ועל כן מוצע שהסמכות בעניין זה תינתן למפקח בהסכמת הוועדה ובלא צורך בהסכמת השרים.

לפסקה (6)

הטלת פיקוח על מצרכים או שירותים מחייבת קבלת נתונים מהגופים המפוקחים ובהינתן על ידי המפקחים וועדת המחירים, לשם מתן המלצתם לשרים.

⁵ ס"ח התשנ"ט, עמ' 146.

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

- (8) בסעיף 29א(א), במקום הקטע החל במילים "רשאים השרים" עד המילים "פרק ו'" יבוא "רשאית ועדת המחירים, אם ראתה כי הדבר הכרחי לשם השגת מטרת הפיקוח לפי חוק זה, להורות לעושה שירות, ליצרן או לקמעונאי, שעל השירות שהוא עושה או על המצרך שהוא מייצר או מוכר, לפי העניין, חל פיקוח לפי פרקים ה', ו', או ז'" ובמקום "הכל כפי שיוור" יבוא "הכול כפי שתורה";
- (9) סעיף 38 – בטל;
- (10) אחרי סעיף 39 יבוא:

"פרק ו': אמצעי אכיפה מינהליים

סימן א': הגדרות

- הגדרות 39א. (א) בפרק זה, "המפקח על המחירים" – המפקח, או המפקח על המחירים במשרד הכלכלה – אם השר שבתחום סמכותו המצרך או השירות שלגביו בוצעה ההפרה, בהסכמת שר הכלכלה, הסמיכו לעניין פרק זה.
- (ב) הודעה על הסמכה כאמור בסעיף קטן (א) תפורסם ברשומות.

סימן ב': הטלת עיצום כספי

- עיצום כספי 39ב. (א) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המפקח על המחירים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום כמפורט לגביו בטור א' בתוספת:

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל העבירה כל עוד לא הוחלט על עיכוב הליכי המשפט או על חזרה מן האישום בכפוף לקבלת הכופר."

לאור הוספת מנגנון של אכיפה מינהלית בפרק ו' לחוק, כמוצע בפסקה 10 כפי שיוסבר לעיל, מוצע לבטל סעיף זה.

לפסקה 10

כדי לייעל את מנגנוני האכיפה של ההוראות לפי החוק ולהתאימם לסוגי ההפרות הקבועות בחוק, מוצע להוסיף לחוק פרק ו' שעניינו אמצעי אכיפה מינהליים: עיצומים כספיים והתחייבות להימנע מעבירה.

מנגנוני האכיפה המינהליים יינקטו לגבי הפרות מסוג הפקעת מחירים בניגוד לצו פיקוח על המחירים; הפרות של הוראות החוק בנוגע למצרבים ושירותים חדשים הדומים למצרבים ושירותים שעליהם חל פיקוח והפרות מסוג אי-העברת מידע או נתונים שדרשו המפקח או ועדת המחירים או אי-קיום הוראות המפקח בנוגע לקיום מערכת חשבונאית נפרדת.

כיום, חלק מן האכיפה הפלילית של עבירות לפי החוק מתבצע על ידי יחידת האכיפה במשרד הכלכלה, וזאת גם בנוגע למצרבים ושירותים שאינם בתחום סמכותו של שר הכלכלה. מדובר במצרבים שנמכרים בנקודות המכירה שמשרד הכלכלה אוכף בהן גם את המוצרים שבאחריות, כדוגמת מוצרי החלב השונים.

אם ראו כי קיים צורך חיוני בכך משיקולים של טובת הציבור, לשם השגת מטרת הפיקוח לפי פרקים ה' או ו', להורות למי שחל עליו צו לפי סעיף 12 או למי שחל עליו פרק ו', לקיים מערכת חשבונאית שתאפשר בדיקה נפרדת של מצרכים, שירותים או מגזרי פעילות שונים.

כדי לייעל את מנגנוני הפיקוח, מוצע לתקן את הסעיף הקטן האמור ולהסמיך את ועדת המחירים, במקום השרים, להורות על קיום מערכת חשבונאית נפרדת למצרך או לשירות המפוקח לרבות מצרך או שירות שעליהם חל פרק ו'. הוראה כאמור יכול שתינתן אם מצאה ועדת המחירים כי הדבר הכרחי לצורך מילוי תפקידה להשגת מטרת הפיקוח לפי החוק.

כמו כן מוצע לתקן את סעיף 29 לחוק, שעניינו דיווח על רווחיות, ולהתאימו לתיקון האמור.

לפסקה (9)

סעיף 38 לחוק, שעניינו כופר, קובע לאמור:

"כופר

38. ראה המפקח כי אדם עבר על הוראה מההוראות חוק זה, רשאי הוא, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ובהסכמת אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמוותר להטילו בשל אותה עבירה; הוגש כתב אישום נגד האדם, אין לקבל כופר כסף

(1) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר העולה על המחיר הקובע, בניגוד להוראות סעיף 11(א);

(2) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר שיש בו למוכר או לעושה השירות יותר מהרווח שנקבע, בניגוד להוראות סעיף 11(א);

(3) מכר מצרך או עשה שירות במהלך עסקו במחיר הנמוך מן המחיר המזערי, בניגוד להוראות סעיף 11(א);

(4) לא הגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של מצרך חדש שהוא מצרך דומה למצרך שחוק זה חל עליו ושל מצרכים אחרים מאותו סוג שהוא מוכר ומחיריהם, בניגוד להוראות סעיף 25(א);

(5) מכר מצרך חדש שהוא מצרך דומה למצרך שחוק זה חל עליו במחיר שאינו המחיר של המצרך האחר, ואם נקבע או הותר למצרך החדש מחיר אחר – במחיר שאינו המחיר שהותר או שנקבע למצרך החדש, בניגוד להוראות סעיף 25(ב);

(6) לא הגיש למפקח הודעה ובה תיאור מפורט של שירות חדש שהוא שירות דומה לשירות שחוק זה חל עליו ושל שירותים דומים שהוא נותן ומחיריהם, בניגוד להוראות סעיף 26(א);

(7) עשה שירות חדש שהוא שירות דומה לשירות שחוק זה חל עליו במחיר שאינו המחיר של השירות האחר, ואם נקבע או הותר לשירות החדש מחיר אחר – במחיר שאינו המחיר שהותר או נקבע לשירות החדש, בניגוד להוראות סעיף 26(ב).

(ב) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאית ועדת המחירים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום כמפורט לגביו בטור ב' בתוספת:

(1) לא מסר מידע שנדרש למסור בידי המפקח או ועדת המחירים לפי הוראות סעיף 4א;

(2) לא קיים מערכת חשבונאית נפרדת, בניגוד להוראות ועדת המחירים לפי סעיף 29א(א).

הודעה על כוונת חיוב 39. (א) היה למפקח על המחירים או לוועדת המחירים יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 39(א) או (ב), לפי העניין (בפרק זה – המפר), ובכוונתם להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסרו למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומי;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המפקח על המחירים או לפני ועדת המחירים, לפי העניין, לפי הוראות סעיף 139ד;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 139, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לעניין הסעיף האמור.

139ד. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 139ג רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאים המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

זכות טיעון

139ה. (א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, יחליטו, לאחר ששקלו את הטענות שנטענו לפי סעיף 139ד, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאים הם להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 139ז.

החלטת המפקח על המחירים או ועדת המחירים ודרישת תשלום

(ב) החליטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסרו לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציינו, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומי;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסרו לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את נימוקי החלטתם.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 139ד, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

139ו. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

הפרה נמשכת והפרה חוזרת

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 39, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.	
(א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, אינם רשאים להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב). (ב) שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה ושר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, ובשיעורים שיקבע.	סכומים מופחתים 139.
(א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, כאמור בסעיף 39(ד) – ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט שלום לפי סעיף 39, ועוכב תשלומי של העיצום הכספי בידי המפקח על המחירים או בידי ועדת המחירים, לפי העניין, או בידי בית המשפט – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור. (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בתוספת יתעדכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.	סכום מעודכן של העיצום הכספי 39ח.
(ג) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, יפרסמו ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).	
המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 39.	המועד לתשלום העיצום הכספי 39ט.
לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א–1961⁷ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומי.	הפרשי הצמדה וריבית 39י.
עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה)⁸.	גבייה 39יא.

⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

⁸ חוקי א"י, כרך ב' עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

סימן ג': התחייבות להימנע מהפרה

39יב. היה למפקח על המחירים או לוועדת המחירים, יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור ב39ב(א) או (ב), לפי העניין, והתקיימו נסיבות שקבעה ועדת המחירים בנהלים באישור היועץ המשפטי לממשלה, רשאים הם להמציא למפר, במקום הודעה על כוונת חיוב, הודעה ולפיה באפשרותו להגיש למפקח על המחירים או לוועדת המחירים, לפי העניין, כתב התחייבות ועירבון לפי הוראות סימן זה, במקום שיוטל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן ב'; בסעיף קטן זה, "היועץ המשפטי לממשלה" – לרבות משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין זה.

הודעה על האפשרות להגשת התחייבות ועירבון

39ג. (א) בכתב ההתחייבות יתחייב המפר להפסיק את הפרת ההוראה כאמור בסעיף 39יב ולהימנע מהפרה נוספת של אותה הוראה, בתוך תקופה שיקבעו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, ושתחילתה ביום מסירת ההודעה כאמור באותו סעיף קטן, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על שנתיים (בסימן זה – תקופת ההתחייבות).

תנאי ההתחייבות וגובה העירבון

(ב) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, רשאים לקבוע בכתב ההתחייבות תנאים נוספים שעל המפר להתחייב ולעמוד בהם במהלך תקופת ההתחייבות במטרה להקטין את הנוק שנגרם מההפרה או למנוע את הישנותה. (ג) נוסף על כתב ההתחייבות יפקיד המפר בידי המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, עירבון בסכום העיצום הכספי שהמפקח על המחירים או ועדת המחירים היו רשאים להטיל על המפר בשל אותה הפרה, בהתחשב בקיומם של מקרים, נסיבות ושיקולים שנקבעו לפי סעיף 39ז(ב).

39ד. הגיש המפר למפקח על המחירים או לוועדת המחירים כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה, בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה כאמור בסעיף 39יב, לא יוטל עליו עיצום כספי בשל אותה הפרה; לא הגיש המפר למפקח על המחירים או לוועדת המחירים כתב התחייבות ועירבון בתוך התקופה האמורה, ימציאו לו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, הודעה על כוונת חיוב בשל אותה הפרה, לפי סעיף 39ג.

תוצאות הגשת כתב התחייבות ועירבון או אי-הגשתם

39טו. (א) הגיש המפר כתב התחייבות ועירבון לפי סימן זה והפר תנאי מתנאי ההתחייבות, כמפורט בפסקאות שלהלן, יחולו ההוראות המפורטות באותן פסקאות, לפי העניין:

הפרת התחייבות

(1) המשיך המפר, במהלך תקופת ההתחייבות, להפר את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות – יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את העירבון וימציאו למפר דרישת תשלום בשל ההפרה הנמשכת כאמור בסעיף 139(א);

(2) חזר המפר והפר, במהלך תקופת ההתחייבות, את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות – יראו את ההפרה הנוספת כאמור בהפרה חוזרת לעניין סעיף 139(ב) ויחולו הוראות אלה;

(א) המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, ימציאו למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה החוזרת;

(ב) שלחו המפקח על המחירים או ועדת המחירים דרישת תשלום בשל ההפרה החוזרת לפי הוראות סעיף 139(ב)(1) או שהמפר לא טען את טענותיו לפני המפקח על המחירים או ועדת המחירים לעניין אותה הפרה כאמור בסעיף 139(ד), יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים את העירבון נוסף על הטלת העיצום הכספי בשל ההפרה החוזרת;

(3) הפר המפר תנאי מהתנאים הנוספים שנקבעו בכתב ההתחייבות כאמור בסעיף 139(ב) – יחלטו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את העירבון, לאחר שנתנו למפר הזדמנות לטעון את טענותיו, בכתב, לעניין זה.

(ב) לעניין פרק זה יראו בחילוט העירבון לפי הוראות סעיף זה, כהטלת עיצום כספי על המפר בשל ההפרה שלגביה ניתן העירבון.

(ג) הופר תנאי מתנאי ההתחייבות כאמור בסעיף זה, והפר המפר פעם נוספת את ההוראה שבשל הפרתה נתן את כתב ההתחייבות, לא יאפשרו לו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, להגיש כתב התחייבות נוסף לפי הוראות סימן זה, בשל אותה הפרה.

39טז. עמד המפר בתנאי כתב ההתחייבות שמסר לפי סימן זה, יוחזר לו, בתום תקופת ההתחייבות, העירבון שהפקיד, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום הפקדתו עד יום החזרתו.

סימן ד': שונות

39יז. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 39ב ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

השבת העירבון

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר

39. יח. (א) על החלטה סופית של המפקח על המחירים או של ועדת המחירים לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שבו נמסרה למפר הודעה על ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכימו לכך המפקח על המחירים או ועדת המחירים או שביית המשפט הורה על כך. (ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו, עד יום החזרתו.

39. יט. (א) הטילו המפקח על המחירים או ועדת המחירים עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסמו באתר האינטרנט של המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות שלגביו בוצעה ההפרה, את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתם בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
 - (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
 - (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
 - (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;
 - (5) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
 - (6) שמו של המפר – ככל שהמפר הוא תאגיד.
- (ב) הוגש ערעור לפי סעיף 39 יח, יפרסמו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א) 6, רשאים המפקח על המחירים או ועדת המחירים לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סברו שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסמו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאים הם שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובנוגע לעיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; שר האוצר בהסכמת שר הכלכלה, יקבע הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה.

(ו) שר האוצר בהסכמת שר הכלכלה רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

(א) תשלום עיצום כספי או מתן כתב התחייבות ועירבון לפי פרק זה, לא יגרעו מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 339, המהווה עבירה.

שמירת אחריות
פלילית

(ב) שלחו המפקח על המחירים או ועדת המחירים למפר הודעה על כוונת חיוב או המציאו לו הודעה על האפשרות להגיש התחייבות ועירבון, בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקטו נגדו המפקח על המחירים או ועדת המחירים, לפי העניין, הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו.

339בא. שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה ושר המשפטים, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה;"

תקנות

(11) אחרי סעיף 43 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

גובה העיצום הכספי שיוטל על מי שביצע הפרות כאמור ייקבע בהתאם למחזור המכירות שלו בשנת המס שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי, כך שכל שמדובר בגוף בעל מחזור מכירות גדול יותר, גובה העיצום הכספי שיוטל עליו יגדל בהתאם.

אם למפקח על המחירים או לוועדת המחירים לא יהיו נתונים על מחזור המכירות של הגוף המפר, יוטל העיצום הכספי בהתאם למחזור המכירות הנמוך ביותר.

לפסקה (11)

מוצע להוסיף תוספת לחוק, הקובעת את סכומי העיצומים שיוטלו בהתאם למחזור המכירות של הגוף המפר.

כדי לאפשר את שימורו של מצב זה, מוצע לאפשר לשר שבתחום סמכותו מצרך או שירות שהחוק חל עליו, להסמין את המפקח על המחירים במשרד הכלכלה להפעיל את אמצעי האכיפה המינהלית לפי פרק י' המוצע, גם בנוגע למצרך או לשירות שבתחום סמכותו של אותו שר, וזאת בלי לגרוע מחובתו לפי סעיף 2 לחוק למנות מפקח על המחירים מקרב עובדי משרדו.

יובהר כי ועדת המחירים לעניין פרק זה היא ועדת המחירים הממונה לפי סעיף 3 לחוק שבה חבר גם המפקח על המחירים שמונה לפי סעיף 2 לחוק מקרב עובדי המשרד שבתחום סמכותו המצרך או השירות הרלוונטי.

תוספת

(סעיף 39)

בתוספת זו, "מחזור מכירות שנתי" – סך ההכנסות של המפר ממכירות בשנת המס שקדמה למועד הטלת העיצום הכספי.

סכום העיצום הכספי (בשקלים חדשים)		
מחזור מכירות שנתי (במיליוני שקלים חדשים)	טור א' הפרה המנויה בסעיף 39א(א)	טור ב' הפרה המנויה בסעיף 39א(ב)
עד 1	10,000	5,000
מעל 1 ועד 10	30,000	15,000
מעל 10 ועד 25	60,000	30,000
מעל 25 ועד 100	100,000	50,000
מעל 100 ועד 1,000	500,000	250,000
מעל 1,000	2,000,000	1,000,000
אם מחזור המכירות השנתי אינו ידוע	10,000	5,000

פרק ד': מחקר ופיתוח

4. בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984⁹ (בפרק זה – חוק המחקר ופיתוח בתעשייה) –

דבריו הסבר

ומתפתחות כאחד, שבחרו בחדשנות כאסטרטגיית הצמיחה שלהן.

נוכח גודל המשימה וחשיבותה המשקית, נדרש שיפור משמעותי ביכולות הממשלה לספק פתרונות לכשלי השוק הקיימים בחדשנות הטכנולוגית בתעשייה. בהתאם לכך, מטרת פרק מוצע זה היא לתת מענה לכשלים אלה באמצעות הקמת הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (בפרק זה – הרשות), שתהיה הגוף האמון על יישום המדיניות הממשלתית בתחום האמור, ובכלל זה תמיכה, עידוד וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ותוכל לתת מענה מיטבי לאתגרים ולהזדמנויות האמורים.

כיום, מפעיל המדען הראשי מסלולים למתן סיוע מכוח החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (בפרק זה – חוק המחקר והפיתוח), ומכוח סמכותה השירותית של הממשלה בענייני מחקר ופיתוח באמצעות הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה. ברם, לא תמיד ניתן מענה מהיר ומלא לצורכי התעשייה במתווה זה. לכן, על פי המוצע, תוקם הרשות כתאגיד ציבורי במודל חדשני המסוגל לפעול אל מול צורכי התעשייה במהירות וביעילות, תוך שמירה על איזונים ובלמים, הבאים לידי ביטוי בהגשמת מדיניות הממשלה, והקפדה על כך שאופן פעולתה של הרשות ישרת את המטרות הציבוריות המוגדרות בחוק המחקר והפיתוח. האיזונים והבלמים הקבועים בפרק מוצע זה מבטיחים

פרק ד': מחקר ופיתוח

כללי בעשורים האחרונים הפכה ישראל למשק מוביל בחדשנות טכנולוגית ובמחקר ופיתוח תעשייתיים, כאשר המדען הראשי במשרד הכלכלה (בפרק זה – המדען הראשי) הוא הגוף הממשלתי האחראי למתן סיוע למחקר ופיתוח תעשייתיים ואחראי במידה רבה להצלחת התעשייה בישראל. עם זאת, בשנים האחרונות מתחדדת ההכרה בחסמים ובאתגרים העומדים לפני התעשייה בכלל והתעשייה עתירת הידע בפרט. כדי להתמודד עם חסמים אלה ולהביא את התעשייה למיצוי מלוא הפוטנציאל שלה, נדרש להתאים את הפעילות הממשלתית בתחום זה לאתגרים החדשים, וזאת על אף ההישגים יוצאי הדופן לטובה של המדען הראשי בעשורים האחרונים. שינוי זה מתבקש במיוחד לאור העובדה שלאחר עשרים שנים שבהן המשימה העיקרית של המדען הראשי היתה יצירה וצמיחה של התעשייה, הרי שהמשימות העתידיות מגוונות יותר ודורשות כלים מגוונים יותר מאלה הקיימים היום. משימות אלה כוללות שמירה על התחרותיות של התעשייה עתירת הידע, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה, ותוך ניצול היכולות שהפתחו בישראל להגדלת הפריון והתעסוקה בכלל המשק. כל אלה צריכים להתרחש תוך התמודדות עם ההאטה בתעשייה בשנים האחרונות, ואל מול תחרות עולמית הולכת וגוברת מצד מדינות רבות, מפותחות

⁹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 100; התשע"ב, עמ' 507.

- (1) בשם החוק, במקום "מחקר ופיתוח" יבוא "מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית";
- (2) בסעיף 1 –
- (א) אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(א3) עידוד הצמיחה, הגדלת הפיריון וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה בישראל";
- (3) סעיף 2 – בטל;
- (4) בסעיף 3, במקום "התעשייה והמסחר" יבוא "הכלכלה";
- (5) בסעיף 4 –
- (א) בהגדרה "תכנית", במקום הסיפה החל במילים "שכתוצאה ממנה" יבוא "לפי תנאים שייקבעו במסלול ההטבות";

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק המחקר והפיתוח, בפיקוח ובהכוונה ממשלתיים, אך עם "ארגון כלים" משופר וחופש פעולה מאוזן לבצע את משימותיו. הפעלה נכונה של מגוון כלי הסיוע צפויה להגביר את קצב צמיחת החדשנות בתעשייה, להגדיל את שיעור המועסקים בתחומי החדשנות ואת הפיריון בענפי התעשייה המסורתית ועוד.

סעיף 4 לפסקה (2)

במהלך שלושת העשורים שמאז חקיקת חוק המחקר והפיתוח, התפתחה התעשייה בישראל בכלל והתעשייה עתירת הידע בפרט, באופן משמעותי, ובהתאם לכך יש לעדכן את מטרות חוק המחקר והפיתוח. כיום, מטרת פעילות המדען הראשי, בין השאר, היא לעודד צמיחה, לתרום להגדלת הפיריון ולקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה. לכן מוצע לתקן את סעיף המטרות בחוק המחקר והפיתוח, כך שיכלול מטרה מרכזית זו באופן מפורש תוך מתן דגש על עידוד הצמיחה, הגדלת הפיריון וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

לפסקה (3)

סעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"אמצעי הגשמה"

2. לשם הגשמתן של מטרות חוק זה יוענקו המענקים, ההלוואות, הפטורים, ההנחות וההקלות האמורים בו (להלן – הטבות) שיינתנו על יסוד תכנית מאושרת, הכל לפי המפורט בחוק זה."

לאור הקמת הרשות, שתפקידה יהיה לפעול לקידום התעשייה באמצעות מתן הטבות האמורות כיום בסעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח ובאמצעות מתן הטבות ושימוש בכלי סיוע נוספים, מוצע לבטל את סעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח ולקבוע את כל האמצעים שבאמצעותם תפעל הרשות כאמור בסעיף 5א המוצע הקובע את תפקידי הרשות.

לפסקה (5)

מוצע לתקן את סעיף 4 לחוק המחקר והפיתוח, אשר בו נקבעו הגדרות שונות שנעשה בהן שימוש בחוק האמור, ולהתאימו לתקנים המוצעים בהצעת חוק זו.

שמירה על נאותות תהליכי קבלת ההחלטות ועל כך שלא תהיה חריגה ממטרות חוק המחקר והפיתוח. בהקשר זה יש להעיר, כי מדינות מפותחות בעולם המערבי (דוגמת שוודיה, בריטניה, פינלנד, סינגפור ועוד) בחרו בדרך דומה, והעבירו את פעילות הגוף הממשלתי המקביל למדען הראשי, אל מחוץ לממשלה, כדי להקנות לו את מרחב התמרון הנדרש וכדי לייעל את פעילותו.

לצורך עמידה במשימותיה, מוצע להעניק לרשות גמישות מרבית בתכנון ובהפעלת כלי סיוע חדשים. גמישות זו חיונית לאור הבנת הייחודיות של התעשייה שאותה צריכה הרשות לקדם והסביבה התחרותית המשתנה במהירות. לתחום החדשנות בתעשייה מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית, מהדינמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשוקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. נוסף על כך, הדינמיות והתחרותיות יכולות להביא לשינויים מהותיים ומהירים יחסית בסביבה הכלכלית שבה פועלות החברות בתעשייה, ולעתים אף לדעיכתן המהירה. לכן, שינויים אלה מחייבים גמישות מבנית ביכולת ליצור כלי סיוע חדשים, לעדכן כלים קיימים ולהפעילם ביעילות. רשות לאומית לחדשנות טכנולוגית, עם סמכויות ביצוע ומגוון כלים כאמור, תפעל בהתאם למדיניות הממשלתית שנקבעה ותאפשר את חיזוק החדשנות בתעשייה בישראל.

על פי המוצע, הקמת הרשות החדשה תתבסס על לשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה ועל מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח (בפרק זה – מתימו"פ) – עמותה ממשלתית המהווה כיום, מכוח החלטת ממשלה, את זרוע הביצוע של המדען הראשי. הרשות תפעל כגוף בעל מבנה משולב בעל שתי זרועות: מצד אחד, מועצת הרשות, שיהיו חברים בה נציגי ממשלה ונציגים מקרב הציבור, אשר תהיה אמונה על תרגום המדיניות הממשלתית לכדי תכנית פעולה, ומצד שני, הרשות עצמה שאמונה על ביצוע המדיניות באמצעות ועדות המחקר שלה. מבנה זה יאפשר מנגנון יעיל יותר בתכנון ובהפעלה של כלי תמיכה, ובמקביל ייצור מערכת של איזונים ובלמים המבטיחה כי הרשות תפעל לשם השגת המטרות הציבוריות הקבועות בחוק המחקר והפיתוח ובהתאם למדיניות הממשלה. המכלול שמתקבל הוא גוף שפועל להגשמת מטרות ממשלתיות, ובפרט מטרות

- (ב) בהגדרה "תיק", במקום "לתמיכה במחקר ופיתוח, בשנה" יבוא "לקבלת הטבה, בתקופה";
- (ג) בהגדרה "מוצר", במקום "ידע" יבוא "לא מוחשי, תהליך או שירות";
- (ד) ההגדרות "הוצאות מחקר ופיתוח" ו"שיעור הערך המוסף" – יימחקו;
- (ה) אחרי ההגדרה "שליטה" ו"בעל עניין" יבוא:
- "חדשנות טכנולוגית" – מחקר או פיתוח;
- "חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999¹⁰;
- "חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975¹¹;
- "חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹²;
- "חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹³;
- "המדען הראשי" – המדען הראשי במשרד הכלכלה;
- "מוסד להשכלה גבוהה" – כל אחד מאלה:
- (1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
 - (2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
 - (3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- "המועצה להשכלה גבוהה" – כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה;

ד ב ר י ה ס ב ר

"הוצאות מחקר ופיתוח" – הוצאות שהוצאו בביצוע מחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שלגביהן קבעה ועדת המחקר בכללים שפורסמו ברשומות, כי ניתן להביאן בחשבון;

"שיעור הערך המוסף" – סכום עלויות ייצור המבוצע במדינה מסוימת, בניכוי עלויות שיובאו לצורך הייצור לאותה מדינה, ביחס למחיר המוצר בשער המפעל¹⁴.

מוצע לבטל את שתי ההגדרות האלה, שכן הרשות אשר תקבע הוראות שונות, תקבע גם הוראות לעניין ההוצאות שניתן להביאן בחשבון. כמו כן, במסגרת התיקון המוצע מתייתר השימוש בהגדרה "שיעור הערך המוסף", ולכן מוצע למחוק אותה.

מוצע להוסיף כמה הגדרות לחוק המחקר והפיתוח לאור התיקון המוצע. כך, מוצע להגדיר את המושג "חדשנות טכנולוגית", המשמש כמושג רווח בתעשייה בשנים האחרונות, כך שיכלול בתוכו מחקר או פיתוח, המוגדרים כל אחד בנפרד כבר כיום בחוק המחקר והפיתוח.

להגדרות "תכנית" ו"תיק" – לאור העברת פעילות המדען הראשי לרשות, מוצע לעדכן את ההגדרה "תכנית" ולקבוע כי היא תוגדר לפי התנאים שייקבעו במסלולי ההטבות השונים.

כמו כן מוצע להתאים את ההגדרה "תיק" לשינוי המוצע, כך שייקבע כי תיק הוא בקשה לקבלת "הטבה" בתקופה מסוימת, וזאת במקום המונח "תמיכה" שאינו משקף נכונה את כלל ההטבות שבסמכות הרשות להעניק.

להגדרה "מוצר" – כיום, ההגדרה "מוצר" אינה כוללת את כל התוצרים של החדשנות הטכנולוגית. לפיכך מוצע לקבוע כי גם תהליך או שירות התורמים לחדשנות טכנולוגית בתעשייה ייכללו בהגדרה "מוצר", וכן להתייחס בהגדרה למונח "נכס לא מוחשי" במקום המונח "ידע", זאת כדי למנוע אי-בהירות במקומות אחרים בחוק המחקר והפיתוח שבהם נעשה שימוש במונח "ידע".

ההגדרות "הוצאות מחקר ופיתוח" ו"שיעור הערך המוסף" מוגדרות כיום בחוק כדלקמן:

¹⁰ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

¹¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

¹² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹³ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

"המסלולים הישנים" – מסלולי הטבות אשר הופעלו על ידי המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015), בין אם הופעלו מכוח החוק ובין אם לאו, לרבות מסלול חוק המו"פ;

"מסלול חוק המו"פ" – מסלול הטבות שמכוחו ניתנו אישורים לתכניות לפי פרק ד' לחוק בנוסחו ערב יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015);

"הרשות" – הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית שהוקמה בסעיף 5.5;

(6) בפרק ג', בכותרת, במקום "מינהל למחקר ופיתוח תעשייתי" יבוא "הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית";

(7) במקום סעיף 5 יבוא:

"סימן א': הרשות

- הקמת הרשות 5. מוקמת בזה הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית.
- תפקידי הרשות 5א. (א) לשם הגשמת מטרות חוק זה תפעל הרשות, במישרין או בעקיפין, לעידוד, לקידום, לתמיכה ולסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ולפיתוח התשתיות הנדרשות לכך, וזאת, בין השאר, באמצעות מתן הטבות; בחוק זה, "הטבות" – כל אחד מאלה, לרבות באמצעות קרנות:
- (1) מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, הקלות וערבויות שלא לפי חוק ערבויות מטעם המדינה, התשי"ח-1958¹⁴;
- (2) אמצעים שהפעילו המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015);
- (3) כלי סיוע נוספים, למעט רכישת מניות בידו הרשות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (6) מוצע לשנות את כותרת פרק ג' לחוק המחקר והפיתוח, כך שבמקום להתייחס למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, כותרת הפרק תתייחס לרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית שמחליפה את המינהל האמור.

לפסקה (7)

לסעיפים 5 עד 5ג המוצעים

מוצע להקים את הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, אשר תפעל כתאגיד ציבורי במקום המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה (בפרק זה – המינהל).

כמו כן מוצע לקבוע את תפקידי הרשות, כך שכל מסלול הטבות שתקבע יגשים אחת או יותר ממטרות חוק המחקר והפיתוח, ויביא לעידוד, לקידום, לתמיכה ולסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה ולפיתוח התשתיות הנדרשות לכך. הרשות תפעל בין השאר באמצעות מתן

נוסף על כך, מוצע להגדיר "מוסד להשכלה גבוהה", כך שיכלול מוסדות להשכלה גבוהה שהם בעלי הכרה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, מוסדות שהם בעלי היתר לפי סעיף 21א לאותו החוק וכן מוסדות שהתואר שלהם מוכר לפי סעיף 28א לאותו חוק.

בשל העברת פעילות המדען הראשי לרשות, מוצע להגדיר "מסלול חוק המו"פ" כמסלול הטבות שמכוחו ניתנו אישורים לתכניות לפי פרק ד' לחוק המחקר והפיתוח, בנוסחו לפני יום התחילה המוצע של פרק זה – י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015). כמו כן מוצע להגדיר את "המסלולים הישנים" כמסלולי הטבות שהופעלו על ידי המדען הראשי או לשכת המדען הראשי, בין מכוח חוק המחקר והפיתוח ובין אם לאו, לפני יום התחילה האמור, לרבות מסלול חוק המו"פ האמור. מסלולים ישנים אלה כוללים, בין השאר, גם מסלולים שהופעלו מכוח הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה.

¹⁴ ס"ח התשי"ח, עמ' 139.

(ב) לשם ביצוע תפקידיה, רשאית הרשות ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון האמצעים המפורטים בחוק זה שיסייעו בידה לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בקצב שמתאים לשוק, ביעילות מרבית ובגמישות הנדרשת.

(ג) בביצוע תפקידיה תפעל הרשות בהתאם למדיניות הממשלה בתחומי פעולתה של הרשות, כפי שנקבעה בהחלטות הממשלה, וככל שלא נקבעה מדיניות בידי הממשלה כאמור – בהתאם למדיניות שר הכלכלה שתימסר לרשות בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי.

הרשות היא תאגיד כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית. 5ב.

הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 5(9) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]¹⁵. 5ג.

קבלתו של אדם לעבודה ברשות תיעשה בהתאם לעקרונות השוויון והייצוג ההולם, השקיפות, הפומביות וטוהר המידות, בהתחשב באופי המשרה ובאופי הרשות, על פי נהלים שתקבע מועצת הרשות.¹⁵ 5ד.

(8) במקום סעיפים 6 עד 8 יבוא:

"האורגנים של הרשות 6. אלה האורגנים של הרשות:

(1) מועצת הרשות (להלן – המועצה);

(2) המנהל הכללי של הרשות;

(3) ועדות המחקר.

ד ב ר י ה ס ב ר

משולב] (בפרק זה – חוק מבקר המדינה) וכך היא תהיה כפופה לחוק האמור.

לסעיף 5ד המוצע

מוצע לקבוע כי הרשות, מעצם אופייה כתאגיד ציבורי, תנהג בהתאם לעקרונות השוויון, הייצוג ההולם, השקיפות, הפומביות וטוהר המידות בכל הנוגע לקבלת עובדים, על פי נהלים שתקבע מועצת הרשות ובהתחשב באופי המשרה הספציפית.

לפסקה (8)

לסעיף 6 המוצע

מוצע להחליף את סעיף 6 לחוק המחקר והפיתוח שעוסק ברשויות המינהל, ולקבוע כי האורגנים של הרשות יהיו מועצת הרשות (בפרק זה – המועצה), המנהל הכללי של הרשות ועדות המחקר.

וזה נוסחו של סעיף 6 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפו:

"רשויות המינהל

6. אלה רשויות המינהל:

(1) ראש המינהל;

(2) ועדת המחקר;

הטבות מגוונות במסגרת מסלולי הטבות, כגון מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, הקלות, ערבויות שלא לפי חוק ערבויות המדינה, התשי"ח-1958, שימוש בכל האמצעים שהפעיל המינהל ערב כניסת התיקון לתוקף, ואף הפעלת כלי סיוע נוספים, מלבד השקעה ישירה במניות של חברות. כל זאת בהתאם לצרכים הנדרשים לפיתוח התעשייה ולא להשקעה ישירה בעתיד. יובהר כי רכישת מניות תוכל להתבצע רק במקרים שבהם תפעל הרשות במסגרת של שותפות בביצוע פעילותה, כמו כן יובהר כי הרשות תוכל לפעול אף באמצעות קרנות.

כדי להתוות את אופן הפעולה הכללי של הרשות, כך שתוכל לעמוד בקצב של התפתחות התעשייה, מוצע להעניק לה את היכולת ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון אמצעים ביעילות, בגמישות ובקצב המתאים לשוק.

נוסף על כך מוצע לקבוע כי הרשות היא גוף ביצועי הפועל בהתאם למדיניות הממשלה כפי שנקבעה בהחלטותיה, או לפי מדיניות שר הכלכלה כפי שתימסר לה בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי, ככל שמדיניות זו לא נקבעה על ידי הממשלה.

עוד מוצע לקבוע כי הרשות תהיה תאגיד כשר לכל פעולה, זכות וחובה משפטית, וכי היא תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח

¹⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

- המדען הראשי – 7. המדען הראשי יהיה ראש הרשות, והוא ישמש חבר ויושב ראש של המועצה וחבר ויושב ראש של ועדות המחקר.
- תפקידי המדען הראשי – 8. תפקידי המדען הראשי יהיו, בין השאר –
- (1) לייעץ לממשלה בכל הקשור ביישום מטרות חוק זה;
 - (2) לעקוב אחר התהליכים והשינויים בחדשנות הטכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה;
 - (3) להמליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך בדבר הענקת הטבות העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק, בתחומים שבסמכות אותה רשות או בתחומים שהיא ממונה על ביצועם;
 - (4) לדווח לממשלה, ובכלל זה לוועדת השרים לענייני מדע טכנולוגיה וחלל שקבעה הממשלה, אחת לשנה, על ממצאיו והמלצותיו ביחס לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, והמלצותיו באשר לפעולות של הרשות והממשלה הנדרשות כדי להגשים את מטרות החוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 7 ו-8 המוצעים

עוד מוצע לקבוע את תפקידי המדען הראשי, כמדען ראשי במשרד הכלכלה המשמש כאמור גם כחוליה המקשרת בין הממשלה ובין הרשות, ומכאן חשיבותו הרבה במסגרת התיקון המוצע. מוצע לקבוע כי מתוקף תפקידו כמדען ראשי, בין השאר, הוא ייעץ לממשלה בכל הקשור ביישום מטרות החוק, יעקוב אחר תהליכים ושינויים בארץ ובעולם בכל הנוגע לחדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה, ימליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך בדבר הענקת הטבות העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק בתחומים שבסמכות אותה רשות, וידווח לממשלה, אחת לשנה, על ממצאיו והמלצותיו ביחס לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה והמלצותיו באשר לפעולות הנדרשות על ידי הרשות והממשלה כדי להגשים את מטרות חוק המחקר והפיתוח.

וזה נוסחם של סעיפים 7 ו-8 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפם כאמור:

“ראש המינהל

7. (א) המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר יהיה ראש המינהל; ראש המינהל יהיה בתוקף תפקידו חבר ויושב ראש ועדת המחקר.

(ב) סגן ראש המינהל, שראש המינהל מינה אותו לחבר ועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(2) יהיה ממלא מקום יושב ראש ועדת המחקר.

תפקידי ראש המינהל

8. (א) ראש המינהל ממונה על ביצוע החלטות ועדת המחקר ויפעל בשמה.

(ב) כל שיש להגישו לוועדת המחקר יוגש באמצעות ראש המינהל וכל הודעה מטעמה תימסר על ידיו.”

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר לפרק זה, הרשות שתוקם תהיה בעלת מבנה שיעניק לה גמישות ועצמאות הנחוצים כדי לקדם את התעשייה מחד גיסא, וכדי להבטיח פיקוח נאות של הממשלה מאידך גיסא. בהתאם לכך מוצע להחליף את סעיפים 7 ו-8 לחוק המחקר והפיתוח שעניינם ראש המינהל ותפקידיו, ולקבוע כי המדען הראשי במשרד הכלכלה, שהוא עובד המדינה בכיר הנמנה על הנהלת משרד הכלכלה, ישמש, בתוקף תפקידו כמדען ראשי, גם כראש הרשות. כמו כן, כדי להעמיק את המתאם בין מדיניות הממשלה לפעילות הרשות והפיקוח עליה, הן ברמה הכללית והן ברמה היישומית הפרטנית, וכן כדי לשמר את הקשר בין הרשות לממשלה בכלל ולמשרד הכלכלה והנהלתה בפרט, מוצע לקבוע כי ראש הרשות, נוסף על היותו יושב ראש וחבר מועצת הרשות, ישמש גם יושב ראש וחבר בוועדות המחקר של הרשות.

יש להבחין כי יש משמעות לשני “כובעיו” של אדם המשמש, מחד גיסא, כמדען הראשי, עובד בכיר במשרד הכלכלה, ומאידך גיסא, מתוקף תפקידו כמדען ראשי במשרד הכלכלה – כראש הרשות. כך, בין השאר, בביצוע תפקידיו כמדען ראשי יהיה כפוף להנחיות השר הממונה עליו ויהיה חלק מהנהלת משרד הכלכלה ומפעולותיה. נוסף על כך, כעובד המדינה הוא כפוף לדינים החלים על כלל עובדי המדינה. מנגד, בפעולתו כראש הרשות, עליו לפעול להבטחת מילוי תפקידיה של הרשות שהיא תאגיד שהוקם בחוק ולטובת הרשות, זאת כאשר תפקידה העיקרי של הרשות הוא לפעול ליישום מדיניות הממשלה, ואם לא נקבעה מדיניות כאמור – מדיניות משרד הכלכלה, לרבות כפי שנמסרה לרשות באמצעות המדען הראשי.

סימן ב': מועצת הרשות

המועצה ותפקידיה 8א. לרשות תהיה מועצה, ואלה תפקידיה:

- (1) לקבוע כלים ליישום המדיניות האמורה בסעיף 5א(ג);
- (2) לפקח על התנהלותה היעילה והתקינה של הרשות;
- (3) לדון בתכניות העבודה של הרשות, לאשרן ולעקוב אחר יישומן;
- (4) לאשר את התקציב המינהלי של פעילות הרשות;
- (5) לעקוב ברציפות אחר הגשמת המדיניות האמורה בסעיף 5א(ג) והתכניות והתקציבים של הרשות;
- (6) לדון בטיטוט הדוחות הכספיים של הרשות ובהערות רואה החשבון המבקר לגביה, ולאחר אישור הדוחות הכספיים – לדון בכל פרט שלגביו הסתייג רואה החשבון המבקר, העיר הערה או נמנע מלחוות את דעתו;
- (7) לקבוע מסלולים להענקת ההטבות לפי חוק זה, את הוראותיהם ואת תנאיהם (בחוק זה – מסלולי הטבות), ורשאית המועצה להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישום מסלולי ההטבות;
- (8) לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר;
- (9) לקבוע את השכר, התנאים הסוציאליים, ההטבות, המענקים ותנאי העבודה האחרים של עובדי הרשות, ובכלל זה המנהל הכללי, המשנה למנהל הכללי וסגניו, מנהלי האגפים, מנהל ענייני הכספים, המבקר הפנימי והיועץ המשפטי;
- (10) למלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי חוק זה.

דבריו הסבר

לסעיף 8א המוצע

מוצע לקבוע כי לרשות תהיה מועצה שתפקידיה יהיו כדלקמן: לקבוע כלים ליישום מדיניות הממשלה, או שר הכלכלה, לפי העניין, וזאת לאור תפקידה הביצועי של הרשות; לפקח על התנהלות יעילה ותקינה של הרשות; לדון בתכניות עבודה של הרשות, לאשרן ולעקוב אחר יישומן; לאשר את התקציב המינהלי של הרשות, בשונה מתקציב מסלולי ההטבות שנקבע במסגרת חוק התקציב השנתי; לעקוב ברציפות אחר הגשמת המדיניות שקבעה הממשלה, התכניות והתקציבים של הרשות; לדון בטיטוט הדוחות הכספיים של הרשות ובהערות רואה החשבון המבקר לגביה, ולדון לגבי הדוחות הכספיים של הרשות, בכל פרט שלגביו הסתייג רואה החשבון המבקר, העיר הערה או נמנע מלחוות את דעתו; לקבוע מסלולים להענקת הטבות לפי החוק ואת הוראותיהם ותנאיהם (בפרק זה –

מסלולי הטבות), כאשר לעניין זה רשאית המועצה להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישום מסלולי ההטבות; לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר ולקבוע את תנאי העבודה והתנאים הסוציאליים האחרים של עובדי הרשות, ובכלל זה המנהל הכללי, המשנה למנהל הכללי וסגניו, מנהלי האגפים, מנהל ענייני הכספים, המבקר הפנימי והיועץ המשפטי.

תפקידי רוחב אלה מבטאים את מעמדה של המועצה כגוף המתווה את פעילות הרשות, מפקח על הרשות ובעל הסמכות העליונה בה. נוסף על כך, לאורך התיקונים השונים המוצעים בחוק המחקר והפיתוח, מנויים תפקידי משנה נוספים שעל המועצה לבצע. לפיכך מוצע לקבוע במפורש כאחד מתפקידי המועצה כי עליה לבצע כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי חוק המחקר והפיתוח ושאינו מנוי בסעיף מוצע זה.

- (1) המדען הראשי, והוא יהיה היושב ראש כאמור בסעיף 7;
 - (2) עובד לשכת המדען הראשי שימנה המדען הראשי;
 - (3) עובד משרד הכלכלה שימנה המנהל הכללי של משרד הכלכלה;
 - (4) הממונה על התקציבים במשרד האוצר או עובד משרד האוצר מטעמו;
 - (5) החשב הכללי במשרד האוצר או עובד משרד האוצר מטעמו;
 - (6) שלושה חברים מקרב הציבור.
- (ב) עובד המדינה העוסק במסגרת תפקידו בתחום החדשנות הטכנולוגית, לא יראו אותו בשל כך בלבד כמצוי בניגוד עניינים המונע את כהונתו כחבר המועצה.
- (ג) כשיר להתמנות לחבר המועצה מקרב הציבור מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 16 לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, ובלבד שהוא מילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע, בתחום המימון של תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח והוא בעל מוניטין וותק באחד או יותר מתחומים אלה; חבר מועצה אחד לפחות מקרב הציבור יהיה מי שמילא תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 8 ב המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תמנה שמונה חברים, הן עובדי המדינה והן חברים מקרב הציבור, באופן שייווצר תמהיל שהוא מאוזן ומקצועי מחד גיסא, ומבטיח מעורבות ממשלתית בגיבוש כלי עבודתה של הרשות ופיקוח נאות של הממשלה על הרשות מאידך גיסא. מוצע לקבוע כי לא יראו עובד המדינה העוסק במסגרת תפקידו בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד, זאת מתוך מטרה כי עובדי המדינה המצויים בתחום יכהנו במועצה.

כמו כן מוצע לקבוע כי על המועמדים לכהן כחברי המועצה מקרב הציבור לעמוד בתנאי הכשירות הבסיסיים הקבועים בסעיף 16 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (בפרק זה – חוק החברות הממשלתיות). עוד מוצע לקבוע כי כחברים מקרב הציבור במועצה, יכהנו מי שמילאו תפקידים בכירים בתעשייה עתירת הידע, בתחום המימון של תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח והם בעלי מוניטין וותק באחד או יותר מתחומים אלה. אחד לפחות מהחברים מקרב הציבור יהיה מי שמילא תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.

מוצע כי החברים מקרב הציבור במועצה ימונו בידי שר האוצר ושר הכלכלה (בפרק זה – השרים) על פי המלצת ועדת איתור, שבה יהיו חברים ראש הרשות שיהיה יושב ראש הוועדה, נשיא התאחדות התעשיינים, איש סגל אקדמי בכיר במוסד להשכלה גבוהה בישראל שימנו השרים לפי המלצת ראש הרשות והממונה על התקציבים במשרד האוצר, חבר נוסף שימנה שר הכלכלה לפי המלצת המדען הראשי, בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת ידע או בתחום המימון של תעשייה זו, וחבר נוסף שימנה שר האוצר לפי המלצת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת ידע או בתחום המימון של תעשייה זו. ועדת האיתור תקבע את אמות המידה הנדרשות לבחירת מועמדים, לפי הצעת המועצה כך שיביאו לבחירת מועמדים בעלי ניסיון משמעותי הקשור בתחומי פעולתה של הרשות. תהליך זה, כמו גם הרכב הוועדה, יבטיחו כי מינוי החברים יעשה בצורה מקצועית ועניינית. החלטות ועדת האיתור יתקבלו ברוב קולות ובמקרה של קולות שקולים יינתן קול נוסף ליושב ראש הוועדה.

(ד) חברי המועצה מקרב הציבור ימונו כדלקמן: חבר אחד בידי שר הכלכלה, חבר אחד בידי שר האוצר, וחבר אחד בידי השרים; חברי המועצה האמורים ימונו מתוך רשימת מועמדים שעליהם המליצה ועדה לאיתור מועמדים שמינו השרים (בסעיף זה – ועדת האיתור); וזה הרכב ועדת האיתור:

(1) ראש הרשות, והוא יהיה יושב ראש ועדת האיתור;

(2) נשיא התאחדות התעשיינים;

(3) איש סגל אקדמי בכיר במוסד להשכלה גבוהה בישראל, שימנו השרים, בהמלצת ראש הרשות והממונה על התקציבים במשרד האוצר;

(4) חבר נוסף שימנה שר הכלכלה לפי המלצת המדען הראשי, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו;

(5) חבר נוסף שימנה שר האוצר לפי המלצת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו.

(ה) ועדת האיתור תקבע את אמות המידה לבחירת המועמדים מקרב הציבור, לפי הצעת המועצה, כך שיביאו לבחירת מועמדים שיש להם ניסיון משמעותי הקשור בתחומי פעולתה של הרשות.

(ו) על ועדת האיתור ועל חבריה יחולו, בשינויים המחויבים, ההנחיות החלות על עבודת ועדות לאיתור מועמדים למשרות בשירות המדינה, לעניין נוהלי עבודה ולעניין הימנעות מניגוד עניינים.

(ז) החלטות ועדת האיתור יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש הוועדה קול נוסף; ועדת האיתור תוכל להתחיל את עבודתה לאחר שמונו ארבעה מחברי הוועדה, אך תהיה מנועה מלקבל החלטות עד שיושלם מינויים של כל חבריה.

(ח) תקופת הכהונה של חבר המועצה מקרב הציבור לא תעלה על שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת בלבד.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע להחיל על חברי המועצה הוראות שונות בחוק שעניינן הפסקת כהונה, סודיות, ניגוד עניינים והחלת חיקוקים שונים על חברי מועצה שאינם עובדי המדינה, כפי שהן מוחלות על חברי ועדות מחקר, בשינויים המחויבים.

בדומה למה שקיים כיום ביחס לנציגי ציבור בוועדת המחקר, מוצע לקבוע כי כהונה של חברים מקרב הציבור תוגבל לתקופה של שלוש שנים, ולכהונה אחת נוספת כאמור לכל היותר.

(ט) על חברי המועצה יחולו ההסדרים שבסעיפים 9א ו-14 עד 15א, בשינויים המחויבים.

(א) חבר המועצה מקרב הציבור שאינו עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך זכאי לקבל מהרשות גמול בעד השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר תמורה בעד ההשתתפות.

(ב) חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לקבל מהרשות החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.

(ג) שר האוצר יקבע כללים ותנאים שלפיהם תשלם הרשות גמול או החזר הוצאות לחבר המועצה לפי סעיף זה, ואת שיעוריהם.

(ד) בסעיף זה, "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב.

(א) ראש הרשות יכנס את המועצה ארבע פעמים בשנה, לפחות. 88. סדרי עבודת המועצה

(ב) ראש הרשות ימנה את אחד מחברי המועצה שהם עובדי המדינה, לשמש ממלא מקומו לכינוס ולניהול ישיבות המועצה בהעדרו.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי החלטות המועצה יתקבלו ברוב של חברי המועצה המשתתפים בישיבה, ואם היו הקולות שקולים, תכריע עמדתו של יושב ראש המועצה, אם הוא השתתף בישיבה (לממלא מקומו לא יהיה קול נוסף במקרים שבהם יושב ראש המועצה ייעדר).

כדי להבטיח כי מדיניות הממשלה תבוא לידי ביטוי בהחלטות המועצה, מוצע לקבוע כי דיון במועצה על אישור מסלול הטבות, שינוי או ביטול, מחייב את נוכחות כל עובדי המדינה החברים במועצה. ברם, כדי לאפשר למועצה לפעול באופן רציף, מוצע לקבוע בעניין זה כי אם נעדרו עובדי המדינה החברים במועצה, כולם או חלקם, משתי ישיבות רצופות שעניינן אישור מסלול הטבות, שינוי או ביטול, תהיה רשאת המועצה בישיבה השלישית לדון ולהחליט בנושאים האמורים גם בהעדר עובדי המדינה החברים במועצה, כולם או חלקם.

כדי לאפשר את פעילותה של המועצה, מוצע לקבוע כי קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף פעולותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של אחד מחברי המועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו של אחד מחברי המועצה, ובלבד שמכהנים בה כדיון רוב חברי המועצה.

לסעיף 18 המוצע

בדומה לקבוע בחוקים אחרים המסדירים את הקמתם של תאגידים, מוצע לקבוע כי חבר המועצה שאינו עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (בפרק זה – חוק יסודות התקציב), יהיה זכאי לגמול בעד כל ישיבת מועצה או ישיבת ועדת משנה של המועצה, בתנאים ובשיעורים שייקבעו בכללים שיקבע שר האוצר. חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי האמור, יהיה זכאי לקבל החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה, בתנאים ובשיעורים שיקבע שר האוצר, ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.

לסעיף 18 המוצע

כדי להבטיח את פעילות הרשות והליך קבלת החלטות תקין, מוצע לקבוע סדרי עבודה שונים למועצה. כך מוצע לקבוע כי ראש הרשות יכנס את המועצה ארבע פעמים בשנה לפחות, כאשר הוא ימנה ממלא מקום מבין חברי המועצה לעניין כינוס וניהול ישיבות המועצה בהיעדרו בלבד. כמו כן מוצע לקבוע כי המניין החוקי לישיבות המועצה יהיה ראש הרשות או ממלא מקומו, חבר המועצה שהוא עובד משרד האוצר וחבר מקרב הציבור.

(ג) מניין חוקי בישיבות המועצה יהיה ראש הרשות או ממלא מקומו, נציג משרד האוצר, וחבר מקרב הציבור.

(ד) החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות של חברי המועצה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף, ואולם הוראה זו לא תחול על ממלא מקום כאמור בסעיף קטן (ב).

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ג), דיון במועצה על אישור מסלול הטבות, שינוי או ביטול, יתקיים רק אם נוכחים בו כל חברי המועצה שהם עובדי המדינה; ואולם דיון כאמור לא יידחה בשל היעדרות של חברים שהם עובדי המדינה כאמור ליותר משתי ישיבות עוקבות, ובישיבה השלישית תהיה רשאית המועצה לדון ולהחליט בנושאים אלה אף בהעדר החברים שהם עובדי המדינה, כולם או חלקם.

(ו) קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר המועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שמכהנים בה כדין רוב חברי המועצה.

(ז) ישיבות המועצה והחלטותיה יתועדו בפרוטוקול.

(ח) המועצה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה בעניינים שלא נקבעו לפי חוק זה.

(א) החליטה המועצה על אישור מסלול הטבות, על שינוי או על ביטול, תובא ההחלטה לפני השרים בתוך שבעה ימים. (ב) השרים יהיו רשאים להתנגד, בכתב, להחלטת המועצה כאמור בסעיף קטן (א), בתוך 14 ימי עבודה מיום שנמסרה להם ההחלטה; לא התנגדו השרים כאמור, תיכנס החלטת המועצה לתוקף.

8.ה. סמכויות השרים לגבי החלטות המועצה ביחס למסלולי הטבות

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), החלטת מועצה על אישור מסלול הטבות, על ביטול או על שינוי שהתקבלה בהעדר כל חברי המועצה שהם עובדי משרד הכלכלה או כל חברי המועצה שהם עובדי משרד האוצר, תיכנס לתוקף רק לאחר אישור השר שחברי המועצה שהם עובדי משרדו לא נכחו בעת קבלתה או בחלוף 60 ימים ממועד קבלת ההחלטה, לפי המוקדם, וככל שהשר לא התנגד להחלטה בכתב.

ד ב ר י ה ס ב ר

מועצה בדבר אישור, שינוי או ביטול מסלול הטבות, המהווה החלטה מהותית ביחס לפעולת הרשות, תובא לפני השרים בתוך שבעה ימים מיום קבלתה. השרים יוכלו להתנגד להחלטה כאמור בתוך 14 ימים מיום שזו נמסרה להם. אם לא התנגדו השרים בתקופת הזמן האמורה – תיכנס החלטת המועצה האמורה לתוקף.

עוד מוצע לקבוע כי החלטת מועצה בדבר אישור, ביטול או שינוי מסלולי הטבות, שהתקבלה בהעדר כל חברי

עוד מוצע לקבוע הוראה המטילה חובה על המועצה לתעד את ישיבותיה ואת החלטותיה בפרוטוקול, וכי היא תוכל לקבוע לעצמה את סדרי עבודתה ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק המחקר והפיתוח.

לסעיף 8ה המוצע

הרשות מהווה גוף ביצועי הפועל בהתאם למדיניות הממשלה, כפי הוסבר לעיל. לפיכך מוצע לקבוע כי החלטת

זכות לקבלת מידע 18. לכל חבר המועצה הזכות לבדוק את מסמכי הרשות ואת רישומיה ולקבל העתקים מהם, ולבדוק את נכסי הרשות ואת התחייבויותיה, ככל שהדבר דרוש למילוי חובותיו כחבר המועצה.

ועדת ביקורת 18. (א) המועצה תמנה מבין חבריה ועדת ביקורת בת שלושה חברים; אחד מהם יהיה חבר המועצה מקרב עובדי המדינה ושניים מהם יהיו חברי המועצה מקרב הציבור; ראש הרשות לא יהיה חבר בוועדת הביקורת.

(ב) ועדת הביקורת –

(1) תעמוד על ליקויים בניהול הרשות, בין השאר תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הרשות או עם רואה החשבון המבקר, ותציע למועצה דרכים לתיקונם; מצאה ועדת הביקורת ליקוי כאמור שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות לעניין הליקוי הנדון, בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה ברשות שאינם חברי הוועדה; על אף האמור בפסקה זו, נושא משרה רשאי להיות נוכח בישיבה כאמור לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו;

ד ב ר י ה ס ב ר

הביקורת.

מוצע לקבוע את תפקידי ועדת הביקורת כמפורט להלן: לעמוד על ליקויים בניהול הרשות ולהציע למועצה דרכים לתיקונם; לבחון את מערך הביקורת הפנימית של הרשות ואת תפקודו של המבקר הפנימי, וכן לבחון אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו; לדון בדוחות של המבקר הפנימי ובדוחות מבקר המדינה; לבחון את תכנית העבודה של המבקר הפנימי ולהעבירה לאישור המועצה, ולהחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור לפי סעיף 15 לחוק המחקר והפיתוח.

כמו כן מוצע כי יושב ראש ועדת הביקורת ייכנס את הוועדה לדון בנושאים שיועמדו על סדר יומה, וכי הגורמים שיהיו רשאים להעלות נושאים לדיון בוועדת הביקורת, הם יושב ראש ועדת הביקורת, חבר ועדה אחר, המועצה, המנהל הכללי והמבקר הפנימי.

כדי לשמור על עצמאותה של ועדת הביקורת, מוצע כי מי שאינו חבר בוועדה לא יהיה נוכח בישיבותיה בעת דיון ובעת קבלת החלטות, אלא אם כן נקבע כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים או לשם ניהול התקין של הישיבה. ואולם המבקר הפנימי והיועץ המשפטי של הרשות, שהם שומרי סף שלה, יקבלו הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיו רשאים להשתתף בהן. כמו כן מוצע כי רואה החשבון המבקר של הרשות יקבל הודעה בנוגע לישיבה של ועדת הביקורת הנוגעת לביקורת הדוחות הכספיים, והוא יהיה רשאי להשתתף בישיבה כאמור.

המועצה שהם עובדי משרד הכלכלה או כל חברי המועצה שהם עובדי משרד האוצר, תיכנס לתוקף רק לאחר אישור של השר שעובדי משרדו לא נכחו בעת קבלת ההחלטה במועצה או אם לא התנגד אותו שר בכתב להחלטה – בתום 60 ימים מיום קבלת ההחלטה, לפי המוקדם.

גם סעיף זה מביא לידי ביטוי את העובדה שלשרים נתונה הסמכות, באמצעות התנגדותם, להגשים את מדיניות הממשלה ולהבטיח את קיומה.

לסעיף 18 המוצע

כדי לאפשר לכל חבר מועצה למלא את תפקידו באופן המיטבי, וכדי לתת בידי חבר המועצה כלים לפיקוח יעיל על התנהלות הרשות, מוצע לקבוע כי לכל חבר מועצה תהיה הזכות לבדוק את מסמכי הרשות ואת רישומיה ולבדוק את נכסי הרשות ואת התחייבויותיה, ככל שהדבר דרוש למילוי חובותיו כחבר המועצה. הסדר דומה קיים כבר כיום בסעיף 265(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (בפרק זה – חוק החברות).

לסעיף 18 המוצע

לוועדת הביקורת תפקיד מרכזי בחשיבותו ובפעילותו של תאגיד, והיא מהווה רובד נוסף של פיקוח על פעולת התאגיד והנהלתו. מוצע לקבוע כי המועצה תמנה, מבין חבריה, ועדת ביקורת, ואולם מוצע לעבות את תפקידה של ועדת הביקורת ולהטיל עליה תפקידים נוספים. מוצע לקבוע שיהיו שלושה חברים בוועדת הביקורת: אחד מקרב עובדי המדינה החברים במועצה ושני חברים מקרב הציבור, וכן לקבוע כי ראש הרשות לא יהיה חבר ועדת

(2) תבחן את מערך הביקורת הפנימית של הרשות ואת תפקודו של המבקר הפנימי וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו, בשים לב בין השאר לצרכיה המיוחדים של הרשות ולגודלה;

(3) תדון בדוחות של המבקר הפנימי ובדוחות מבקר המדינה;

(4) תבחן את תכנית העבודה של המבקר הפנימי ותעבירה לאישור המועצה בצירוף הערותיה והמלצותיה;

(5) תחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור לפי סעיף 15 לחוק.

(ג) יושב ראש ועדת הביקורת יכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושאים שיועמדו על סדר יומה על ידו או על ידי חבר ועדה אחר או על ידי המועצה, המנהל הכללי של הרשות או המבקר הפנימי.

(ד) מי שאינו חבר בוועדת הביקורת לא יהיה נוכח בישיבות הוועדה בעת דיון ובעת קבלת החלטות הוועדה, אלא אם כן קבעו יושב ראש הוועדה או הוועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים או לשם ניהולה התקין של הישיבה.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ד), המבקר הפנימי והיועץ המשפטי של הרשות יקבלו הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיו רשאים להשתתף בהן.

(ו) הודעה על קיום ישיבת ועדת הביקורת שבה עולה נושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים, תומצא לרואה החשבון המבקר שיהיה רשאי להשתתף בה.

(ז) ועדת הביקורת תגיש למועצה ולמנהל הכללי של הרשות דוח על פעילותה, אחת לשנה לפחות.

סימן ג': המנהל הכללי של הרשות

(א) המועצה תמנה מנהל כללי לרשות מתוך רשימת מועמדים שעליהם המליצה ועדה לאיתור מועמדים (בסעיף זה – ועדת האיתור); ועדת האיתור תמונה בידי המועצה מקרב חבריה ובראשה יעמוד ראש הרשות; על ועדת האיתור וחבריה יחולו הוראות סעיף 8ב(ו).

המנהל הכללי של הרשות

ד ב ר י ה ס ב ר

כישורים ומיומנויות גבוהים ביותר. בהתאם לכך מוצע כי המנהל הכללי ימונה בידי המועצה, מתוך רשימת מועמדים שעליהם המליצה ועדת איתור שתמונה מקרב חברי המועצה. למנהל הכללי יהיו נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע של הרשות, לרבות גיבוש תכניות עבודה ברשות והוא יהיה נתון לפיקוחה של המועצה.

עוד מוצע כי ועדת הביקורת תגיש למועצה ולמנהל הכללי דוח על פעילותה, אחת לשנה לפחות.

לסעיף 8 המוצע

תפקידו של המנהל הכללי של הרשות הוא לנהל את הרשות והוא האחראי לכך שהרשות תמלא את ייעודה. לפיכך יש חשיבות מכרעת לכך שהמנהל הכללי יהיה בעל

(ב) למנהל הכללי של הרשות יהיו נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע של הרשות, לרבות גיבוש תכניות עבודה ברשות אשר יובאו לאישור המועצה, והוא יהיה נתון לפיקוח המועצה.

(ג) על מינוי המנהל הכללי של הרשות יחולו הוראות סעיף 37(ב) ו-37(ג) לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, והוא ייעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כהגדרתה בחוק האמור.

(ד) ראש הרשות, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, יקבע את אמות המידה לאיתור מועמדים מתאימים לתפקיד המנהל הכללי של הרשות על ידי ועדת האיתור.

סימן ד': ועדות מחקר;

(9) בסעיף 9 –

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

“(א) לרשות יהיו ועדות מחקר אשר יוסמכו כל אחת מהן לגבי מסלול הטבות אחד או יותר.

(1א) ועדות המחקר יהיו בנות תשעה חברים, והם:

(1) ראש הרשות, והוא יהיה היושב ראש כאמור בסעיף 7;

(2) המנהל הכללי של הרשות;

(3) עובד הרשות שימנה המנהל הכללי של הרשות;

ד ב ר י ה ס ב ר

על התקציבים ואחד שימנה החשב הכללי. נוסף על כך יכהנו בוועדות המחקר שלושה חברים מקרב הציבור, בהתאם למסלול ההטבות הספציפי. מוצע לקבוע כי תנאי הכשירות לחברים מקרב הציבור הוא ניסיון משמעותי בתחום הנוגע למסלול ההטבות שבו עוסקת הוועדה, ולפחות אחד מהם יהיה בעל ניסיון בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה. בחירת נציגי הציבור תיעשה על ידי ועדת משנה שתקים המועצה.

כמו כן מוצע להחיל הוראות לעניין תשלום גמול על השתתפותם של חברים מקרב הציבור בדיוני ועדות המחקר, בדומה להוראות שנקבעו לגבי חברים מקרב הציבור במועצה, בשינויים המחויבים.

נוסף על כך, כדי להקל על פעילות ועדות המחקר, וכדי לאפשר את התאמתן לסוגי פעילויות שונים של מסלולי ההטבות ולאפשר להן מרחב פעולה, מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לשנות את הרכב ועדות המחקר, ובדומה לקבוע כיום בחוק המחקר והפיתוח, להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר, ולקבוע את פעולות העזר שיוכלו ועדות המשנה לבצע.

לאור האמור מוצע, בסעיף 9 לחוק המחקר והפיתוח, להחליף את סעיף קטן (א). וזה נוסח סעיף קטן (א) שמוצע להחליפו כאמור:

עוד מוצע להחיל על מינוי המנהל הכללי את הוראות סעיף 37(ב) ו-37(ג) לחוק החברות הממשלתיות שעניינו תנאי כשירות לכהונת מנהל כללי בחברה ממשלתית, בשינויים המחויבים, והוא ייעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי סעיף 18 לחוק האמור.

כמו כן מוצע לקבוע כי ראש הרשות, שיעמוד בראש ועדת האיתור למינוי המנהל הכללי, יקבע את אמות המידה לאיתור מועמדים לתפקיד, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

לפסקה (9)

כיום פועלת מכוח חוק המחקר והפיתוח ועדת מחקר אחת בהרכב קבוע, וזאת על אף ריבוי מסלולי ההטבות הקיימים, הנוגעים לענפים שונים ומגוונים בתעשייה. כדי לשפר את תפקוד ועדות המחקר ולהפוך אותן למקצועיות יותר, מוצע לקבוע כי לרשות יהיו כמה ועדות מחקר, שכל אחת מהן תוסמך לגבי מסלול הטבות אחד או יותר.

עוד מוצע לקבוע כי ועדות המחקר יהיו בנות תשעה חברים, כאשר בהרכבן הבסיסי יהיו ראש הרשות שיכהן כיושב ראש הוועדה, המנהל הכללי של הרשות, עובד הרשות שימנה המנהל הכללי של הרשות, עובד משרד הכלכלה בעל תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הוועדה ושני נציגי משרד האוצר – אחד שימנה הממונה

- (4) עובד משרד הכלכלה בעל תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הוועדות, שימנה המנהל הכללי של משרד הכלכלה;
- (5) נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר שימנה שר האוצר;
- (6) נציג החשב הכללי במשרד האוצר שימנה שר האוצר;
- (7) שלושה חברים מקרב הציבור.
- (2א) כשיר להתמנות לחבר מקרב הציבור מי שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחום הנוגע למסלול ההטבות שבו עוסקת הוועדה, ולפחות אחד מהחברים מקרב הציבור יהיה בעל ניסיון בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.
- (3א) החברים מקרב הציבור ימונו בידי ועדת משנה שתקים המועצה; בוועדת המשנה יהיו חברים ראש הרשות, שיכהן כיושב ראש ועדת המשנה, המנהל הכללי של הרשות ואחד מעובדי משרד האוצר החברים במועצה לפי החלטת המועצה;
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "שהוא נציג ציבור" יבוא "מקרב הציבור";
- (ג) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "בשיעורים שנקבעו" יבוא "במסלולי הטבות שבהם נקבע כי ישולם גמול לחברים מקרב הציבור בעד השתתפותם בדיונים, לפי נהל שקבעה המועצה; על תשלום גמול כאמור יחולו הוראות סעיף 8, בשינויים המחויבים";
- (ד) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:
- "(ז) על אף הוראות סעיף קטן (א1), המועצה רשאית, במסגרת ההוראות המסדירות את מסלולי ההטבות –
- (1) לשנות את הרכב ועדות המחקר, למעט לגבי השתתפות חברי ועדה שהם עובדי המדינה;
- (2) להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר, ולקבוע את פעולות העזר שיוכלו ועדות המשנה לבצע לצורך פעילות ועדות המחקר";
- (10) בסעיף 9א –
- (א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (4) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

- (4) נציג ציבור, שאינו עובד המדינה, בעל ניסיון בניהול עסקי או תעשייתי של לפחות עשר שנים, שימנו השרים.
- לפסקה (10)
- כדי למנוע מצב שבו יהיו חברים שמכהנים בוועדה אך למעשה אינם תורמים לפעילותה, או מונעים את פעילותה הרציפה, מוצע לקבוע כי חבר ועדת מחקר שנעדר מארבע ישיבות רצופות או משש ישיבות בשנה, יחדל לכהן בוועדה, אלא אם כן הודיעו השרים לרשות שהיתה סיבה מוצדקת להעדרו. הסדר זה מוחל בדומה להסדר החל על דירקטורים בחברות ממשלתיות. כמו כן, יחדל לכהן בוועדה חבר שהתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם
- "(א) ועדת המחקר תהיה בת תשעה חברים, ואלה הם:
- (1) ראש המינהל;
- (2) סגן מסגני ראש המינהל, שמינה ראש המינהל;
- (3) שני נציגי משרד התעשייה והמסחר, בעלי תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הוועדה, שימנה שר התעשייה והמסחר מבין עובדי משרדו;
- (4) שני נציגי משרד האוצר, שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו;
- (5) שני נציגי ציבור, מקרב התעשיינים, שימנו השרים, ובמידת האפשר, אחד מהם יהיה בעל השכלה בתחום מדעי הטבע והטכנולוגיה;

"(5) נעדר מארבע ישיבות רצופות של ועדת המחקר או משש ישיבות בתוך שנה, זולת אם השרים קבעו, בהודעה לרשות, שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרות;

(6) התקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מהיות חבר המועצה";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "בסעיף קטן (א)(2)" יבוא "או נחשד בעבירה כאמור";

(11) במקום סעיף 10 יבוא:

"תפקידי ועדות 10. (א) ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה ולתקציב שהוקצה להפעלתם; ועדות המחקר יהיו רשאיות לקבוע תנאים למתן ההטבות לצורך יישום הוראות מסלולי ההטבות השונים, ובכלל זה לקבוע תנאים מוקדמים ותנאים לביצוע, והכול בכפוף להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה.

(ב) כל שינוי בפעילות שבשלה ניתנה הטבה שאושרה בידי ועדת מחקר במסגרת מסלול הטבות, טעון את אישורה מראש";

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם למטרות חוק זה (בסעיף זה – הכללים); הכללים יפורסמו ברשומות;

(4) (נמחק)

(5) להמליץ לפני כל רשות מוסמכת לכך, שתעניק, במסגרת החיקוקים שבתחום סמכותה או שהיא ממונה על ביצועם ובמסגרת אמות המידה שקבעה ועדת המחקר לאישור תכניות, הנחה, הקלה, רשיון או הלוואה העשויים לסייע להגשמתן של מטרות חוק זה."

מוצע לבטל את הסעיף האמור ולעדכן את תפקידי ועדות המחקר, בהתאם לשינוי המבני המוצע, ולנוכח תפקודן של ועדות המחקר כארגון המקצועי ברשות האמון על יישום הוראות מסלולי ההטבות השונים שתקבע המועצה. ככאלה, מוצע לקבוע, בדומה לעקרון הכללי הקבוע כבר היום ביחס לוועדת המחקר, כי ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שתקבע המועצה ועל פי התקציב שהוקצה להפעלתם, ויהיו רשאיות לקבוע תנאים שונים ביחס למתן ההטבות, לרבות תנאים מוקדמים לכניסת החלטת הוועדה לתוקף, תנאים לביצוע האישור על ידי מקבל האישור, אבני דרך להתקיימות האישור או מתן ההטבה על ידי הרשות, והכול בכפוף להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה. יובהר כי מסלולי הטבות שנקבעו מכוח סעיף 10(א)(2) לחוק המחקר והפיתוח, ימשיכו להיות בתוקף במסלולי הטבות שבסמכות המועצה.

למען הסר ספק, מוצע לקבוע במפורש כי כל שינוי בפעילות שבשלה ניתנה הטבה שאושרה בידי ועדת מחקר במסגרת מסלול הטבות, טעון את אישורה מראש.

מלהיות חבר המועצה, כקבוע בחוק החברות הממשלתיות ביחס לחברי מועצה בתאגידים שהוקמו בחוק.

נוסף על כך, כיום קובע חוק המחקר והפיתוח כי חבר ועדת המחקר שהוגש נגדו כתב אישום כאמור בסעיף 9א(2) לאותו חוק, יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו. כדי להציב סטנדרט התנהגות ראוי לנושאי המשרה הבכירים ברשות, מוצע לקבוע הסדר מחמיר יותר שלפיו חבר מועצה או חבר ועדה החשודים בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הם ראויים להיות חבר מועצה או חבר ועדה, לפי העניין, יחדלו מלכהן בתפקידם, וזאת עוד בטרם הוגש נגדם כתב אישום.

לפסקה (11)

סעיף 10 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"תפקידי ועדת המחקר

10. (א) אלה תפקידי ועדת המחקר:

(1) להחליט בדבר מתן אישור לתכניות (להלן – אישור) במסגרת תקציב המדינה ולקבוע תנאים לאישור וכן להחליט בדבר מתן הטבות לתכניות ושיעורן;

(2) לקבוע, באישור השרים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, ובמסגרת התקציב שאושר לכך בחוק התקציב לאותה שנת כספים, מסלולי הטבות נוספים לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, בהתאם למטרות חוק זה, ולפרסמם ברשומות;

(3) לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, תנאים ואמות מידה למתן הטבות ואת שיעורן;

(12) בסעיף 10א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "שמתוכם שלושה" יבוא "ובהם יושב ראש הוועדה ולכל הפחות חבר אחד שהוא עובד המדינה וחבר אחד מקרב הציבור";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(ג) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) המנהל הכללי של הרשות ישמש ממלא מקום יושב ראש ועדות המחקר, אלא אם כן, לבקשת ראש הרשות, קבעה המועצה אחרת בהוראות מסלול ההטבות.

(ז) ראש הרשות רשאי לוותר על חברותו בוועדת מחקר באופן זמני או קבוע ולמנות במקומו עובד משרד הכלכלה הכפוף לו בתפקידו כמדען ראשי, כממלא מקום זמני או קבוע לעניין חברותו בוועדה; ויתר ראש הרשות על חברותו בוועדת מחקר כאמור –

(1) יהיה המנהל הכללי של הרשות יושב ראש הוועדה;

(2) יהיה רשאי ראש הרשות, בכל עת, לחזור ולכהן כחבר ועדת המחקר ויושב ראשה";

(13) בסעיף 14 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ראש המינהל או השרים" יבוא "ראש הרשות או המועצה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות או המועצה";

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (12)

של סעיף 10א לחוק המחקר והפיתוח, ועל כן מוצע לבטלו. וזה נוסח סעיף קטן (ב) האמור שמוצע לבטלו:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בעת קבלת החלטות בנושאי מדיניות, מסלולי הטבות חדשים וקביעת תנאים ואמות מידה למתן הטבות וקביעת שיעורן, יהיו נוכחים לפחות ארבעה נציגי ממשלה, ובהם יושב ראש ועדת המחקר ונציג ציבור אחד"

לפסקה (13)

מוצע לקבוע כי הסמכות באשר לגילוי מדיוני ועדת מחקר או מחומר שנמסר לה, תהיה נתונה לראש הרשות או למועצה.

כמו כן מוצע להחליף את סעיף קטן (ג) של סעיף 14 לחוק המחקר והפיתוח ולקבוע כי המועצה כגוף המפקח ברשות ובעל הסמכות העליונה בה, תהיה האורגן שיגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בפעילות הרשות האורגנים שלה, וגורמים הפועלים מטעם ובעבורם, ובכלל זה בקשות למתן הטבות ואישורים הניתנים לפי החוק האמור ובשים לב לדיני הקניין הרוחני הנוהגים בישראל. וזה נוסח סעיף קטן (ג) של סעיף 14 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפו כאמור:

מוצע לקבוע מניין חוקי מאוזן בישיבות ועדות המחקר, כך שיהיו חברים בו יושב ראש הוועדה, ולפחות אחד מעובדי המדינה ואחד מנציגי הציבור בוועדה.

בשל ריבוי המשימות של ראש הרשות, מוצע לקבוע כי המנהל הכללי של הרשות ישמש ממלא מקומו כיושב ראש בוועדות המחקר, באופן שיאפשר את תפקוד הוועדות באופן שוטף, אלא אם כן נקבע אחרת על ידי המועצה בהוראות מסלול ההטבות.

לעניין חברותו בוועדת מחקר כאמור, מוצע לקבוע כי ראש הרשות רשאי לוותר על חברותו ולמנות לעצמו ממלא מקום זמני או קבוע, שהוא עובד משרד הכלכלה הכפוף לו בתפקידו כמדען ראשי. הוראה זו תשמור על האיזון בוועדה בין חברים מקרב הציבור ובין חברי הוועדה שהם עובדי המדינה. במקרה זה המנהל הכללי של הרשות ישמש יושב ראש ועדת המחקר ולא עובד משרד הכלכלה שצוין לעיל, ואולם ראש הרשות יהיה רשאי לחזור לכהונתו כחבר וכיושב ראש הוועדה, לפי שיקול דעתו ובכל עת.

כמו כן, לאור התיקון המוצע שבמסגרתו נקבעת המדיניות בממשלה ומסלולי הטבות נקבעים במועצה בהתאם למדיניות האמורה, מתייתר הצורך בסעיף קטן (ב)

” (ג) המועצה תגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בפעילות הרשות והאורגנים שלה וגורמים הפועלים מטעמם ובעבורם, ובכלל זה לגבי בקשות למתן הטבות ואישורים הניתנים לפי החוק, ובשים לב לדיני הקניין הרוחני הנוהגים בישראל.”;

(14) אחרי סעיף 15 יבוא:

”פרק ג’ 1: חובת זהירות וחובת אמונים של נושא משרה ברשות

סימן א’: הגדרות

15ב. בפרק זה –

הגדרות

”נושא משרה” – חבר המועצה, חבר ועדת מחקר, המנהל הכללי של הרשות, משנה או סגן למנהל הכללי של הרשות, וכל ממלא תפקיד כאמור ברשות, אף אם תוארו שונה, וכן מנהל הכפוף במישרין למנהל הכללי של הרשות; “עניין אישי” – לרבות עניין אישי של קרובו או של תאגיד אחר שהוא או קרובו נושאי משרה בו או שיש להם בו חלק בהון המניות, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה.

סימן ב’: חובת זהירות

חובת נושא משרה 15ג. (א) נושא משרה חב כלפי הרשות חובת זהירות כאמור בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]¹⁶.

(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת זהירות של נושא משרה כלפי אדם אחר.

נושא משרה יפעל ברמת מיומנות שבה היה פועל נושא משרה סביר, באותה עמדה ובאותן נסיבות, ובכלל זה ינקוט, בשים לב לנסיבות העניין, אמצעים סבירים כדי להבטיח כי פעולות הנעשות על ידיו בתוקף תפקידו עולות בקנה אחד עם תכלית הרשות, וכדי לקבל מידע שיש לו חשיבות לצורך קבלת החלטה או ביצוע פעולה הנעשים על ידיו בתוקף תפקידו.

אמצעי זהירות ורמת מיומנות 15ד.

דבריו הסבר

מועצה משמעו חבר במועצת הרשות. גם ההגדרה של “עניין אישי” לקוחה בעיקרה מחוק החברות, בשינויים המחויבים.

לסעיף 15 המוצע

מוצע לעגן את חובת הזהירות החלה על נושאי משרה מכוח הוראות סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], זאת בדומה להוראה הקבועה בסעיף 252 לחוק החברות. נוסף על כך, מוצע להבהיר, בדומה לקבוע בחוק החברות, שאין בעיגון חובת הזהירות כלפי הרשות כדי למנוע את קיומה של חובת זהירות של נושא המשרה כלפי אדם אחר.

לסעיף 15 המוצע

לגבי רמת האחראיות של נושאי משרה, מוצע לאמץ את המודל הקבוע בסעיף 253 לחוק החברות. מודל זה מציב אמת מידה של נושא משרה סביר, המתאימה גם לנושא משרה בתאגיד שהוקם בחוק.

” (ג) ראש המינהל רשאי לקבוע כללים בדבר שמירת הסודיות של התכניות, אישורן, והמעקב אחר ביצוען.”

לפסקה (14)

מוצע להוסיף לחוק המחקר והפיתוח את פרקים ג’ עד ג’5 כמפורט להלן:

פרק ג’ 1: חובת זהירות וחובת אמונים של נושא משרה ברשות

כללי במטרה לחזק את הממשל התאגידי ברשות, מוצע להחיל על נושאי המשרה ברשות הוראות שעניינן חובת זהירות וחובת אמונים של נושאי משרה. הוראות אלה מבוססות על הוראות חוק החברות, בשינויים המחויבים מאופיו של התאגיד הציבורי.

לסעיף 15 המוצע

מוצע לאמץ את ההגדרה הקבועה ל”נושא משרה” בחוק החברות, בהתאמות הנדרשות. בהקשר זה יובהר כי חבר

¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ’ 266.

סימן ג': חובת אמונים

חובת אמונים ואיסור 15ה. (א) נושא משרה חב חובת אמונים לרשות, ינהג בתום לב ויפעל להגשמת תכליתה של הרשות, ובכלל זה –

(1) יימנע מכל פעולה שיש בה כדי להעמידו, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידו ברשות לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו, ובכלל זה לא יטפל ולא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות, בנושא העלול להעמידו, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים כאמור; לעניין פסקה זו, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה;

(2) יימנע מכל פעולה שיש בה תחרות עם פעולות הרשות;

(3) יימנע מניצול הזדמנות עסקית של הרשות במטרה להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר;

(4) יגלה לרשות כל ידיעה וימסור לה כל מסמך הנוגעים לענייניה, שבאו לידי בתוקף מעמדו ברשות.

(ב) על אף האמור בסעיף (א), חבר המועצה שהוא עובד המדינה רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו והחלטותיו, גם את מדיניות הממשלה ואת מדיניות המשרד הממשלתי שבו הוא עובד, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע קיומה של חובת אמונים של נושא משרה כלפי אדם אחר.

הודעה על חשש לניגוד עניינים 115. התברר לנושא משרה כי נושא הנדון או המטופל על ידו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף 15ה(א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה או למנהל הכללי של הרשות, לפי העניין, וינהג לפי הנחיותיהם.

תרופות בשל הפרת חובת אמונים 115. (א) על הפרת חובת אמונים של נושא משרה כלפי הרשות יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים.

דבריו הסבר

כמו כן מוצע להבהיר כי אין בעיגון חובה זו כדי למנוע את קיומה של חובת אמונים של נושא המשרה ברשות כלפי אדם אחר.

לסעיף 115 המוצע

מוצע להבהיר כי נושא משרה ברשות יחויב להודיע ליושב ראש המועצה או למנהל הכללי של הרשות, על חשש לניגוד עניינים שהוא מצוי בו, ולפעול לפי הנחיותיהם.

לסעיף 115 המוצע

בדומה להוראה הקבועה בסעיף 256 לחוק החברות, מוצע כי על הפרת אמונים של נושא משרה כלפי הרשות

לסעיף 15 המוצע

מוצע לעגן את חובת האמונים שבה חבים נושאי המשרה ברשות מכוח דיני המינהל הציבורי ובדומה לחובה שבה חבים נושאי משרה בחברה המעוגנת בסעיף 254 לחוק החברות. כיוון שעסקינן בגוף ציבורי, חובת האמונים עניינה לפעול להגשמת תכליתה של הרשות, ולא להשאת רווחי החברה כמו חברה עסקית.

למרות החובה לפעול להגשמת תכלית הרשות, מוצע לקבוע כי חבר מועצה שהוא עובד המדינה רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו גם את מדיניות הממשלה שנקבעה ואת מדיניות המשרד הממשלתי שבו הוא עובד, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), רואים נושא משרה שהפר חובת אמונים כלפי הרשות כמי שהפר התקשרות עם הרשות.

(ג) הרשות רשאית לבטל פעולה שעשה נושא משרה בשם הרשות כלפי אדם אחר או לתבוע מאותו אדם את הפיצויים המגיעים לה מנושא המשרה, אף בלא ביטול הפעולה, אם אותו אדם ידע על הפרת חובת האמונים של נושא המשרה.

סימן ד': שיפוי וביטוח ותביעה בשם הרשות

איסור מתן פטור מאחריות 15ח. הרשות אינה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות או הפרת חובת האמונים כלפיה.

שיפוי 15ט. (א) הרשות רשאית לשפות בדיעבד נושא משרה בה בשל חבות או הוצאה כמפורט בסעיף 260(א) לחוק החברות שהוטלה עליו או שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה.

(ב) הרשות אינה רשאית לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בשל חבות או הוצאה כאמור בסעיף קטן (א) אלא בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת ומטעמים שיירשמו, ובלבד שלא תינתן התחייבות מראש לשיפוי כאמור אלא בהתאם להוראות פסקה (1) של סעיף 260(ב) לחוק החברות.

(ג) החלטה על מתן שיפוי לפי סעיף קטן (א) או מתן התחייבות לשיפוי לפי סעיף קטן (ב) תתקבל במועצה, והיא טעונה אישור של שר האוצר.

ביטוח אחריות 15י. (א) הרשות רשאית להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה בשל חבות שתוטל עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה, במקרים המפורטים בסעיף 261 לחוק החברות.

ד ב ר י ה ס ב ר

היותו נושא משרה. השיפוי יהיה על חבויות או הוצאות מסוימות בלבד, כקבוע בסעיף 260(א) לחוק החברות. החלטה לשיפוי תתקבל במועצה והיא טעונה אישור של שר האוצר. בנוגע להתחייבות לשיפוי מראש – בשל החשש המוגבר לגבי השפעת התחייבות זו על פעולות נושאי המשרה ברשות ושיקול דעתם, במיוחד בהיעדר איזונים ובלמים הנובעים מקיומם של בעלי מניות ואסיפה כללית בחברה – מוצע כי הרשות לא תהיה רשאית לתת התחייבות מראש לשיפוי אלא בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת ומטעמים שיירשמו.

לסעיף 15י המוצע

מוצע לאפשר לרשות לבטח את נושאי המשרה שבה במקרים המפורטים בסעיף 261 לחוק החברות, ובאישור שר האוצר. הסדרי הביטוח מקדמים ודאות וביטחון בקרב נושאי משרה, ובו־זמנית מעודדים אותם להפעיל את שיקול דעתם באופן מקצועי ובלתי תלוי.

יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים. כמו כן מוצע כי בלי לגרוע מהאמור, יראו נושא משרה שהפר חובת אמונים כלפי הרשות כמי שהפר התקשרות עמה.

לסעיף 15ח המוצע

בשל האופי הציבורי של הרשות ובעיית הנציג הנובעת ממבנה הרשות ומוסדותיה, מוצע לאסור על הרשות לפטור נושאי משרה מאחריות כלפיהם בשל הפרת האמונים או חובת הזהירות. זאת, אף שחוק החברות מתיר בסעיף 258 שבו לפטור נושאי משרה מחובת הזהירות (אך לא מחובת האמונים), ובדומה למדיניות בעניין זה בחברות ממשלתיות. הפטור פוגע בממד ההרתעה יותר מהסדרים של שיפוי וביטוח, ואינו מתאים למאפיינים הציבוריים של כהונה ברשות כתאגיד שהוקם בחוק.

לסעיף 15ט המוצע

מוצע לקבוע הסדר שלפיו הרשות תהיה רשאית לשפות בדיעבד נושא משרה בשל פעולה שעשה בתוקף

(ב) החלטה על התקשרות בחוזה לביטוח אחריות נושאי משרה טעונה אישור של שר האוצר.

הגבלות על מתן שיפוי 15יא. על אף הוראות סעיף 15ט, הרשות אינה רשאית לתת שיפוי בדיעבד או התחייבות מראש לשיפוי או להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, בשל כל אחד מהעניינים המנויים בסעיף 263 לחוק החברות.

העדר תוקף 15יב. לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח אחריותו של נושא משרה שנעשו בניגוד להוראות סימן זה, ונושא משרה לא יקבל, במישרין או בעקיפין, התחייבות כאמור.

תביעה בשם הרשות 15יג. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לתבוע בשם הרשות נושא משרה בשל נזק שנגרם לרשות ממעשה או ממחדל בניגוד לחובותיו כלפי הרשות על פי דין.

פרק ג'2: עסקאות עם נושא משרה ברשות

הגדרות 15יד. בפרק זה –

“נושא משרה”, “עניין אישי” – כהגדרתם בסעיף 15ב;

“עסקה” – כהגדרתה בחוק החברות.

איסור עסקאות עם נושא משרה 15טו. הרשות לא תתקשר בעסקאות עם נושא משרה בה, למעט לעניין תנאי כהונתו או העסקתו.

חובת גילוי 15טז. (א) נושא משרה ברשות היודע שיש לו עניין אישי בעסקה קיימת או מוצעת של הרשות, יגלה לרשות, בלא דיחוי, ולא יאחר משיבת המועצה שבה נדונה העסקה לראשונה, את מהות עניינו האישי, לרבות כל עובדה או מסמך מהותיים.

(ב) נושא משרה שלא גילה את עניינו האישי כאמור בסעיף קטן (א), יראו אותו כמי שהפר את חובת האמונים.

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ג'2: עסקאות עם נושא משרה ברשות

לסעיף 15יא המוצע

מוצע לאמץ את הסייגים המנויים בסעיף 263 לחוק החברות על התקשרות בביטוח או מתן שיפוי לנושא משרה.

לסעיף 15יב המוצע

בדומה לסעיף 264 לחוק החברות, מוצע לקבוע כי לא ניתן להתנות על הוראות החוק הנוגעות לשיפוי וביטוח נושאי משרה ברשות, וכל התניה כאמור תהיה חסרת תוקף.

לסעיף 15יג המוצע

להשלמת סדרי האכיפה המוצעים במישור האזרחי, לאור העובדה כי מדובר בנקיטת הליך על ידי הרשות נגד נושא משרה בה, מוצע לקבוע הסדר הדומה לתביעה נגזרת בחברה, שלפיו היועץ המשפטי לממשלה יוכל להגיש תביעה בשם הרשות נגד נושא משרה בשל נזק שנגרם לרשות ממעשה או ממחדל בניגוד לחובותיו כלפי הרשות. יובהר, כי אין בהסדר המוצע כדי לגרוע מכוחה של הרשות לנקוט בעצמה הליך כאמור.

לסעיף 15יד המוצע

מוצע להפנות להגדרות של “נושא משרה” ו”עניין אישי” בסעיף 15ב המוצע.

לסעיף 15טו המוצע

מוצע לקבוע במפורש כי הרשות לא תתקשר בעסקאות עם נושא משרה בה, למעט לעניין תנאי עבודתו או כהונתו שבעצמם טעונים אישור על פי דין. זאת לאור המאפיינים הציבוריים של הכהונה ברשות המהווה תאגיד שהוקם בחוק, ונוכח בעיית הנציג הנובעת ממבנה הרשות ומוסדותיה.

לסעיף 15טז המוצע

מוצע כי על נושא משרה שיש לו עניין אישי בעסקה, תוטל חובת גילוי כלפי הרשות של מהות העניין האישי, בדומה לקבוע בסעיף 269(א) לחוק החברות. נוכח הקושי לאתר הפרות של החובה, וחומרתן היתרה בתאגיד שהוקם

עסקאות הטענות אישורים מיוחדים 1515. עסקה של הרשות עם נושא משרה בה לעניין תנאי כהונתו או העסקתו וכן עסקה של הרשות עם אדם אחר שלנושא המשרה ברשות יש בה עניין אישי טענות אישור של ועדת הביקורת והמועצה.

הימנעות חברי המועצה מהשתתפות בישיבות 1515. (א) חבר המועצה שיש לו עניין אישי בעסקה המובאת לאישור ועדת הביקורת או המועצה, לא יהיה נוכח בדיון ולא ישתתף בהצבעות בוועדת הביקורת ובמועצה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי חבר המועצה להיות נוכח בדיון בוועדת הביקורת ולהשתתף בהצבעה, אם לרוב חברי ועדת הביקורת יש עניין אישי באישור העסקה, וכן רשאי חבר המועצה להיות נוכח בדיון במועצה ולהשתתף בהצבעה, אם לרוב חברי המועצה יש עניין אישי באישור העסקה.

עסקה חסרת תוקף 1515. (א) לעסקה של הרשות שנעשתה בניגוד להוראות סימן זה לא יהיה תוקף כלפי הרשות וכלפי נושא המשרה, ואם היא עסקה לעניין תנאי כהונתו או העסקתו של נושא המשרה – לא יהיה לה תוקף כאמור, לרבות אם נפל פגם מהותי בהליך אישורה לפי סימן זה או אם נעשתה בחריגה מהותית מהאישור.

(ב) לעסקה כאמור בסעיף קטן (א) לא יהיה תוקף גם כלפי אדם אחר אם אותו אדם ידע כי העסקה היא עם נושא משרה, ואם העסקה היא לעניין תנאי כהונתו או העסקתו של נושא המשרה – לא יהיה לה תוקף כאמור אם אותו אדם ידע או היה עליו לדעת על העדר אישור לעסקה כנדרש לפי פרק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לחוק החברות, בשינוי קל – כאשר קיים רוב של חברי מועצה שיש להם עניין אישי בהתקשרות, ולאור מבנה הרשות שאינו כולל אסיפה כללית כמו בחברה, יהיה רשאי חבר המועצה או חבר ועדת הביקורת להיות נוכח בדיונים ולהשתתף בהצבעות במועצה או בוועדת הביקורת, לפי העניין.

לסעיף 1515 המוצע

כדי להבטיח כי עסקאות לפי פרק מוצע זה יעלו בקנה אחד עם מטרות הרשות ויתמזצו את הצדדים לעסקה להימנע מלאשר עסקאות שאינן ראויות, מוצע לקבוע הסדר זהה לסעיף 280 לחוק החברות. לפי הסדר זה לעסקה או לפעולה שלא אושרה לפי פרק מוצע זה אף שהיתה טעונה אישור, לא יהיה תוקף כלפי הרשות וכלפי נושא המשרה. כמו כן לא יהיה לה תוקף כלפי צד שלישי שידע על עניינו האישי של נושא המשרה, וידע או היה עליו לדעת שלא ניתן לעסקה או לפעולה האישור הנדרש לפי פרק מוצע זה.

בחוק לעומת חברה רגילה, מוצע להחמיר ולקבוע כי הפרה של חובת הגילוי כאמור תיחשב כהפרה של חובת האמונים.

לסעיף 1515 המוצע

כדלשמה לאיסור על עסקאות עם נושא משרה כאמור בסעיף 1515 המוצע, מוצע לקבוע כי עסקה עם נושא משרה ברשות לעניין תנאי כהונתו או העסקתו, וכן עסקה של הרשות עם אדם אחר שלנושא משרה יש עניין אישי בה, יהיו טענות אישור של ועדת הביקורת והמועצה. זאת כדי להבטיח פיקוח נאות על עסקאות מעין אלה נוכח החשש הנלווה להם בשל מעורבות נושא המשרה עצמו, וברוח הדרישות בסעיף 272 לחוק החברות לגבי עסקאות חריגות. הוראה זו נועדה לקבוע את הליכי האישור בתוך הרשות ואין בה כדי לגרוע מהחובה לקבל אישורים נוספים, לרבות לפי חוק יסודות התקציב.

לסעיף 1515 המוצע

לגבי הימנעות חברי המועצה שיש להם עניין אישי בעסקה או בפעולה, מוצע לאמץ את הוראות סעיף 278

ביטול עסקה 15כ. הרשות רשאית לבטל עסקה הטעונה אישור לפי סימן זה עם אדם שאינו נושא משרה, וכן רשאית היא לתבוע מאותו אדם פיצויים בשל נזק שנגרם לה, אף בלא ביטול העסקה, אם אותו אדם ידע על עניינו האישי של נושא המשרה באישור העסקה, וידע או היה עליו לדעת על העדר אישור לעסקה כנדרש לפי סימן זה.

אישור המועצה 15כא. חוקה על אדם שלא היה עליו לדעת על העדר אישור לעסקה לפי סימן זה, אם קיבל את אישור המועצה לכך שהתקבלו כל האישורים הנדרשים לעסקה.

פרק ג'3: בעלי תפקידים מיוחדים ברשות

רואה חשבון מבקר 15כב. לרשות יהיה רואה חשבון מבקר שיבקר את הדוחות הכספיים השנתיים שלה ויחווה את דעתו עליהם (בפרק זה – פעולת ביקורת).

סמכויות רואה החשבון המבקר 15כג. (א) רואה החשבון רשאי לעיין בכל עת במסמכי הרשות הדרושים לו לצורך מילוי תפקידו ולקבל הסברים לגביהם. (ב) רואה החשבון המבקר רשאי להשתתף בכל ישיבת מועצה או ועדה מוועדותיה הדנה בדוחות הכספיים שלגביהם ביצע פעולות ביקורת או בישיבת מועצה המתכנסת לפי סעיף 15כד(ג).

חובת דיווח ואי-תלות 15כד. (א) על רואה החשבון המבקר יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיף 45 לחוק החברות הממשלתיות וההוראות לפי סעיפים 160 ו-161 לחוק החברות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 15כג המוצע

לצורך מילוי תפקידו, מוצע להעניק לרואה החשבון המבקר את הסמכויות הנתונות לרואה חשבון מבקר בחברה לפי סעיף 168 לחוק החברות: הסמכויות לעיין במסמכי הרשות, לקבל הסברים על אודותיהם ולהשתתף בישיבות המועצה כאשר זו דנה בדוחות הכספיים או כשהיא דנה לפי סעיף 15כד(ג) המוצע בליקויים שנודעו למבקר אגב הביקורת. יצוין כי בסעיף 15כג(ו) המוצע נקבע כי רואה החשבון המבקר יקבל הודעות גם לגבי ישיבות ועדת הביקורת כאשר זו דנה בנושאים הנוגעים לביקורת הדוחות הכספיים.

לסעיף 15כד המוצע

מוצע כי על רואה החשבון המבקר ברשות יחול סעיף 45 לחוק החברות הממשלתיות המעגן חובת דיווח למועצה, לשרים ולרשות על פי דרישה. עוד, מוצע לאמץ את הוראות סעיפים 160 ו-161 לחוק החברות בדבר אי-תלות של רואה החשבון המבקר ברשות.

לסעיף 15כב המוצע

בדומה לקבוע בסעיף 281 לחוק החברות, מוצע להסמיך את הרשות לבטל עסקה עם אדם אחר, אם אותו אדם ידע על העניין האישי של נושא המשרה וידע או היה עליו לדעת שלא ניתן לעסקה אישור כנדרש. כמו כן מוצע להסמיך את הרשות לתבוע מאותו אדם פיצויים בעד נזק שנגרם לרשות, בין אם העסקה בוטלה ובין אם לאו. מטרת הוראות אלה היא להגביר את ההרתעה אצל גורמים חיצוניים לרשות מלהיות מעורבים בביצוע עסקה פסולה.

לסעיף 15כא המוצע

מוצע ליצור חוקה זוהי לזו הקיימת בסעיף 282 לחוק החברות, שלפיה מי שקיבל את אישור המועצה לכך שעסקה או פעולה קיבלה את האישורים הנדרשים, לא היה עליו לדעת על היעדר אישור לפי פרק מוצע זה. הוראה זו נועדה לאפשר ודאות ולמנוע הרתעת יתר מהתקשרויות עם הרשות.

פרק ג'3: בעלי תפקידים מיוחדים ברשות

לסעיף 15כב המוצע

מוצע לחייב את הרשות להעסיק רואה חשבון מבקר בדומה לחובה החלה על חברות, המעוגנת בסעיף 154 לחוק החברות.

(ב) נודע לרואה החשבון המבקר אגב פעולת ביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של הרשות, ידווח על כך לראש הרשות.

(ג) הודיע רואה החשבון המבקר על ליקויים כאמור בסעיף קטן (ב), יזמן ראש הרשות, בלא דיחוי, ישיבת מועצה לדיון בנושאים שהובאו לידיעתו.

מבקר פנימי 15כח. המועצה תמנה לרשות מבקר פנימי; הוראות סעיפים 48 ו-49 לחוק החברות הממשלתיות יחולו על המינוי, הכהונה, הסמכויות והמעמד של המבקר הפנימי של הרשות, בשינויים המחויבים.

היועץ המשפטי של הרשות 15כז. (א) מועצת הרשות תמנה יועץ משפטי לרשות, שיהיה עובד הרשות.

(ב) חוות דעתו של היועץ המשפטי לגבי המצב המשפטי הקיים, מחייבת את הרשות.

(ג) קבע היועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו קביעה אחרת מזו של היועץ המשפטי של הרשות, תחייב חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

חשב הרשות 15כז. (א) החשב הכללי במשרד האוצר ימנה חשב לרשות, שיהיה עובד משרד האוצר.

(ב) כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית, יהיו טעונים אישור של חשב הרשות; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מן הצורך בקבלת אישורים אחרים להוצאה או להתקשרות כאמור לפי כל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

עובד הרשות, בשאלה משפטית, היא הפרשנות המוסמכת מבחינת הרשות לגבי המצב המשפטי הקיים, אלא אם כן היועץ המשפטי לממשלה קבע אחרת (על מעמדה של חוות הדעת של היועץ המשפטי של גוף ציבורי, ר' ע"ם 6145/12 עיריית נצרת עילית נ' זאב הרטמן (2013) פורסם בפדאור). מטרתו של הסעיף להבהיר את מעמדה של חוות דעתו של היועץ המשפטי של הרשות, שהוא עובד הרשות, לגבי המצב המשפטי הקיים, כחוות הדעת המחייבת, וכן להבהיר את סמכות היועץ המשפטי לממשלה לקבוע בעבור הרשות את הפרשנות המוסמכת לחוק.

לסעיף 15כז המוצע

מוצע לקבוע כי לרשות יהיה חשב, שיהיה עובד משרד האוצר וימונה בידי החשב הכללי במשרד האוצר. עוד מוצע לקבוע כי כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית, יהיו טעונים אישורו. הוראות אלה נחוצות כדי להבטיח פיקוח נאות חיצוני ובלתי-תלוי על התחייבויות הרשות.

בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) מוצע להחיל על רואה החשבון המבקר חובת דיווח כאשר נודע לו, אגב פעולת ביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של הרשות. משרדו ליקוי מהותי כאמור, מחויב ראש הרשות לזמן דיון על כך בלא דיחוי. זאת בדומה לקבוע בסעיף 169 לחוק החברות.

לסעיף 15כח המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תמנה מבקר פנימי לרשות. יצוין כי חובה זו חלה ממילא על הרשות מכוח חוק הביקורת הפנימית, בהיותה גוף מבוקר לפי סעיף 9(5) לחוק מבקר המדינה. כמו כן מוצע להחיל על הרשות את סעיפים 48 ו-49 לחוק החברות הממשלתיות, העוסקים במינוי, בסמכויות ובמעמד של המבקר הפנימי.

לסעיף 15כז המוצע

מוצע לקבוע חובה למנות יועץ משפטי "פנימי" שיהיה עובד הרשות, כראוי בגוף ציבורי הפועל על פי דין. מוצע לקבוע כי פרשנותו של היועץ המשפטי, שהוא

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה, כל הסמכויות הנוגעות להסדרי חוב, לרבות כל שינוי באופן פירעון חוב, פירעון מוקדם, דחיית החזרי הלוואה, מחזור הלוואה ואיחוד ופיצול לחות סילוקין של הלוואה, יהיו נתונות לחשב הכללי במשרד האוצר או מי מטעמו, ואולם רשאי החשב הכללי להסמיך את חשב הרשות להפעיל את הסמכויות האמורות, כולן או חלקן.

החלת דינים

15כח. עובדי הרשות, חברי המועצה וחברי ועדות המחקר שאינם עובדי המדינה, דינם כדין עובדי המדינה לעניין החיקוקים המנויים להלן:

- (1) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959¹⁷;
- (2) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969¹⁸;
- (3) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969¹⁹;
- (4) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979²⁰;
- (5) חוק העונשין, התשל"ז-1977²¹ – ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור;
- (6) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971²²;
- (7) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963²³.

פרק ג'4: הניהול הכספי של הרשות ושקיפות ציבורית

15כט. (א) התקציב השנתי של הרשות ימומן מתקציב המדינה, וייקבע בחוק התקציב השנתי בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף התקציב של משרד הכלכלה; לעניין זה – "חוק התקציב השנתי" – כמשמעותו בחוק יסודות התקציב; "סעיף תקציב", "תחום פעולה" – כהגדרתם בחוק התקציב השנתי.

(ב) התקציב המינהלי של הרשות יהיה נפרד מתקציב מסלולי ההטבות ולא תתאפשר המרה של תקציב מסלולי ההטבות לתקציב המינהלי של הרשות אלא באישור הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

תקציב הרשות

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ג'4: הניהול הכספי של הרשות ושקיפות ציבורית

לסעיף 15כח המוצע

לסעיף 15כט המוצע
נוכח תפקידיה המיוחדים של הרשות, וכדי לשמור על עצמאותה התקציבית, מוצע לקבוע כי תקציב הרשות

מוצע כי דין עובדי הרשות וחברי המועצה וועדות המחקר יהיה כדין עובדי המדינה לעניין החיקוקים המנויים בסעיף המוצע, וזאת בשל אופיה של הרשות כתאגיד שהוקם בחוק.

¹⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

¹⁸ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

¹⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

²⁰ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

²¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

²² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

²³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

הכנסות הרשות 15ל. (א) הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה באמצעות הרשות.

(ב) הרשות רשאית לקבל תרומות לפי נוהל שתקבע המועצה, אשר יאושר בידי היועץ המשפטי לממשלה; התרומות ישמשו למטרות הרשות.

גיוס הון 15ל. (א) הרשות רשאית, במקרים חריגים, וככל שיש הצדקות מקצועיות לכך, ולאחר אישור בכתב מאת ראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ובתנאים נוספים שיקבעו שני האחרונים, לגייס הון בישראל ומחוצה לה כנגד חוב בלבד ולא כנגד תמלוגים או נכסים של הרשות; החזר החוב לא יבוצע מתמלוגים או מנכסי הרשות. (ב) החלטת הרשות כאמור בסעיף קטן (א), טעונה אישור של השרים.

ועדת נכסים 15ל. (א) נכסים שצברה הרשות כתוצאה מהפעלתם של מסלולי הטבות (בסעיף זה – הנכסים), ינוהלו על ידי ועדה ייעודית לנושא זה (להלן – ועדת הנכסים).

(ב) הרכב ועדת הנכסים יהיה זהה להרכב ועדת מחקר, וההוראות החלות לגבי ועדת מחקר יחולו לגבי ועדת הנכסים, בשינויים המחויבים; ואולם בוועדת הנכסים, תנאי לקיומו של מניין חוקי הוא נוכחותם של כל חברי הוועדה שהם עובדי המדינה.

ד ב ר י ה ס ב ר

של הרשות, אשר אמורה לפעול לסיוע לתעשייה בישראל ולקידומה, מוצע להקנות לרשות כלים ייחודיים לשם הגשמת מטרות חוק המחקר והפיתוח. כדי להבטיח שהחלטה על גיוס ההון תתקבל משיקולים מקצועיים בלבד, מוצע לקבוע כי הרשות תפעל לגייס הון רק בהימצא הצדקות מקצועיות, ולאחר שקיבלה אישור בכתב מראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ועמדה בתנאים נוספים שיקבעו שני האחרונים.

כדי לא לפגוע בנכסי הרשות ובתמלוגים המשמשים לעידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה, וכן כדי למנוע הטיה של שיקול הדעת של הרשות, מוצע להגביל את גיוס ההון כך שהוא ייעשה כנגד חוב בלבד.

נוסף על כל האמור, מוצע לקבוע כי החלטה של הרשות על גיוס הון תהיה טעונה אישור של השרים.

לסעיף 15ל. המוצע

ייתכנו מקרים שבהם הרשות תחזיק בנכסים כתוצאה מהפעלת מסלולי הטבות. כדי להסדיר את ניהול נכסים אלה, מוצע לקבוע כי ניהולם יופקד בידי ועדת נכסים ייעודית, שתהיה זהה בהרכבה לוועדת מחקר. לוועדה תהיה סמכות בלעדית לבצע את כל הפעולות הדרושות

ייקבע בחוק התקציב השנתי בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף התקציב של משרד הכלכלה. יודגש כי לעניין התקציב לא יחול שינוי מהמצב הקיים. כמו כן מוצע להבהיר כי התקציב המינהלי של הרשות יהיה נפרד מתקציב מסלולי ההטבות, כך שלא תתאפשר העברת כספים שתגרע מהתקציב המיועד למסלולי הטבות לטובת התקציב המינהלי, אלא אם כן הממונה על התקציבים במשרד האוצר אישר זאת.

לסעיף 15ל. המוצע

מוצע לקבוע כי הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית באמצעות הרשות. הוראה זו נועדה לשם פיקוח יעיל על הכספים שבידי הרשות וכדי לוודא שאכן השימוש בהם נעשה בהתאם למטרות חוק המחקר והפיתוח. לעניין קבלת תרומות, מוצע לקבוע כי הרשות רשאית לקבל תרומות לפי נוהל שתקבע המועצה ואשר יאושר בידי היועץ המשפטי לממשלה. גם כספי התרומות ישמשו את הרשות לקידום מטרות הרשות.

לסעיף 15ל. המוצע

ככלל, אין זה מתפקידיו של תאגיד שהוקם בחוק לפעול בדרך של גיוס הון. ואולם עקב תפקידה הייחודי

(ג) לוועדת הנכסים תהיה הסמכות הבלעדית לבצע פעולות הנדרשות לניהול הנכסים, ובכלל זה מכירה, העברה או מימוש של הנכסים.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), שר האוצר רשאי, בנסיבות מיוחדות, להורות לוועדת הנכסים לבצע פעולות כאמור באותו סעיף קטן שעליהן יורה, למעט לעניין זכויות הרשות בשותפות מוגבלת כאמור בסעיף 15לח; שר האוצר יורה כאמור רק לאחר שהמועצה חיוותה דעתה בנושא ואם סבר כי אין במתן ההוראה כדי לפגוע באופן משמעותי בהגשמת מטרות החוק.

דוחות כספיים 15לג. (א) המועצה אחראית לעריכת הדוחות הכספיים המפורטים של הרשות ולאישורם.

(ב) הוראות סעיפים 171 ו-172 לחוק החברות לעניין עריכת דוחות כספיים, החלות על חברה פרטית, יחולו בשינויים המחויבים על הרשות, בכפוף להוראות חוק זה.

(ג) הדוחות הכספיים של הרשות יאושרו בידי המועצה, ייחתמו בשמה ויוגשו לשרים לא יאוחר מיום 31 במרס בכל שנה.

(ד) בסעיף זה, "דוחות כספיים" – מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי מזומנים, לרבות הביאורים להם.

שקיפות ציבורית 15לד. הרשות תקיים את הנהלים הנדרשים ותנקוט את הצעדים הדרושים כדי לשמור על שקיפות ציבורית.

פרק 5'ג: מסלולי הטבות

קביעת מסלולי הטבות על ידי המועצה 15לה. (א) המועצה היא הגוף המוסמך לקבוע ולשנות מסלולי הטבות שתכליתם העיקרית עידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה, למעט –

ד ב ר י ה ס ב ר

שקיפות בהתנהלות הכספית של הרשות, והביקורת על הדוחות היא כלי לאיתור אי-סדרים בפעילות הרשות.

לסעיף 15לד המוצע

מוצע לקבוע במפורש כי הרשות תקיים את כל הצעדים הדרושים כדי לשמור על שקיפות ציבורית.

פרק 5'ג: מסלולי הטבות

לסעיף 15לה המוצע

כיום קיימים מסלולי הטבות לעידוד ותמיכה במחקר ופיתוח בתעשייה, הפועלים במסגרת חוק המחקר והפיתוח, מכוח החוק האמור וכן מסלולים מכוח סמכותה השיורית של הממשלה בענייני מחקר ופיתוח, המיושמים באמצעות הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה. אחד מעיקרי התיקון המוצע הוא העברה של כלל מסלולי ההטבות, בהתאם להוראות מעבר המסדירות את מעבר הפעילות,

לניהול הנכסים, ובכלל זה מכירתם, העברתם או מימושם. תנאי למניין חוקי בוועדה הוא נוכחותם של כל עובדי המדינה החברים בוועדה.

כמו כן מוצע לקבוע כי שר האוצר רשאי, בנסיבות מיוחדות, להורות לוועדת הנכסים לבצע פעולות בנכסים, לאחר שהמועצה נתנה את דעתה בנושא, ורק אם סבר השר שאין בהוראתו כדי לפגוע בעצמאות הרשות כתאגיד שהוקם והפיתוח. כדי לא לפגוע בעצמאות הרשות כתאגיד שהוקם בחוק, מוצע לסייג את סמכות שר האוצר להורות לוועדה לפעול כאמור, כך שהיא לא תחול במקרים שבהם תהיה הרשות שותפה בשותפות מוגבלת.

לסעיף 15לג המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תהיה אחראית לעריכת הדוחות הכספיים של הרשות, לאישורם ולהגשתם לשרים מדי שנה. החובה להגיש דוחות כספיים נועדה להבטיח

(1) מסלולי הטבות של הקרן לקידום טכנולוגי
כמשמעותה בפרק ו';

(2) לעניין יישום הסכמים בין-לאומיים בהתאם
להוראות סעיף 42(ב).

(ב) המועצה תקבע מסלולי הטבות רק אם יש בהם כדי
להביא, במישרין או בעקיפין, לפעילות של חדשנות טכנולוגית
בתעשייה בישראל.

(ג) מסלולי ההטבות ייכנסו לתוקף במועד פרסומם באתר
האינטרנט של הרשות כאמור בסעיף קטן (ד).

(ד) מסלולי ההטבות יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות
לאחר קביעתם או עדכונם, ויהיו פתוחים לעיון הציבור בלא
תשלום, באופן שיאפשר מעקב אחר שינויים במסלולים
ותיעודם לאורך זמן.

(ה) משרד הכלכלה לא יקבע מסלולים להענקת הטבות
שתכליתם העיקרית עידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה;
אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 51 ביחס
לשאר משרדי הממשלה.

15.ל. (א) המועצה תכלול בכל מסלול הטבות הוראות בעניינים
הוראות והסדרים במסלולי ההטבות
אלה:

(1) סוגי ההטבות והיקפן;

(2) תנאים ביחס לאישור הניתן לפי סעיף 17(ד) או
ביחס לקבלת ההטבות, ובכלל זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 15 המוצע

במסגרת התיקון המוצע, מוצע לקבוע מהם ההסדרים
שיחולו על מסלולי ההטבות שתקבע המועצה. ניתן לסווג
את ההוראות החלות על המסלולים לשלוש קבוצות:
הוראות אשר יאומצו מהחוק הקיים ערב תיקונו, בשינויים
המחויבים; הוראות שהמועצה מחויבת לקבוע בכל מסלול
שתקבע, כדי ליישם בפועל את הוראות המסלולים השונים,
כגון קביעת סוג ההטבה והיקפה, תנאים למתן ההטבה, אופן
הגשת הבקשה ועוד; הסדרים שאינם מחויבים או שאינם
רלוונטיים לכלל המסלולים וקביעתם היא וולונטרית,
כגון הוראות באשר לדרישת ערובות, הוראות בדבר הידע
המפותח ודרישות הבעלות עליו, עיכוב בתשלום הטבות,
דיון חוזר בהחלטות ועוד.

כמו כן מוצע לקבוע כי במסלולי הטבות שבהם
המועצה סבורה כי נדרש לתת העדפה אזורית, תינתן
העדפה כזו לפי אזורי הפיתוח שקבועים כיום לפי סעיף
40 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959. השרים
יהיו רשאים, לאחר קבלת חוות דעתה של המועצה
ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע אזורי עדיפות
אחרים לעניין המסלולים השונים.

למעמד של מסלולים הפועלים מכוח חוק המחקר והפיתוח
ובאחריות הרשות, וכן הסמכת הרשות לקבוע מסלולי
הטבות חדשים על ידי המועצה. לפיכך מוצע לקבוע כי
כל המסלולים שמטרתם לעודד את החדשנות הטכנולוגית
בתעשייה במשרד הכלכלה, ייקבעו על פי חוק המחקר
והפיתוח בלבד, ובהתאם לכך מוצע לקבוע כי למועצה
תהיה הסמכות הבלעדית לקבוע מסלולי הטבות שמטרתם
לעודד את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה כאמור, למעט
בשני מקרים: מסלולים של הקרן לקידום טכנולוגי הפועלת
מכוח פרק ו' לחוק המחקר והפיתוח ויישום הסכמים בין-
לאומיים לפי סעיף 42(ב) המוצע, שיהיו בסמכות ראש
הרשות באישור המועצה. כמו כן, הואיל ואחת ממטרות
חוק המחקר והפיתוח היא לקדם את החדשנות הטכנולוגית
בתעשייה, מוצע לקבוע כי המועצה תוכל לקבוע רק
מסלולי הטבות שיש בהם כדי להביא לפעילות של חדשנות
טכנולוגית בתעשייה בישראל.

עוד מוצע לקבוע כי מסלולי הטבות יפורסמו באתר
האינטרנט של הרשות, באופן שיאפשר לציבור לעיין בהם
בכל עת בלא עלות, ואף לעקוב אחר שינויים שנעשו בהם
במהלך הזמן.

- (א) בנוגע לכניסת האישור לתוקף;
- (ב) בנוגע לביצוע הפעילות המאושרת בידי מקבל הטובה;
- (ג) בנוגע למתן או תשלום ההטבות, לרבות מועדי מתן ההטבות ותנאים להחזרתן;
- (3) אופן הגשת הבקשה לקבלת הטבה (להלן – הבקשה);
- (4) אופן בדיקת הבקשה והדיון בה;
- (5) מניעת כפילות במתן הטבות;
- (6) זהות הגורם הרשאי לבצע פעילות שאושרה במסגרת מסלול ההטבות.
- (ב) המועצה רשאית לכלול במסלול הטבות הוראות, בין השאר, בעניינים אלה:
- (1) עיכוב בתשלום הטבות ודרישת ערובות כתנאי להחזרתן, בכפוף להוראות סעיף 16א;
- (2) תשלום מקדמה על חשבון ההטבות;
- (3) ניכוי סכום כאמור בסעיף 38(1) מהטבות המוענקות במסגרת המסלול, בהתאם להוראות אותו סעיף;
- (4) הידע המפותח, לרבות לעניין דרישת הבעלות עליו כאמור בסעיף 15לט;
- (5) ייצור המוצר בישראל והוצאת ייצורו אל מחוץ לישראל, לרבות תשלום בשל הוצאתו, כאמור בסעיף 15מב;
- (6) ביצוע פעילות של חדשנות טכנולוגית בעבור אחר;
- (7) דיון חוזר בהחלטות.
- (ג) במסלולי הטבות שבהם סברה המועצה כי נדרש לתת העדפה אזורית, תינתן ההעדפה באזורי הפיתוח שנקבעו לפי סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959²⁴, באזורי פיתוח א-ר"ב או אחד מהם, ואולם רשאים השרים, לאחר שהונחה לפנייהם חוות דעת של המועצה בנושא, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע אזורי עדיפות אחרים לעניין אותו מסלול או כמה מסלולים.

²⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 234.

מסלולי הטבות
בעבור מחקר
אקדמי במוסד
להשכלה גבוהה
ובמרכזי מחקר
ופיתוח אזוריים

15לז. (א) אישור או שינוי של מסלולי הטבות שאינם מסלולים
ישנים ואינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם
תעשייתי בעבור מחקר אקדמי המתבצע במוסדות להשכלה
גבוהה, טעון, כתנאי מקדים, הסכמה של המועצה להשכלה
גבוהה.

(ב) אישור או שינוי של מסלולי הטבות שאינם מסלולים
ישנים ואינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם
תעשייתי בעבור מחקר במסגרת מוסדות להשכלה גבוהה או
בעבור מחקר במרכזי מחקר ופיתוח אזוריים הנתמכים על ידי
משרד המדע הטכנולוגיה והחלל, טעון תיאום עם שר המדע
הטכנולוגיה והחלל בטרם ייכנס לתוקף.

שותפות בשותפות
מוגבלת

15לח. (א) הרשות רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי הטבות, להיות
שותפה בשותפות מוגבלת, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

- (1) הרשות תהיה שותף מוגבל;
- (2) השותפות תהיה רשומה בישראל;
- (3) הדין שיחול על השותפות יהיה הדין הישראלי;
- (4) לא יהיה דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה
בשותף הכללי או חבר בשותפות –

(א) מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה,
חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת
השרים, להיות בעל תפקיד כאמור בשותפות
עם תאגיד שהוקם בחוק, או מי שתלוי ועומד
נגדו הליך פלילי בשל עבירה כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 15לח המוצע

בין מכלול האמצעים המגוונים שיועמדו לרשות כדי
לקדם את החדשנות הטכנולוגית בישראל, מוצע לקבוע
כי הרשות תהיה רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי הטבות,
להיות שותפה בשותפויות מוגבלות. ואולם בשל היות
הרשות תאגיד שהוקם בחוק, מוצע להגביל את יכולתה
לפעול בשותפות בכמה תנאים: הרשות תוכל לפעול
כשותף מוגבל בלבד, כך שאחריותה לא תהיה מעבר לסכום
שהשקיעה בשותפות, וזאת בניגוד לשותף הכללי שנושא
באחריות לכל התחייבות השותפות; השותפות תהיה
רשומה בישראל ויחול עליה הדין הישראלי בלבד.

נוסף על כך, מוצע להטיל הגבלות על זהות השותף
האחר בשותפות, כך שבשותפות לא יוכל להיות מי שתלוי
ועומד נגדו הליך פלילי או שהורשע בעבירה שמפאת
מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות בעל
תפקיד בשותפות (דירקטור, נושא משרה או בעל שליטה).
כמו כן, השרים יוכלו לקבוע, בהתייעצות עם היועץ
המשפטי לממשלה, כי בעל תפקיד כאמור אינו יכול לשמש

לסעיף 15לז המוצע

כאמור לעיל, תכליתו המרכזית של חוק המחקר
והפיתוח היא עידוד וקידום המחקר והפיתוח בתעשייה
בישראל. ואולם ייתכנו מסלולי הטבות המקדמים את
התעשייה בדרך של סיוע למחקר המתבצע במוסד להשכלה
גבוהה בישראל, אשר מהווה פעמים רבות הבסיס לפיתוח
ידע או מוצר שישמש את התעשייה בעתיד. מסלולים
אלה אינם כוללים מעורבות מימונית של גורם תעשייתי.
כדי למנוע חשש שמא מסלולים כגון אלה עלולים לפגוע
בסמכויותיה או בתחומי פעילותה של המועצה להשכלה
גבוהה, מוצע לקבוע כי קביעה עתידית של מסלול הטבות
מסוג זה או שינוי לאחר קביעתה, טעונים כתנאי מקדים
את הסכמתה של המועצה להשכלה גבוהה. בהתאם לכך
מוצע לקבוע הסדר דומה באשר לקביעה עתידית או שינוי
של מסלול הטבות המסייע למחקר המתבצע במרכזי מחקר
ופיתוח אזוריים הנתמכים על ידי משרד המדע הטכנולוגיה
והחלל. מסלולים אלה יהיו טעונים כתנאי מקדים תיאום
עם שר המדע הטכנולוגיה והחלל.

(ב) מי שהשרים, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, סבורים כי נפל פגם בכשירותו או במהימנותו.

(ב) הרשות רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי הטבות, להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מוגבלת, באישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ובלבד שהתקיימו בשותפות כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(2) עד (4) וכן כל אלה:

(1) הרשות לא תהיה בעלת שליטה בשותף הכללי, לא תחזיק במחצית או יותר מכוח ההצבעה באסיפה הכללית שלו ולא תהיה לה הזכות למנות מחצית או יותר ממספר הדירקטורים בו;

(2) היתה לרשות זכות למינוי דירקטור מטעמה בשותף הכללי כאמור, ימונה הדירקטור בידי המועצה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות; על הדירקטור מטעם הרשות יחולו ההוראות לפי פרק ג' לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים;

(3) הרשות תהיה רשאית לדרוש מדירקטור מטעמה בשותף הכללי, מידע ומסמכים בענייני השותפות.

(ג) ביקשה הרשות להפעיל מסלול הטבות שבמסגרתו תהפוך לשותף מוגבל או לבעלת החזקות בשותף כללי כאמור בסעיף זה, תמסור הרשות הודעה על כך להתאחדות התעשיינים ולגופים מרכזיים נוספים בתעשייה הנוגעת למסלול ההטבות שקבעה המועצה, ואלה יוכלו להעביר לרשות את עמדתם בתוך 14 ימים מיום מקבלת הודעת הרשות כאמור; הועברו לרשות כאמור עמדות הגופים האמורים, יובאו לפני המועצה והשרים בטרם יקבלו החלטה בעניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי אישור כאמור לפעול בשותף הכללי, יינתן לרשות על ידי ראש הרשות הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר. בכך יובטח כי שימוש בכלי זה ייעשה לאחר בחינת המהלך על כל השלכותיו ובמקרים מיוחדים בלבד.

כמו כן, כאשר בכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבות שבמסגרתו הרשות פועלת כחלק משותפות מוגבלת, בין כשותף מוגבל ובין כשותף בעל החזקות בשותף הכללי, תמסור הרשות הודעה על כך להתאחדות התעשיינים ולגופים מרכזיים נוספים בתעשייה שנוגעת למסלול ההטבות האמור. גופים אלה יוכלו למסור את עמדתם לרשות בתוך 14 ימים, ועמדה זו תובא לפני השרים והמועצה לפני קבלת החלטה בעניין.

בשותפות בשל פגם בכשירותו או במהימנותו. מטרת הוראה זו היא להבטיח כי הרשות, שהיא תאגיד שהוקם בחוק בעל מטרות ציבוריות, לא תהיה קשורה בגורמים שאין זה ראוי מבחינה ציבורית להתקשר עמם.

מלבד יכולתה של הרשות לפעול כשותפה מוגבלת, מוצע לקבוע הוראות המתיירות לה, במקרים מסוימים, להיות בעלת החזקות בשותף הכללי, וזאת תוך קביעת מנגנוני בקרה. כך מוצע לקבוע כי הרשות לא תוכל להיות בעלת שליטה בשותף הכללי או להחזיק במחצית או יותר מכוח ההצבעה באסיפה הכללית או למנות מחצית או יותר ממספר הדירקטורים בשותף הכללי. כמו כן, דירקטור מטעם הרשות ימונה רק לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, ולאחר שעמד בחובות של דירקטור בחברות ממשלתיות.

(ד) המגבלה על רכישת מניות בידי הרשות כאמור בסעיף 5א(א)(3), לא תחול לעניין שותפות לפי סעיף זה.

(ה) לעניין מכירת החזקות הרשות בשותפות המוגבלת, בין אחזקותיה כשותפה מוגבלת ובין אחזקותיה בשותף הכללי, יחולו הוראות אלה:

(1) החלטה על מכירה כאמור תתקבל בידי ועדת הנכסים של הרשות, באישור המועצה;

(2) הליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם כן נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לשותף הכללי או לשותף מוגבל אחר.

(ו) השרים, באישור שר המשפטים, רשאים, בתקנות –

(1) להוסיף תנאים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א);

(2) לשנות מההסדרים הקבועים בסעיף קטן (ב)(1), ובכלל זה לאפשר לרשות להיות שותף כללי בשותפות האמורה בסעיף קטן (ב).

(ז) בסעיף זה, "שותף כללי", "שותף מוגבל", "שותפות מוגבלת" – כמשמעותם בפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975.²⁵

15לט. (א) המועצה רשאית לקבוע, במסגרת מסלולי ההטבות, כל הסדר ביחס לדרישות בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני.

הסדרים לעניין הבעלות על הידע

ד ב ר י ה ס ב ר

חקיקה), התשע"א-2010 (ה"ח הממשלה, התשע"א, עמ' 52). הוסבר כי "הדרישה כי מקבל האישור יהיה הבעלים של הידע החדש שיפותח כתוצאה מהתכנית המאושרת ושל כל זכות הנובעת ממנו, עולה ממטרות חוק המחקר והפיתוח והוראותיו, ומעוגנות כבר היום בנוהלי לשכת המדען הראשי". לפיכך מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע כל הסדר במסגרת מסלול ההטבות, לעניין דרישת בעלות בידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני. בעת קביעת הסדר כאמור, תינתן עדיפות גבוהה להסדר שלפיו מקבל האישור יידרש להיות בעלים בידע המפותח ובזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, בישראל, או להסדר שלפיו תחול הדרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, יהיו בבעלות תאגיד שהתאגד בישראל, גם אם מקבל האישור אינו תאגיד שהתאגד בישראל. במסגרת קביעת ההסדר בנוגע לידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, רשאית הוועדה לקבוע את הדרישות ממקבל האישור או מאותו תאגיד, לפי העניין, ביחס לידע לזכויות הנובעות ממנו וזכויות קניין הרוחני, לדוגמה כי הבעלות בידע ובזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, תהיה מלאה או חלקית.

כאשר תגיע השותפות לסופה או כשאחד השותפים בה יהיה מעוניין למכור את החזקותיו ולצאת מהשותפות, מוצע לקבוע "מנגנון יציאה" שלפיו תהיה רשאית הרשות למכור את החזקותיה בשותפות. החלטה על מכירה כאמור תתקבל על ידי ועדת הנכסים של הרשות ובאישור המועצה. עוד מוצע לקבוע כי הליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם כן נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לאחד השותפים האחרים בשותפות לרכוש את חלקו של האחר.

נוסף על כך, כדי לאפשר להתאים את הכללים החלים על כניסת הרשות לשותפויות במקרה הצורך, מוצע להסמיך את השרים, באישור שר המשפטים, להוסיף, בתקנות, תנאים נוספים באשר להצטרפות הרשות לשותפות כשותף מוגבל, ולשנות תנאים ביחס לפעילות הרשות כבעלת החזקות בשותף הכללי.

לסעיף 15לט המוצע

פעמים רבות במסגרת מסלולי ההטבות מפותח ידע הכולל זכויות שונות השייכות למפתחיו, לרבות זכויות קניין רוחני שונות, כגון פטנט, סוד מסחרי או זכות יוצרים. בדברי ההסבר לפרק מחקר ופיתוח של הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני

²⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(ב) בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א), תינתן עדיפות גבוהה להסדר שלפיו מקבל האישור כאמור בסעיף 17(ד) (בחוק זה – מקבל ההטבה) יידרש להיות בעלים בידע ובזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, או להסדר שבו תחול דרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, יהיו בבעלות תאגיד שהתאגד בישראל; קבעה המועצה הסדר כאמור, רשאית היא לקבוע את היקף הבעלות שתידרש ממקבל ההטבה או מהתאגיד כאמור ואת התנאים להעברתה לאחר בישראל או מחוצה לה.

(ג) בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א) ביחס למסלולים המפורטים להלן, לא יחולו הוראות סעיף קטן (ב) וקביעת ההסדרים תהיה טעונה התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה:

- (1) מסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה;
- (2) מסלול חוק המו"פ, לעניין תכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון כאמור בפסקה (1).
- (ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א) –

- (1) ביחס למסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצר פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם בתי חולים, תאגידי בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב או מינהל המחקר החקלאי;
- (2) ביחס למסלול חוק המו"פ, לעניין תכניות שמבוססות על מתן הרשאה או רישיון כאמור בפסקה (1).

ד ב ר י ה ס ב ר

מהוראות סעיף קטן (ג) המוצע ואת העולה מן ההיוועצות שקיימה, תהיה המועצה רשאית לקבוע כל הסדר ביחס לבעלות על ידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות הקניין הרוחני, בהתאם להוראות סעיף קטן (א) המוצע. עוד מוצע לקבוע הסדר דומה גם ביחס לתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית שמקורה בבתי חולים, בתאגידי בריאות או במינהל המחקר החקלאי. המכנה המשותף לגופים אלה הוא קיום מחקר שעשוי להביא לתוצרי חדשנות טכנולוגית, שבהם משתמש מקבל ההטבה על פי הרשאת שימוש שקיבל מאותם מוסדות. במקרה זה תהיה למועצה סמכות לקבוע את ההסדר בלא חובת התייעצות כלשהי.

בקביעת מסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצרי השכלה גבוהה או רישיון לשימוש בתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה, ובמסלול חוק המו"פ, מוצע לקבוע כי במקרים אלה לא יחול ההסדר האמור לעיל בדבר העדפה כי מבקש האישור יהיה הבעלים בידע וכי הבעלות תהיה בישראל, והמועצה תקבע את ההסדרים ביחס לדרישת הבעלות על הידע שתידרש ממקבל ההטבה כאמור לאחר התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה. יובהר כי בנסיבות מתאימות, לאחר ששקלה את ההסדר העולה

15מ. קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, רשאית היא לקבוע כי הבעלים כאמור רשאי להעבירם לאחר בישראל, לרבות חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר, ובלבד שיחולו על מקבל הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, החובות החלות על הבעלים עובר להעברתם כאמור, לפי חוק זה או לפי הוראות שקבעה המועצה, לפי העניין.

15מא. (א) קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, רשאית היא, בין השאר –

- (1) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור להעברת הידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, לאחר מחוץ לישראל;
- (2) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לתת הרשאה או רישיון מאת מקבל ההטבה לגורם מחוץ לישראל, לשימוש או לניצול הידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ובכלל זה תשלום למדינה בשל מתן ההרשאה או הרישיון כאמור;
- (3) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לחשיפת הידע או לגילוי, לגורם אחר מחוץ לישראל;
- (4) להסמיך ועדת מחקר, לעניין ההסדרים כאמור בפסקאות (1) עד (3) –

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע להסמיך את ועדות המחקר – להחליט בבקשה להעברת ידע והזכויות הנובעות ממנו כאמור, שאינו המוצר שפותח במסגרת תכנית מאושרת; לקבוע הוראות בדבר חישוב התשלום ואופן התשלום בשל אישור להוצאת הידע אל מחוץ לישראל, ובדבר מתן רישיונות או גילוי הידע, אשר ככלל יבוצע במזומן, אלא אם כן קבעה המועצה אחרת במסגרת מסלול הטבות, לרבות מקרים שבהם לא יבוצע תשלום בעד הוצאת הידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות קניין הרוחני אל מחוץ לישראל (לדוגמה במקרים של חילופי בעלות בידע בין מקבל האישור לבין הגורם הזור אשר יעביר כתמורה למקבל האישור זכויות בידע אשר בבעלות הגורם הזור, מתן רישיונות צולבים או שיתוף בידע בלא העברות קנייניות או חוזיות); לקבוע הוראות בדבר הסכום המרבי שישולם ולקבוע הוראות שונות ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה ועוד.

כמו כן מוצע לקבוע כי תשלום שלא שולם ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א–1961, והוא ייחשב כמס לענייני גבייה. כדי לעשות שימוש יעיל בכספים שייגבו, מוצע להבהיר כי כל הסכומים יישמשו לעידוד וקידום החדשנות

לסעיף 15מ המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע, בכל המסלולים שבהם קבעה הוראות באשר לידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני כאמור לעיל, הסדרים באשר להעברת ידע זה לאחר בישראל. העברת הידע כוללת הן העברת זכויות בידע והן גילוי הידע או חשיפת פרטים לגביו. מוצע לקבוע, בדומה להסדר הקיים היום בסעיף 19(ג) לחוק המחקר והפיתוח, כי בכל מקרה יחולו על מקבל הידע כל החובות שחלו על מעביר הידע טרם העברתו לפי החוק האמור או לפי הוראות המועצה, לפי העניין.

לסעיף 15מא המוצע

בדומה לסעיף 15מ המוצע, מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע הוראות באשר להעברת ידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין הרוחני, אל מחוץ לישראל, לרבות הוראות לעניין מתן אישור להעברות כאמור אל מחוץ לישראל, מתן הרשאה או רישיון ממקבל ההטבה או מהתאגיד שנקבע כבעל הידע בהתאם להסדר שנקבע לפי סעיף 15מ המוצע לגורם מחוץ לישראל, לשימוש או לניצול הידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות קניין הרוחני וסמכות לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לחשיפת הידע או גילוי לגורם אחר שאינו ישראלי.

(א) לקבל החלטה ביחס לאישור בקשות להעברת ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, על פי תכנית מאושרת, שאיננו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית;

(ב) להסדיר את החישוב ואת אופן התשלום בעד האישור כאמור בפסקאות (1) עד (3), אשר יבוצע במזומן, אלא אם כן קבעה המועצה הוראות אחרות לעניין זה בהוראות מסלול ההטבות, לרבות הוראות המאפשרות העברת ידע שלא כנגד תשלום;

(ג) לקבוע הוראות לעניין הסכום המרבי שישלם מקבל ההטבה בעד האישור כאמור בפסקאות (1) עד (3);

(ד) לקבוע הוראות שונות ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה;

(5) לקבוע כי אם לא שולם תשלום כאמור בפסקה (4), ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²⁶.

(ב) כל סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה ישמשו לעידוד ולקידום חדשנות טכנולוגית בתעשייה.

(ג) על גביית תשלום כאמור בסעיף זה יחולו הוראות סעיף 21(ד).

15מב. קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין ייצור בישראל והעברת הייצור אל מחוץ לישראל, תקבע הוראות לעניין –

הסדרים לעניין ייצור בישראל והעברתו אל מחוץ לישראל

(1) הסמכת ועדת מחקר, במקרים מיוחדים, לאשר למקבל ההטבה שהגיש בקשה לכך, העברה של ייצור אל מחוץ לישראל או מתן רישיון לייצור של מוצר שפותח במסגרת המסלול או הנובע ממנו מחוץ לישראל;

(2) אופן חישוב התשלום מאת מקבל ההטבה בשל העברת הייצור אל מחוץ לישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

היא כי ייצור המוצרים שפותחו ייעשה בישראל כדי להגשים את המטרות האמורות. לפיכך מוצע לקבוע כי ככל שיש מסלולי הטבות שבהם נקבעות הוראות המאפשרות העברת ייצור אל מחוץ לישראל, תקבע המועצה הוראות בדבר חישוב הסכומים שבהם יחויב מקבל האישור בשל העברת הייצור. עוד מוצע להסמיך את ועדות המחקר לאשר למקבל האישור להעביר ייצור אל מחוץ לישראל, במקרים מיוחדים.

הטכנולוגית בתעשייה. יובהר כי הוראה זו מיועדת לשם מתן הצמדה לתשלום הנדרש על ידי ועדת המחקר עד להוצאת הידע.

לסעיף 15 מב המוצע

חלק ממטרות חוק המחקר והפיתוח הן יצירת מקומות עבודה בתעשייה ופיתוח תעשייה עתירת מדע. במסגרת התיקון אף מוצע להוסיף מטרה נוספת והיא עידוד הצמיחה והגדלת הפיריון כאמור לעיל. כפועל יוצא מכך, השאיפה

²⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(15) במקום כותרת פרק ד' יבוא:

“פרק ד': אישור בקשות למתן הטבות”;

(16) סעיף 16 – בטל;

(17) לפני סעיף 17 יבוא:

“סמכויות ועדת 16א. (א) חב מבקש הטבה חוב חלוט לרשות והוא מסרב לשלמו, מחקר לעניין מבקש הטבה שהוא בעל חוב לרשות

רשאית ועדת מחקר –

(1) שלא לדון בבקשתו של המבקש לקבלת הטבה;

(2) לדון בבקשתו של המבקש לקבלת הטבה, ואם אישרה את בקשתו למתן ההטבה – לעכב את מתן ההטבה או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב בהתאם לסעיף קטן (ב).

(ב) חב מבקש הטבה לרשות חוב, שתלוי ועומד לגביו הליך בבית משפט, והחוב לא שולם עד למועד הדיון בבקשה למתן ההטבה, תדון ועדת המחקר בבקשה; אישרה ועדת המחקר את הבקשה למתן ההטבה כאמור, רשאית היא לעכב את מתן הטבה או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב כתנאי למתן ההטבה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (17)

לפסקה (16)

סעיף 16 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

“בקשה לאישור

16. (א) המבקש אישור לתכנית יגיש לוועדת המחקר תיאור מפורט של התכנית שיש בדעתו לבצע, בצירוף פרטים על ההשקעה הנדרשת ומקורות המימון, סקירה על הידע הקיים בנושא והיכולת להשיגו, תיאור חדשנות המוצר שיפותח ויתרונותיו על פני מוצרים אחרים, פרטים בדבר הדרך שבה בדעתו לייצר את המוצר אם יושגו התוצאות הצפויות במחקר ופיתוח, הצהרה בדבר המקומות שבהם יתבצע ייצור המוצר בישראל ומחוץ לישראל, פעולות הייצור המתוכננות במקומות האמורים בצירוף הנמקה מדוע פעולות ייצור מסוימות מתוכננות להתבצע מחוץ לישראל, וכן שיעור הערך המוסף המתוכנן בישראל ומחוץ לישראל (בחוק זה – הצהרה בדבר מקום ייצור ושיעור הערך המוסף), וכן פרטים על בעלי הזכויות בידע, בייצור או בשיווק, וסקירה בדבר היכולת לשווק את המוצר ובדבר ההסדרים שנעשו להבטחת הייצור בישראל; המבקש ימסור לוועדה כל פרט ומסמך נוסף שתבקש הדרושים לשם בחינתה של התכנית.

(ב) עד (ד) (בוטלו).”

לאור השינוי המבני המוצע, שבמסגרתו יקבעו ועדות המחקר תנאים למתן הטבות בהתאם להוראות המסלולים השונים שתקבע המועצה, מתייתר הצורך בסעיף 16 האמור, הקובע הוראות שונות לעניין הגשת בקשה לאישור, ולפיכך מוצע לבטלו.

כדי למנוע מצבים שבהם מנצלים גורמים שונים את ההטבות שמעניק חוק מחקר ופיתוח בלא מילוי החובות הנדרשות לפי חוק ולפי הוראות המועצה, ומנגד כדי לשמור על זכות הגישה לערכאות, מוצע לקבוע מקרים שבהם ועדת מחקר תהיה רשאית שלא לדון בבקשות שהוגשו אליה, תוך שמירה על זכויות המבקש ככל הניתן. כך מוצע לקבוע כי במקרים שלמבקש יש חוב חלוט לרשות, כהגדרתו בסעיף המוצע, והוא מסרב לשלמו, רשאית ועדת המחקר שלא לדון בבקשה חדשה שהגיש, או לדון בבקשה אך לעכב את מתן ההטבה (ככל שאושרה) או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב. בהקשר זה מוצע לקבוע כי חוב חלוט יהיה חוב שלא ניתן להגיש לגביו ערעור; חוב שלא שולם בתוך 90 ימים ואין לגביו הליך משפטי או חלק מחוב כאמור המצוי בהליך משפטי כאשר חלק זה אינו שנוי במחלוקת.

במקרים שבהם עניין החוב לרשות תלוי ועומד לפני בית המשפט, תדון ועדת המחקר בבקשה. ואולם אם אישרה הוועדה את הבקשה, רשאית היא לעכב את מתן ההטבה כולה או להתנותה בבטוחה עד למועד ההכרעה בהליך, ואם נקבע כי על מבקש הבקשה לשלם את חוב – עד למועד תשלום החוב. כדי לקבוע הסדר מאוין, מוצע לקבוע כי גובה ההטבה המעוכבת וגובה הבטוחה הנדרשת לא יעלו על גובה החוב של מגיש הבקשה.

ייתכנו מקרים שבהם מבקש בעל חוב ישלם את חובו רק כדי לא לפגוע באפשרותו לקבל הטבה נוספת במסגרת בקשה חדשה, בעוד שלמעשה הוא חולק על החוב שעליו

- (1) עיכוב ההטבה או התנאותה בבטוחה כאמור יהיו רק עד להכרעה בהליך האמור, ואם הוכרע בהליך כי על מבקש ההטבה לשלם את החוב, כולו או חלקו – עד לביצוע התשלום כאמור;
- (2) גובה ההטבה המעוכבת וגובה הבטוחה שנדרשה כאמור, לא יעלו על גובה החוב.
- (ג) שילם מבקש הטבה חוב חלוט כאמור בפסקאות (2) או (3) להגדרה "חוב חלוט", לא יהיה בכך כדי לפגוע בסעדים או בזכויות העומדים לרשותו ביחס לחוב ששילם כאמור.
- (ד) בסעיף זה, "חוב חלוט" – כל אחד מאלה:
- (1) חוב שלא ניתן להגיש לגביו ערעור;
- (2) חוב שלא שולם בתוך 90 ימים מיום משלוח דרישת תשלום בכתב לגביו בידי הרשות, ובלבד שלא קיים לגביו הליך תלוי ועומד;
- (3) היה הליך תלוי ועומד לגבי חלק מחוב שלא שולם כאמור בפסקה (2) – החלק של החוב שאינו שנוי במחלוקת;

(18) בסעיף 17 –

- (א) סעיפים קטנים (א) עד (ג) – בטלים;
- (ב) בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה), בכל מקום, במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

ד ב ר י ה ס ב ר

בישראל, שכתוצאה מביצוע התכנית עתיד לפתח בישראל, על ידי תושבי ישראל, מוצר חדש או מוצר קיים שהוכנס בו שיפור משמעותי (בחוק זה – מקבל האישור), אלא אם כן שוכנעה ועדת המחקר, מנימוקים שיירשמו, כי לביצועה של התכנית חיוני כי חלק מהתכנית יבוצע שלא בישראל או שלא בידי תושבי ישראל.

(א1) בהחלטה על מתן אישור לתכנית ועל שיעור ההטבות שיינתנו לה, תיתן ועדת המחקר משקל משמעותי להצהרת מקבל האישור בדבר מקום הייצור ושיעור הערך המוסף בישראל.

(ב) ועדת המחקר לא תאשר תכנית אם התקיים בה אחד מאלה:

(1) המבקש עומד לבצע את התכנית, על פי הזמנה של אחר, תמורת תשלום מלא או חלקי הניתן כנגד מתן זכויות בעלות, חלקית או מלאה, בידע או במוצר;

(2) (א) המבקש עומד לקבל, לשם ביצוע התכנית, סיוע מהממשלה שלא לפי הוראות חוק זה;

(ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), ועדת המחקר תאשר תכנית במקרים ובתנאים שיקבעו השרים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

לשלם. לכן מוצע לקבוע כי לא ייפגעו זכויותיו של מבקש הטבה ששילם חוב באשר לחוב זה או הסעדים העומדים לרשותו.

לפסקה (18)

סעיף 17 לחוק המחקר והפיתוח קובע הוראות שונות לעניין אישור תכנית על ידי ועדות המחקר, אשר לאור השינוי המבני ייקבעו על ידי המועצה בהוראות מסלולי ההטבות השונים, ולפיכך מוצע לבטל הוראות אלה.

נוסף על כך מוצע לשנות הוראות בסעיף 17 האמור, כך שלאחר אישור ועדת מחקר לבקשה שהוגשה או במקרה שהוחלט על דחיית בקשה, יינתן אישור בכתב חתום על ידי המנהל הכללי של הרשות, או שתינתן הודעה מנומקת באשר לדחייה, לפי העניין, ולא על ידי ראש המינהל כפי שהיה עד כה.

וזה נוסחם של סעיפים קטנים (א) עד (ג) שבסעיף 17 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם כאמור:

"(א) ועדת המחקר לא תאשר תכנית או כל חלק ממנה זולת אם קיבלה חוות דעת על התכנית מבורק מקצועי שהסמיך לכך ראש המינהל, וראתה שיש לתכנית סיכוי סביר להביא לידי יצירת מוצר שיש בו כדי להביא לקידום מטרות חוק זה; אישור לתכנית יינתן רק לתאגיד שהתאגד

(19) בסעיף 18 –

(א) בסעיף קטן (א), הקטע החל במילים "מבחינת תוכן" עד המילים "בחינה אחרת" – יימחק;

(ב) בסעיף קטן (א1) –

(1) ברישה, במקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(2) בפסקה (2), במקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(ג) בסעיף קטן (א2), ברישה, במקום "לראש המינהל" יבוא "לראש הרשות";

(ד) סעיפים קטנים (ב) עד (ג) – בטלים;

(20) בסעיף 19 –

(א) סעיף קטן (א) – בטל;

(ב) בסעיף קטן (א1), ברישה, במקום "התעשיה המסחר והתעסוקה" יבוא "הכלכלה";

(ג) סעיפים קטנים (ב) עד (ג) – בטלים;

ד ב ר י ה ס ב ר

פי הוראות חוק זה ועל פי כללים שראש המינהל, באישור ועדת המחקר, יקבע לכך –

(1) שינוי בסעיפי ההוצאה של תכנית מאושרת, ובלבד שלא תגדל מסגרת התקציב הכולל שאושר למקבל האישור באותה שנה;

(2) שינוי במועדי ביצוע תכנית מאושרת;

(3) שינוי במבצע המחקר והפיתוח והחלפת החוקר הראשי בתכנית מאושרת;

(4) העברת הידע וכל זכות הנובעת ממנו לאחר בתוך ישראל;

(5) שינוי בהגדרת המוצר בתכנית המאושרת, לצורך קביעת ההכנסות הנובעות מהמוצר שמהן ישולמו תמלוגים;

(6) תיקון טעויות שאינן מהותיות, שנפלו בכתב האישור לתכנית המאושרת.

(ב1) ראש המינהל או סגנו יהיה היושב ראש של ועדת משנה שמונתה כאמור בסעיף קטן (ב); לפחות אחד מחברי ועדת המשנה יהיה נציג ממוסד האוצר שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו, ולפחות אחד שהוא נציג ציבור, מקרב התעשיינים, שימנו השרים. המנין החוקי בישיבות ועדת משנה הוא שלושה חברים לפחות.

(ג) על אישור שינוי בתכנית יחולו הוראות סעיף 17 בשינויים המחוייבים.

לפסקה (20)

במסגרת התיקון, מוצע כי ועדות המחקר יהיו רשאיות לקבוע תנאים שונים להענקת הטבות בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שתקבע המועצה. כמו כן מוצע כי

(3) התכנית היא לביצוע מחקר שאושר כמחקר מדעי בהתאם לחוק מס הכנסה (הטבות להשקעה בניירות ערך שתמורתם נועדה למחקר מדעי), התשמ"ד-1983.

(ג) מומנה התכנית או חלק ממנה בידי אחר, שלא במסגרת הזמנה לפי סעיף קטן (ב1), ינוכה סכום המימון מהתקציב המאושר של התכנית.

לפסקה (19)

בחלק מהסמכות שתינתן לוועדות המחקר, מוצע לקבוע כי כל שינוי בבקשה שהוגשה טעון את אישור הוועדה, בלא תלות בסוג השינוי.

כמו כן, לאור העברת כלל הסמכויות הקבועות בחוק המחקר והפיתוח לידי הרשות, אשר תוקם בחוק כתאגיד עצמאי, מוצע לקבוע כי מנגנון הפרסום של נהלים יהיה באמצעות אתר האינטרנט של הרשות.

לאור העברת הסמכויות מראש המינהל לראש הרשות, מוצע להתאים את המונחים בסעיף 18(א2) לחוק המחקר והפיתוח, כך שמקבל אישור שהוגשה נגדו בקשה לכינוס נכסים, לפשרה או להסדר או שהתקבלה החלטה על פירוקו מרצון, ידווח על כך לראש הרשות.

במסגרת התיקון כאמור לעיל, מוצע להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר אשר יסייעו לוועדות המחקר השונות. לפיכך מתייתר הצורך בסעיפים קטנים (ב) עד (ג) של סעיף 18 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם הוראות שונות באשר לוועדות המשנה, ומוצע לבטלן. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ב) עד (ג) האמורים שמוצע לבטלם:

(ב) ראש המינהל, באישור ועדת המחקר, רשאי למנות ועדות משנה מבין חברי ועדת המחקר, ולהסמיכן לאשר, על

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

(ג) ועדת המחקר או ועדת המשנה רשאיות, מכוח סמכותן כאמור בסעיף 18, לאשר העברת הידע לאחר בתוך ישראל בתנאי שיחולו על מקבל הידע החובות לפי חוק זה ולפי תנאי התכנית, לרבות החובה שלא להעביר את הידע לאחר אלא בהסכמת ועדת המחקר, ולרבות החובה לשלם תמלוגים.

לפסקה (21)

סעיפים 19 ו-19ב לחוק המחקר והפיתוח מסדירים את סוגיות הייצור בישראל והעברתו אל מחוץ לישראל וכן את העברת הידע אל מחוץ לישראל. לאור הקמת הרשות מוצע לקבוע מנגנון שונה לאישור העברת ידע כאמור, שלפיו המועצה תקבע הסדרים בעניין זה, או שתסמיק את ועדות המחקר לקבוע זאת, כך שההסדרים יותאמו למסלולי ההטבות הספציפיים שבהם נקבעו הוראות ביחס לבעלות על הידע, כאמור לעיל. לאור כך שבסעיף 15א המוצע לעניין העברת ידע אל מחוץ לישראל ובסעיף 15ב המוצע לעניין העברת ייצור, הוסמכה הוועדה לקבוע הסדרים לעניין סוגיות אלה, מוצע לבטל את הסעיפים האמורים. וזה נוסחם של סעיפים 19 ו-19ב לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:

"ייצור בישראל והעברת ייצור מחוץ לישראל"

19א. (א) המוצר שיפותח כתוצאה מהמחקר והפיתוח, או כל חלק ממנו, ייוצר בישראל בשיעור שלא יפחת מהיקף הייצור ושיעור הערך המוסף בישראל שנכללו בהצהרה בדבר מקום הייצור ושיעור הערך המוסף של מקבל האישור (בחוק זה – שיעור הייצור המקורי בישראל).

(א1) כללה ההצהרה בדבר מקום ייצור ושיעור הערך המוסף, פרטים בדבר ייצור המוצר או חלק ממנו מחוץ לישראל, ישלם מקבל האישור תמלוגים בשל הייצור מחוץ לישראל, בשיעורים ובתנאים שנקבעו לפי סעיף 21ג).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לשם הגשמת מטרות חוק זה, רשאית ועדת המחקר, במקרים מיוחדים ומנימוקים שיירשמו, לאשר במהלך ביצוע התכנית או לאחר סיומה, לפי בקשה מאת מקבל האישור, העברה של ייצור או של זכויות ייצור של מוצר שפותח במסגרת התכנית או הנובע ממנה (בסעיף זה – העברת ייצור), אל מחוץ לישראל, שבשלה יפחת שיעור הייצור בישראל משיעור הייצור המקורי האמור בסעיף קטן (א), ובלבד שיתקיים אחד מאלה:

המועצה תהיה רשאית לקבוע הסדרים לעניין העברת הידע ממקבל האישור לאחר בישראל ומוחצה לה, לעניין דרישת הבעלות בידע הנובע ממחקר ופיתוח ולעניין הרשאה לשימוש בתוצרי פעילות מוסד להשכלה גבוהה, כאמור לעיל. לפיכך מוצע לבטל הוראות שונות בסעיף 19 לחוק המחקר והפיתוח, המסדירות נושאים אלה. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) עד (ג) של סעיף 19 האמור שמוצע לבטלם כאמור:

"(א) ועדת המחקר רשאית, לפי שיקול דעתה, לקבוע באישור תנאים מוקדמים לכניסתו לתוקף ותנאים בקשר לביצוע התכנית.

...

(ב) ביצוע המחקר והפיתוח במסגרת תכנית מאושרת ייעשה בידי מקבל האישור או בידי מי שמקבל האישור ציין בתכנית כי ביצוע המחקר והפיתוח, או חלקם, יימסר לביצועו, או בידי מבצע שאושר לפי סעיף 18(ב)3).

(ב1) ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית, וכל זכות הנובעת ממנו, לא יועברו לאחר מחוץ לישראל אלא לפי הוראות סעיף 19ב.

(ב2) מקבל האישור יבטיח כי הידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי התכנית המאושרת וכל זכות הנובעת ממנו, יהיו בבעלותו מרגע היווצרם, אלא אם כן ניתן לו אישור להעברתם בהתאם להוראות חוק זה.

(ב3) הוראות סעיף 17(ב1) וסעיף קטן (ב2) לא יחולו לעניין בקשה לאישור תכנית או לעניין תכנית מאושרת, שיש במסגרתה הרשאה לשימוש בתוצרי פעילות השכלה גבוהה שבידי מוסד להשכלה גבוהה, או שיוצרו במסגרת תכנית כאמור; השרים, בהתייעצות עם שר החינוך לאחר שנועץ עם יושב ראש הוועדה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבעו הוראות לעניין בעלות על ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת או כל זכות אחרת שתוקנה בידע האמור; הוראות כאמור יכול שיהיו זהות להוראות סעיף 17(ב1) וסעיף קטן (ב2) או שונות מהן; בסעיף קטן זה –

"הרשאה" – רישיון או כל שימוש מורשה אחר;

"השכלה גבוהה" – כהגדרתה בחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"הוועדה" – הוועדה שהוסמכה לפי סעיפים 17 ו-17א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

"מוסד להשכלה גבוהה" – מוסד שהוא אחד מאלה:

(1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

דברי הסבר

(ו) ועדת המחקר תקבע כללים בדבר הפרטים שיש לכלול בבקשה או בהודעה לפי סעיף זה, והמסמכים שיש לצרף אליה.

העברת ידע מחוץ לישראל

19. (א) בסעיף זה –

”בורסה”, ”חברה פרטית”, ”חברה ציבורית”, ”חלוקה”, ”מיוזג”, ”מניות הטבה” – כהגדרתם בחוק החברות, התשנ”ט–1999;

”מחיר המכירה”, של ידע או של מקבל האישור – מחיר המכירה, בפועל, של הידע או של מקבל האישור, לפי הענין, ובמכירה כאמור בסעיף קטן (ו) – המחיר שקבעה ועדת המחקר לפי אותו סעיף קטן;

”מכירה”, של מקבל האישור – מכירת כלל נכסיו של מקבל האישור, מיוזג, וכל עסקה אחרת שקבעו השרים;

”ריבית שנתית” – כהגדרתה בתקנות לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה (שיעור התמלוגים וכללים לתשלומם), התשנ”ו–1996.

(ב) ועדת המחקר רשאית, במקרים מיוחדים, לאשר בקשה להעברה אל מחוץ לישראל של ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית, וכל זכות הנובעת ממנו (בסעיף זה – ידע), בתנאים כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) היתה הבקשה למכירת הידע בלבד – ישלם מקבל האישור, במזומן, את הסכום בסיסי, כשהוא מופחת לפי הוראות סעיף קטן (ו); בפסקה זו, ”הסכום הבסיסי” – סכום השווה ליחס שבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור לפי חוק זה לבין סך ההשקעות הכספיות שהושקעו בביצוע התכנית המאושרת, כשהוא מוכפל במחיר המכירה של הידע, ובלבד שלא יפחת מסך המענקים כאמור, בתוספת ריבית שנתית;

(2) היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל, במסגרת מכירה של מקבל האישור שכתוצאה ממנה הפסיק מקבל האישור להיות תאגיד המואגד בישראל – ישלם מקבל האישור, במזומן, את הסכום הבסיסי, כשהוא מופחת לפי הוראות סעיף קטן (ז); בפסקה זו, ”הסכום הבסיסי” – סכום השווה ליחס שבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור לפי חוק זה, לבין סך הוצאות המחקר והפיתוח של מקבל האישור בניכוי הנכסים הפיננסיים כפי שיקבעו השרים, כשהוא מוכפל במחיר המכירה של מקבל האישור, ובלבד שלא יפחת מסך המענקים כאמור, בתוספת ריבית שנתית; בפסקה זו, ”הוצאות המחקר והפיתוח של מקבל האישור” – הוצאות שהוציא מקבל האישור בביצוע מחקר

(1) מקבל האישור יחויב בתשלום תמלוגים בשל העברת הייצור, בשיעורים ובתנאים שנקבעו לפי הוראות סעיף 21(ג);

(2) כנגד העברת הייצור אל מחוץ לישראל, יועברו לישראל ייצור או זכויות ייצור של מוצר ברמה טכנולוגית דומה או גבוהה יותר מהמוצר נושא הבקשה להעברה (בפסקה זו – הייצור החלופי), ובלבד שהיקף התעסוקה ויצירת מקומות העבודה בישראל, שיעור הערך המוסף בישראל והיקף השיווק לשוק העולמי, האמורים לנבוע מהייצור או מזכויות הייצור שיועברו לישראל, לא יפחתו מאלה האמורים לנבוע מהייצור או מזכויות הייצור על פי התכנית המאושרת, שיועברו אל מחוץ לישראל; לא תיתן ועדת המחקר אישור להעברה לפי פסקה זו אלא לאחר שמקבל האישור הפקיד ערבות בנקאית, בסכום שקבעה, להבטחת הייצור החלופי.

(ג) הוגשה בקשה נוספת לפי סעיף קטן (ב) יחולו, לצורך קביעת שיעור הייצור המקורי בישראל של מקבל האישור, הוראות אלה:

(1) אושרה הבקשה הקודמת לפי הוראות פסקה (1) של סעיף קטן (ב) – יראו בשיעור הייצור בישראל, כפי שתוקן בהתאם לבקשה שאושרה, כשיעור הייצור המקורי של מקבל האישור;

(2) אושרה הבקשה הקודמת לפי הוראות פסקה (2) של סעיף קטן (ב) – יראו בייצור החלופי כמשמעותו באותה פסקה, כמחליף את הייצור או את זכויות הייצור שהועברו אל מחוץ לישראל בהתאם לבקשה שאושרה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), העברת ייצור אל מחוץ לישראל, המביאה, במצטבר עם העברות ייצור קודמות של מקבל האישור, להפחתה בשיעור הייצור המקורי בישראל שאינה עולה על 10%, אינה טעונה את אישור ועדת המחקר, ובלבד שמקבל האישור הודיע על כך, בכתב, לפני ביצוע ההעברה לוועדת המחקר, וועדת המחקר או ועדת המשנה שמונתה לפי סעיף 18(ב), לא הודיעה לו על סירובה להעברת הייצור בתוך 30 ימים ממועד קבלת ההודעה; הועבר ייצור אל מחוץ לישראל כאמור בסעיף קטן זה, ישלם מקבל האישור תמלוגים בשל העברת הייצור כאמור, בשיעורים ובתנאים שנקבעו לפי סעיף 21(ג).

(ה) מגיש בקשה או מוסר הודעה לפי סעיף זה, חייב, לפי דרישה של ועדת המחקר או מי מטעמה, למסור לוועדה בכתב, בתוך המועד שתקבע בדרישה, הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרטים הכלולים בבקשה או בהודעה, לפי הענין.

דברי הסבר

ופיתוח, וועדת המחקר קבעה, בכללים שפרסמה ברשומות, שניתן להביאן בחשבון לעניין זה;

(3) היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל בתמורה להעברת ידע חלופי למקבל האישור בישראל, ושוכנעה ועדת המחקר, בהתחשב בסוגי הידע המועברים ובמידת התיישנותם הטכנולוגית, וכן במשך התקופה שחלפה מסיום הפיתוח של הידע שיועבר אל מחוץ לישראל ובהיקף התמלוגים ששולמו עד למועד הבקשה להעברה, כי בשל הידע החלופי שיועבר לישראל, תושג תשואה עורפת הגדולה משמעותית מזו שהיתה מושגת בשל הידע שיועבר אל מחוץ לישראל, רשאית הוועדה, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאשר את העברת הידע, ומקבל האישור לא יחויב בתשלום בשל ההעברה; אישרה הוועדה העברת ידע כאמור, תשונה התכנית המאושרת בהתאם, כך שהידע החלופי ייכלל בתכנית, ויראו, לענין חוק זה, את התכנית המתוקנת כתכנית המקורית שאושרה; הוראות פסקה זו יחולו גם לגבי שיתוף של גורם מחוץ לישראל בידע של מקבל האישור, כנגד שיתוף של מקבל האישור בידע של גורם כאמור, והכל לצורך מחקר ופיתוח משותף וחדש.

(ב1) השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבעו הוראות לענין הסכום המרבי שישלם מקבל האישור על פי סעיף קטן (ב1) ו־2.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב1), נתן רוכש הידע הרשאה מפורשת למקבל האישור לניצול הידע ולשימוש מלא בו ובכל הזכויות הגלומות בו או הנובעות ממנו, בדרך של רישיון בלעדי, בלתי חוזר, שאינו מוגבל בזמן, במקום או בדרך אחרת, רשאית הוועדה, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאשר את העברת הידע בלי לחייב את מקבל האישור בתשלום בשל ההעברה.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב2), היתה התמורה בשל מכירת מקבל האישור כאמור באותו סעיף קטן, כולה או חלקה, במניות (בסעיף קטן זה – התמורה במניות), וההפרש בין מחיר המכירה של מקבל האישור לבין התמורה במניות (בסעיף קטן זה – התמורה במזומן) נמוך מהתשלום שכל מקבל האישור לשלם לפי סעיף קטן (ב2), תשולם התמורה במזומן ורשאית ועדת המחקר לדחות את תשלום ההפרש שבין מלוא התשלום לפי אותו סעיף קטן לבין התמורה במזומן (בסעיף קטן זה – יתרת התשלום), בכפוף לתנאים המפורטים להלן ולתנאים נוספים שתורה הוועדה:

(1) היתה התמורה במניות של חברה פרטית – ישועברו לטובת המדינה כלל המניות שהתקבלו

כתמורה, עד להעברת יתרת התשלום, ורוכש מקבל האישור ייתן התחייבות ולפיה לא יעביר את הידע לאחר, במישרין או בעקיפין, ולא יבצע כל עסקה במניות המשועבדות, לרבות חלוקת דיבידנד או מניות הטבה, עד להעברת יתרת התשלום; ועדת המחקר רשאית להחליט על מימוש השעבוד, בכל עת, לצורך מכירת המניות;

(2) היתה התמורה במניות של חברה ציבורית – יירשמו המניות למסחר בבורסה, ומתוכן ישועברו לטובת המדינה מניות, בשווי יתרת התשלום, עד להעברת היתרה כאמור, ובלבד שהתשלום יבוצע עד תום שלושה חודשים מהמועד הראשון שבו ניתן למכור את המניות; לא בוצע התשלום במועד, תפעל המדינה למימוש מידי של השעבוד ולמכירת המניות.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ב1) ו־2, היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל, כאמור באותו סעיף קטן, אגב פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל האישור, ומחיר המכירה של הידע או של מקבל האישור, לפי הענין, נמוך מסך ההשקעות שהושקעו בביצוע התכנית המאושרת או שהושקעו במקבל האישור, לפי הענין, רשאית ועדת המחקר לקבוע כי ההוראה שבאותו סעיף קטן ולפיה הסכום הבסיסי לא יפחת מסך המענקים בתוספת ריבית שנתית, לא תחול; קבעה הוועדה כאמור, לא יופחת הסכום הבסיסי לפי הוראות סעיף קטן (ז).

(ו) היתה המכירה של הידע או של מקבל האישור, כאמור בסעיף קטן (ב1) או (ב2), מכירה בלא תמורה, מכירה בין תאגידים קשורים כהגדרתם בסעיף 21, או מיזוג, או סברה ועדת המחקר כי התמורה שהתקבלה בשל המכירה אינה ריאלית, תקבע ועדת המחקר את מחיר המכירה, לצורך סעיף זה, על סמך חוות דעת כלכלית מטעמה.

(ז) מהסכום הבסיסי לפי סעיף קטן (ב1) או (ב2) יופחתו ההפרש כשהוא מוקטן בהתאם להוראות שיקבעו השרים והתמלוגים ששילם מקבל האישור בשל הידע; בהוראות כאמור יקבעו השרים את התקופה שבמהלכה יוקטן ההפרש לפי סעיף קטן זה ואת המועדים והשיעורים להקטנתו, ובלבד שתחילת התקופה תהיה שנתיים לפחות אחרי תום התקופה לביצוע התכנית המאושרת, ושסיומה יהיה לא מאוחר מ־12 שנים מתום התקופה כאמור; בסעיף קטן זה, "ההפרש" – ההפרש שבין הסכום הבסיסי לפי סעיף קטן (ב1) או (ב2) לבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור, בתוספת ריבית שנתית.

(ח) לא שולם תשלום כנדרש לפי הוראות סעיף זה, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א–1961, התשלום

(22) במקום סעיף 20 יבוא:

"דינים וחשבונות 20. מקבל הטבה יגיש דין וחשבון על התקדמות הפעילות שאושרה לו ודין חשבון על ההוצאות המאושרות שביצע, והכול במועדים ועל פי נוהל שתקבע ועדת המחקר ושיפורסם באתר האינטרנט של הרשות";

(23) בסעיף 21 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "מי שניתן לו אישור ישלם, לאוצר המדינה" יבוא "מי שניתן לו אישור כאמור בסעיף 17(ד), במסגרת מסלולי הטבות שבהם קבעה המועצה תשלום תמלוגים, ישלם לאוצר המדינה";

(2) במקום ההגדרה "הכנסה" יבוא:

"הכנסה" – כפי שתקבע המועצה במסלול ההטבות";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) התמלוגים ישולמו בשיעורים ולפי הוראות שתקבע המועצה במסלולי ההטבות השונים";

(ד) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "ויראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה לפי הפקודה האמורה";

ד ב ר י ה ס ב ר

"דינים וחשבונות"

20. מי שניתן לו אישור יגיש דין וחשבון על התקדמות המחקר ופיתוח ודין וחשבון כספי על הוצאות המחקר, הכל במועדים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר ושיפורסמו ברשומות.

מוצע להחליף את סעיף 20 האמור כך שהוראותיו יתאמו את השינוי המבני האמור בתיקון המוצע, שבמרכזו כינון הרשות כגוף עצמאי. על פי המוצע, ייקבע כי מי שניתן לו אישור לבקשה, יגיש דין וחשבון באשר להתקדמות בפעילותו ולהוצאות שהוציא לשם כך על פי נוהל שתקבע ועדת המחקר ושיפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

לפסקה (23)

מוצע לעדכן הוראות שונות בסעיף 21 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו תמלוגים, כך שיתאימו לתיקון המוצע שלפיו המועצה היא האורגן ברשות שיקבע במסלולים השונים הוראות לעניין התמלוגים. כמו כן מוצע לקבוע כי לעניין גביית התמלוגים יראו את חשב הרשות, שהוא עובד אגף החשב הכללי במשרד האוצר, כממונה על הגבייה. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) של סעיף 21 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם או להחליפם:

"(ב) כל סכומי התמלוגים שישולמו כאמור ישמשו לעידוד המחקר ופיתוח תעשייתי בהתאם לקביעת ועדת המחקר.

ייגבה בדרך שגובים מס, ופקודת המסים (גביה) תחול כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

(ט) אושרה בקשה להעברת ידע לפי סעיף זה, למעט לפי סעיפים קטנים (ב)(3) או (ג), יראו את האישור ככולל אישור כאמור בסעיף 19(א), להעברה של כל הייצור ושל זכויות הייצור של המוצר שפותח לפי אותו ידע, ואולם חובת תשלום התמלוגים לפי סעיף 21 לא תחול לגבי התקופה החל ביום האישור.

(י) השרים רשאים לקבוע:

(1) כללים לחישוב מחיר המכירה באופן שיתחשב במניות שהוקצו ליזמים ועובדים שלא כנגד מזומן;

(2) הוראות ותנאים לענין מתן הרשאה מאת מקבל האישור לגורם מחוץ לישראל, לשימוש בידע, לרבות תשלום למדינה מאת מקבל האישור בתשלום אחד או לשיעורין בשל מתן ההרשאה כאמור.

(יא) סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה ישמשו לעידוד מחקר ופיתוח תעשייתי.

לפסקה (22)

סעיף 20 לחוק כיום קובע חובת המצאת דינים וחשבונות ממקבל אישור, כדלקמן:

(א) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "בשלב שאליו הגיע" יבוא "ראה המנהל הכללי של הרשות כי הפעילות שאושרה אינה מתקדמת או כי תוצאות הפעילות שאושרה בשלב שאליו הגיעה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות" ובמקום "המחקר והפיתוח כאילו אינו מתקדם" יבוא "הפעילות שאושרה כאילו אינה מתקדמת";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(25) במקום סעיף 22 יבוא:

"דיון חוזר 22א. קבעה המועצה אפשרות לדיון חוזר לגבי מסלול הטבות כאמור בסעיף 15(ב)(7), תהיה הגשת בקשה לדיון חוזר טעונה תשלום אגרה";

(26) סעיפים 23 עד 25 – בטלים;

ד ב ר י ה ס ב ר

הטבות שבהם ייקבע כי ניתן לעשות זאת. כמו כן, על החלטות הרשות יהיה ניתן להגיש עתירה מינהלית, כפי שיורחב להלן. לפיכך מוצע לבטל את סעיפים 23 עד 25 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם ערר, ועדת ערר וסדרי פעולותיה. וזה נוסחם של סעיפים 23 עד 25 שמוצע לבטלם כאמור:

"ערר"

23. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת ועדת המחקר רשאי לערר על ההחלטה לפני ועדת הערר תוך 45 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.

(א1) קיימה ועדת המחקר דיון חוזר על החלטתה כאמור בסעיף 22א, רשאי מי שרואה עצמו נפגע מהחלטתה בדיון החוזר לערר לפני ועדת הערר בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.

(ב) הערר יהיה בכתב ויפורט בו נימוקיו.

(ג) הגשת ערר על ידי המבקש טעונה תשלום אגרה.

ועדת ערר

24. (א) ועדת הערר תהיה בת חמישה חברים, ואלה הם:

(1) שני נציגי משרד התעשייה והמסחר בעלי תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הועדה, שימנה שר התעשייה והמסחר מבין עובדי משרדו, ואחד מביניהם ימונה על ידו ליושב ראש הועדה;

(2) נציג משרד האוצר, שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו;

(3) שני נציגי ציבור, שאינם עובדי המדינה, בעלי ניסיון עסקי או תעשייתי, של לפחות עשר שנים, שימנו השרים;

(ג) התמלוגים ישולמו בשיעורים ולפי כללים שיקבעו השרים בתקנות לאחר התייעצות בוועדת המחקר. "

לפסקה (24)

כפועל יוצא מהעברת הפעילות שבמסגרת חוק המחקר והפיתוח לרשות, מוצע להתאים לשינוי זה את הוראות סעיף 22 לאותו חוק, שעניינן הפסקת ביצוע, באופן שהמנהל הכללי של הרשות יהיה רשאי להמליץ לוועדת המחקר לבטל אישור שניתן או לשנות את התכנית שאושרה. אם פעלה הוועדה כאמור, רשאי המנהל הכללי תדרוש את החזר ההטבות שניתנו.

לפסקה (25)

סעיף 22א לחוק קובע כדלקמן:

"דיון חוזר"

(א) ועדת המחקר תקיים דיון חוזר בכל החלטה שקיבלה, אם בתוך שלושים ימים ממועד קבלת ההחלטה הגיש המבקש שבעניינה התקבלה החלטת הועדה כאמור, בקשה מנומקת בכתב לקיים דיון חוזר.

(ב) הגשת בקשה לדיון חוזר על ידי המבקש טעונה תשלום אגרה.

כאמור לעיל, אחת ממטרות התיקון המוצע היא להעניק גמישות ויעילות לרשות שתוקם, באופן שייתן מענה מהיר לשינויים בתעשייה, כדי להגשים את מטרות החוק. לפיכך מוצע להחליף את סעיף 22 האמור, כך שלמועצה תוענק הסמכות לקבוע הוראות לעניין זה במסגרת המסלולים הרלוונטיים לכך.

לפסקה (26)

מוצע לקבוע כי למועצה תינתן הסמכות לקבוע הוראות לעניין ערר על החלטות ועדות המחקר, במסלולי

- (27) כותרת פרק ה' – תימחק;
- (28) בסעיף 26, במקום "הכללים שהתקינה ועדת המחקר לפי חוק זה" יבוא "הנהלים שקבעו המועצה או ועדת מחקר לעניין זה";
- (29) סעיפים 27 ו-28 – בטלים;
- (30) במקום סעיף 29 יבוא:
- "ערוכות 29. יושב ראש ועדת מחקר רשאי לדרוש ערובות להבטחת החזרת הטבה, במסלולי הטבות שבהם קבעה זאת המועצה, ועל פי כללים שקבעה שיפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, כדי להבטיח את קיום הוראות מסלולי ההטבות, והכול בכפוף להוראות סעיף 16א";
- (31) סעיף 30 – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

- (א) לא ימונה אדם המשמש כחבר בוועדת המחקר להיות חבר בוועדת הערר.
- (ב) מניין חוקי לדיון בוועדה יהיה שלושה מחבריה כשבהם היושב ראש, חבר מקרב עובדי המדינה וחבר מקרב הציבור.
- סדרי פעולות ועדת הערר**
25. ועדת הערר תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה, ככל שלא נקבעו בתקנות.
- לפסקה (28)**
- סעיף 26 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי תנאי לקבלת הטבה הוא קיום כל תנאי התכנית והוראות החוק והכללים שהתקינה ועדת המחקר. מדובר בהוראות רוחביות הקיימות כבר היום, ולפיכך מוצע לקבוע כי גם המועצה תתקין נהלים בעניינים אלה.
- לפסקה (29)**
- סעיף 27 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי לא תשולם הטבה בשל תכנית יותר מפעם אחת, וסעיף 28 לחוק האמור קובע הוראות לעניין שיעור המענק. לפי המוצע, המועצה היא שתקבע הוראות למסלולים השונים, ובין השאר תקבע הוראות לעניין מניעת כפילות במתן הטבות ולעניין סוגי ההטבות והיקפן. לפיכך מוצע לבטל את הסעיפים האמורים. כמו כן, סעיף 28(ג) לחוק האמור קובע הוראות לעניין כללים בדבר תוספת למענקים באזורי עדיפות לאומית. על פי המוצע, המועצה רשאית לקבוע הוראות לעניין זה כאמור לעיל בסעיף 15 למוצע. וזה נוסח סעיפים 27 ו-28 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:
- "מניעת כפל הטבה**
27. לא תשולם הטבה בשל תכנית יותר מפעם אחת.
- שיעור המענק**
28. (א) המענק יהיה בשיעור של 20%, 30%, 40% או 50% מהוצאות המחקר והפיתוח, כפי שתקבע ועדת המחקר בהתאם למטרות חוק זה.
- (ב) בהחלטתה כאמור בסעיף קטן (א), תיתן ועדת המחקר משקל משמעותי להצהרת מקבל האישור בדבר שיעור הייצור המקורי בישראל.
- (ג) השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע כללים בדבר תוספת לשיעורים שקבעה ועדת המחקר, באזורי עדיפות לאומית; לענין זה, "אזורי עדיפות לאומית" – האזורים שנקבעו לפי סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, או אזורים אחרים שקבעה הממשלה, מעת לעת, לענין ההטבות לפי החוק האמור."
- לפסקה (30)**
- סעיף 29 לחוק המחקר והפיתוח קובע הסדרים לעניין דרישת ערובות להבטחת החזרת מענק או הטבה, כדלקמן:
- "ערובות**
29. ראש המינהל רשאי לדרוש, על פי כללים שתקבע ועדת המחקר, ערובות להבטחת החזרתו של המענק או ההטבה, לפי הענין, בהתאם לסעיפים 22 ו-47 ולכל ענין אחר שיש בו כדי להבטיח קיומן של הוראות חוק זה או התנאים שבהם אושרה התכנית."
- מוצע להחליף את הסעיף האמור ולהתאים את נוסחו לתיקון המוצע, כך שיקבע כי ראש הרשות, כיושב ראש ועדות המחקר, רשאי לדרוש ערובות להבטחת החזרת הטבה, וזאת במסלולים שקבעה המועצה ועל פי כללים שתקבע שיפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.
- לפסקה (31)**
- סעיף 30 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:
- "מועד תשלום מענק**
30. המענק ישולם לא יאוחר משלושים יום לאחר היום שבו הוכיח מי שקיבל את האישור, להנחת דעתו של ראש המינהל, כי ביצע אותו חלק של התכנית המאושרת והוציא אותן הוצאות אשר להן מתייחסת הבקשה לתשלום המענק."

(32) בסעיף 31 –

(א) במקום הרישה עד המילים "ראש המינהל" יבוא "ראש ועדת מחקר או מי מטעמו מבין עובדי המדינה שחברים בוועדת המחקר, ראשי" ובמקום "ועדת המחקר" יבוא "המועצה, ויראו מקדמה על חשבון הטבה, כהטבה לעניין הוראות חוק זה";
(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(33) סעיפים 32 ו-33 – בטלים;

(34) בסעיף 34(א), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(35) בסעיף 38, בפסקה (1), בסופה יבוא "וזאת במסלולים שבהם קבעה המועצה כי יבוצע ניכוי כאמור";

(36) בסעיף 40(א) –

(א) בפסקה (1), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ב) בפסקה (2), בכל מקום, במקום "התעשייה והמסחר" יבוא "הכלכלה";

(ג) בפסקה (4), המילים "כאמור בסעיף 11" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

הלוואות

33. (א) ועדת המחקר רשאית לאשר, לפי בקשת המבקש, כי במקום מענק לפי הוראות פרק זה תינתן הלוואה למבקש או למי שישקיע בתכנית במפעלו.

(ב) ההלוואה תינתן על פי הסכם הלוואה עם בנק, שאישר שר האוצר לענין זה; הבנק יעמיד את ההלוואה לרשות הזכאי לה, בשיעור מהוצאות המחקר והפיתוח של התכנית המאושרת ובתנאים שיקבע שר האוצר לאחר התייעצות עם שר התעשייה והמסחר.

(ג) (בוטל)."

לפסקה (34)

סעיף 34 לחוק המחקר והפיתוח קובע הטבות מס לעובד מדעי. מוצע להתאים את נוסח הסעיף, כך שבמקום ראש המינהל יבוא ראש הרשות.

לפסקה (35)

פרק ו' לחוק המחקר והפיתוח, בנוסחו כיום, קובע הוראות לעניין הקרן לקידום טכנולוגי, שמטרתה לקדם את הטכנולוגיה בישראל ולסייע להרחבת פעילות מחקר ופיתוח תעשייתי. במסגרת התיקון המוצע, ההוראות בעניין הקרן יישארו כנוסחן ערב התיקון המוצע, לרבות ההוראה האמורה בסעיף 38 לחוק המחקר והפיתוח שלפיה תקבולי הקרן יהיו סכום בשיעור של 0.6 אחוזים מכל מענק או הלוואה הניתנים לפי החוק האמור. ואולם בשל העברת כלל הפעילות האמורה באותו חוק לידי הרשות, מוצע לקבוע כי הוראה זו תחול רק ביחס לאותם מסלולים שבהם קבעה המועצה כי יבוצע ניכוי כאמור.

לפסקה (36)

מוצע לעדכן את המונחים האמורים בסעיף 40(א) לחוק המחקר והפיתוח, כך שיתאמו את התיקון המוצע.

מדובר בהוראה, אשר הסמכות לקביעתה תעבור למועצה, ולפיכך מוצע לבטל סעיף זה.

לפסקה (32)

סעיף 31 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי ראש המינהל רשאי לאשר תשלום מקדמות לפי כללים שתקבע ועדת המחקר. לאור הקמת הרשות ומתן סמכויות למועצה ולוועדות המחקר, מוצע להתאים את המונחים האמורים בסעיף 31 לשינוי המוצע.

כמו כן מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) של סעיף 31 האמור, שכן המועצה רשאית לכלול במסלולים הוראות לעניין מקדמות, לאו דווקא ביחס למענק אלא ביחס לכל הטבה אחרת. וזה נוסח סעיף קטן (ב) האמור שמוצע לבטלו:
" (ב) לעניין סעיפים 26, 29, 44, 45, 46 ו-47 יראו מקדמה על חשבון מענק כמענק."

לפסקה (33)

מוצע לבטל את סעיפים 32 ו-33 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם כללים שיקבע ראש המינהל והלוואות שתאשר ועדת המחקר, זאת מאחר שעניינם אלה יועברו לפי התיקון המוצע לידי המועצה, שתהיה רשאית לקבוע הוראות אלה במסגרת מסלולי ההטבות. וזה נוסחם של סעיפים 32 ו-33 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:

"כללים

32. ראש המינהל, באישור ועדת המחקר, רשאי לקבוע כללים לביצוע הוראות פרק זה, לרבות סדרי הגשת בקשה למתן הטבה, הפרטים שייכללו בבקשה, המסמכים שיצורפו אליה, הערובות הדרושות למתן מענק, הדרך והמועדים שבהם ישולם מענק, לשיעורים או בבת אחת, וכן כללים לעיכוב התשלום של המענק או חלקו.

(37) בסעיף 41, המילים "ככל שלא נקבעו בתקנות" – יימחקו;

(38) בסעיף 42 –

(א) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "הכלכלה";

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) ראש הרשות, באישור המועצה, יורה בנוהל שיפורסם באתר האינטרנט של הרשות על אופן יישום כל הסכם לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ג), ורשאי הוא לכלול בנוהל כאמור הוראות כאמור בסעיף 15 ולו בשינויים המחויבים, ואולם רשאית המועצה לפטור את ראש הרשות מהצורך באישורה לנוהל כאמור, לגבי כלל ההסכמים כאמור או חלקם.

(ג) הרשות, באמצעות ראש הרשות, רשאית להתקשר בהסכמים עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה עם חברות רב־לאומיות, במטרה לעודד שיתוף פעולה בחדשנות טכנולוגית בין תאגידים תעשייתיים שהתאגדו בישראל ובין גורמים מחוץ לישראל, בין השאר בדרך של עידוד מיזמי חדשנות טכנולוגית משותפים, הקמת קרנות משותפות או ביצוע השקעות משותפות בחדשנות טכנולוגית.

(ד) הסכמים כאמור בסעיף זה יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

(ה) (1) הרשות רשאית להקים תאגיד שיהווה קרן בין־לאומית משותפת לרשות ולממשלות, לגוף ממשלתי מוסמך זר או לארגונים בין־לאומיים בין־ממשלתיים.

(2) ההחלטה על הקמת תאגיד כאמור בפסקה (1) (בסעיף קטן זה – התאגיד) וכן ההסכם הבין־לאומי להקמת הקרן, יובאו לאישור הממשלה על ידי השרים, וכל שינוי בהסכם יהיה טעון אישור של הממשלה.

(3) התאגיד יהיה כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.

(4) התאגיד יאורגן וינוהל לפי ההסכם בין הצדדים";

(39) סעיפים 42 ו-42ב – בטלים;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (38)

רב־לאומיות, בין השאר בדרך של הקמת קרנות משותפות או ביצוע השקעות משותפות.

עוד מוצע להקנות לרשות כלים מתקדמים נוספים לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ולקבוע כי הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין לאומית לרשות ולממשלות זרות, לגוף ממשלתי מוסמך זר או לארגונים בין־לאומיים בין־ממשלתיים. מוצע כי הסכמים כאמור יובאו לאישור הממשלה, וכל שינוי בהסכמים אלה יהיה טעון אישור של הממשלה.

לפסקה (39)

מוצע לבטל את סעיפים 42 ו-42ב לחוק המחקר והפיתוח, המחילים את הוראות סעיפים 17(א) עד (ג) ו-19(ב) עד (ג) לחוק האמור, בשינויים המחויבים, שכן

סעיף 42(ב) לחוק המחקר והפיתוח קובע כי ראש המינהל יקבע כללים לעניין אופן יישומם של הסכמים הדדיים עם ממשלות של מדינות אחרות או עם ערים אחרות, כדי לתת מענה לצרכים שונים העולים בעת יישום אותם הסכמים. לאור ביטול המינהל, מוצע לקבוע כי ראש הרשות, באישור המועצה, יורה בנוהל שיפורסם באתר האינטרנט של הרשות, על אופן יישום הסכמים אלה. עם זאת, המועצה רשאית לפטור את ראש הרשות מהצורך באישורה לנוהל כאמור, לגבי כלל ההסכמים כאמור או חלקם.

כדי לעודד את החדשנות הטכנולוגית בישראל, מוצע לקבוע כי הרשות, באמצעות ראש הרשות, תהיה רשאית להתקשר עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה חברות

- (40) בסעיף 43, במקום "לראש המינהל" יבוא "למנהל הכללי של הרשות";
- (41) בסעיף 45, במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";
- (42) בסעיף 46, סעיף קטן (ב) – בטל;
- (43) בסעיף 47, בסעיף קטן (ה), בסופו יבוא "ויראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה לפי הפקודה האמורה";
- (44) במקום סעיף 47 יבוא:

"עונשין 47א. (א) קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ובמסגרתן קבעה כי נדרש אישור לביצוע הפעולות המנויות להלן, לא יעשה אדם אחת מפעולות אלה בלא אישור ועדת מחקר:

- (1) העברה אל מחוץ לישראל של ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה;
- (2) העברה אל מחוץ לישראל של זכויות הנובעות מידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה, לרבות זכויות קניין רוחני;

ד ב ר י ה ס ב ר

- הסדרים בנושאים אלה יעוגנו במסגרת סעיף 42(ב) המוצע. וזה נוסחם של סעיפים 42 ו-42ב לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם כאמור:
- "הוראות מיוחדות בנוגע לתכניות במסגרת הסכמים בין-לאומיים**
- 42א. הוראות סעיפים 17(ב) ו-19(ב) ו-33, לעניין זכויות הנובעות מהידע, וסעיפים 17(א) ו-19(ב) ו-19א יחולו, בשינויים המחויבים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר על תכניות שאושרו לפי חוק זה ומבוצעות במסגרת הסכמים בין-לאומיים לשיתוף פעולה במחקר ופיתוח תעשייתיים שישראל צד להם.
- הוראות מיוחדות בנוגע לתכניות במסגרת התקשרות עם חברה רב-לאומית**
- 42ב. הוראות סעיפים 17(ב) ו-19(ב) ו-33, לעניין זכויות הנובעות מהידע, וסעיפים 17(א) ו-19(ב) ו-19א יחולו, בשינויים המחויבים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר, על תכניות שאושרו לפי חוק זה, המבוצעות במסגרת התקשרות לשיתוף פעולה בין מקבל האישור לבין חברה רב-לאומית לצורך ביצוע השקעות משותפות במחקר ופיתוח תעשייתיים.
- לפסקאות (40) ו-(41)**
- מוצע לעדכן את המונחים האמורים בסעיפים 43 ו-42 ו-42א לחוק המחקר והפיתוח, כך שבמקום ראש הרשות יוקנו הסמכויות האמורות בסעיפים אלה למנהל הכללי של הרשות, שכן מדובר בפעולות ביצועיות כגון המצאת מסמכים בקשר לביצוע תכנית והתלייה וביטול של אישורים בשל אי-קיום הוראות.
- לפסקה (42)**
- סעיף 46 לחוק המחקר והפיתוח, קובע בסעיף קטן (ב) שבו כדלקמן:
- "(ב) הוגשו בקשה לדיון חוזר כאמור בסעיף 22א או ערר כאמור בסעיף 23, על החלטת ועדת המחקר לפי סעיף זה, יותלה האישור עד מתן ההחלטה בדיון החוזר או בערר, לפי העניין."
- לאור ביטול הסעיפים הקובעים דיון חוזר או ערר, אלא אם כן קבעה המועצה אחרת בהוראות מסלולי ההטבות השונים, מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) האמור.
- לפסקה (43)**
- בדומה לסעיף 21 המוצע, שעניינו תמלוגים, מוצע לקבוע כי יראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה גם לגבי כספי הטבות שנדרש להחזיר.
- לפסקה (44)**
- סעיף 47 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:
- "עונשין**
- 47א. מי שללא אישור ועדת המחקר או בניגוד לתנאי אותו אישור, העביר או איפשר להעביר אל מחוץ לישראל, במעשה או במחדל, ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה או זכויות קניין רוחני הנובעות מידע שפותח כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים."
- כאמור לעיל, במסגרת התיקון מוצע לקבוע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע במסלולי הטבות שבהם נקבעו הוראות באשר לדרישת בעלות על ידע, גם הוראות בדבר אופן

(3) חשיפה או גילוי לגורם אחר, בישראל או מחוצה לה, של ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה.

(ב) העושה את אחת הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) בלא אישור ועדת מחקר או בניגוד לתנאי אישור כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים;

(45) בסעיף 47ב(א) –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1) –

(א) ברישה, במקום "לראש המינהל" יבוא "לראש הרשות";

(ב) בפסקת משנה (ג), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(2) בפסקה (2), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ג) בסעיף קטן (ד), בכל מקום, במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(46) בסעיף 47ג(א), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(47) בסעיף 47 –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "ערעור על החלטת ראש הרשות";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) על החלטה סופית של ראש הרשות שניתנה לפי סעיפים 47ב ו-47ג ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה ההחלטה";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (45) ו-(46)

מוצע לעדכן את המונחים בסעיפים 47ב ו-47ג לחוק המחקר והפיתוח, כך שיתאמו את התיקון המוצע.

לפסקה (47)

סעיף 47 לחוק קובע בסעיף קטן (א) שבו כדלקמן:

"(א) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער לפני בית משפט שלום, בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה הדרישה לתשלום העיצום הכספי."

מוצע להחליף את ההוראה האמורה, כך שייקבע כי יהיה ניתן לערער, בתוך 30 ימים, על החלטות להטיל עיצום כספי או לחשוף את פרטיו של הגורם שעליו הוטל העיצום. הערעור יוגש לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום.

העברת הידע. לפיכך מוצע לקבוע כי אם קבעה המועצה הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ואם בהוראות נקבעה דרישה לקבלת אישור מוקדם להעברה, למתן רישיון או לגילוי או לחשיפת הידע, לא יעביר אדם אל מחוץ לישראל ידע או זכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות קניין רוחני, שפותחו במסגרת תכנית או עקב ביצועה, ולא יחשוף או יגלה ידע כאמור אם נקבע בהוראות המסלול כי נדרש אישור לשם כך. יובהר כי דינו של מבצע עבירות אלה לא השתנה והוא נותר שלוש שנות מאסר. כמו כן, מאחר שמדובר בהוראה עונשית יחול לגביה כמובן החלק הכללי של חוק העונשין, התשל"ז-1977.

(48) אחרי סעיף 747 יבוא:

- "פרסום" 47ה. (א) הטיל ראש הרשות עיצום כספי על תאגיד לפי סעיף 47, יפרסם באתר האינטרנט של הרשות את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:
- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
 - (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
 - (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
 - (4) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
 - (5) שמו של התאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 747, יפרסם ראש הרשות את דבר הגשת הערעור בסמוך למועד הגשתו, ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם ראש הרשות פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998²⁷, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ד) פרסום לפי סעיף זה יהיה לתקופה של ארבע שנים;

(49) בסעיף 48, במקום "כללים שקבעה ועדת" יבוא "נהלים שקבעו המועצה או ועדות" ובמקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(50) סעיף 50 – בטל;

(51) בסעיף 51, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (48)

לפסקה (50)

סעיף 50 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"אצילת סמכויות ראש המינהל

50. ראש המינהל רשאי, באישור ועדת המחקר, לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה, למעט הסמכות לכהן כחבר ויושב ראש ועדת המחקר."

בשל ביטול סמכויות המינהל בכל הנוגע להפעלת חוק המחקר והפיתוח, מתייתר הצורך בסעיף זה ועל כן מוצע לבטלו.

לפסקה (51)

סעיף 51 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו שמירת סמכויות, קובע כי הסמכויות הניתנות לפי חוק זה אינן באות לגרוע מסמכויות לפי חיקוק אחר.

בשל העברת הסמכויות הניתנות בחוק המחקר והפיתוח ממשרד הכלכלה לרשות שהיא תאגיד שהוקם

כדי להגביר את ההרתעה ולהפוך אותה ליעילה יותר, וכדי להגביר את השקיפות באשר להפעלת שיקול דעת בהטלת עיצום כספי, מוצע לקבוע כי כל עיצום שהוטל על תאגיד יפורסם באתר האינטרנט של הרשות, לרבות נסיבות המקרה, מהות ההפרה, סכום העיצום, פרטי המפר הרלוונטיים ושם התאגיד. תקופת הפרסום תהיה לארבע שנים.

על אף האמור, מוצע לקבוע כי לא יפורסם מידע האסור בפרסום על פי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, או מידע שאין הרשות חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

לפסקה (49)

כדי להגביר את השקיפות ברשות, מוצע להתאים את הוראות סעיף 48 לחוק המחקר והפיתוח, כך שנהלים שיקבעו המועצה או ועדות המחקר יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.

²⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

”(ב) אין בקביעת הרשות כתאגיד לפי חוק כאמור בסעיפים 5 ו-5ב, ובתפקידים והסמכויות שהוקנו לה כאמור בסעיפים 5א, 8א, 15א, 15לז ו-42(ג) ו-ה), כדי לגרוע –

(1) מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה או ועדה מועדוניתה כאמור בסעיף 17א לחוק המועצה להשכלה גבוהה, לפי כל דין ולפי החלטות הממשלה;

(2) מסמכויות הנתונות למשרדי הממשלה לפי כל דין או לפי החלטות ממשלה שהתקבלו עד יום י”ט באלול התשע”ד (19 בספטמבר 2014), בדבר העברת סמכויות משר אחד למשנהו או בדבר העברת שטחי פעולה ממשרד למשרד מכוח סעיף 31 לחוק-יסוד: הממשלה²⁸, ומסמכויות, תחומים ושטחי פעולה שהיה ניתן להקנות עד לתאריך האמור, למשרדי ממשלה, לרבות בהחלטות ממשלה מכוח הסעיף האמור, והכול בשים לב לסמכויות שהיו נתונות למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה לפי חוק זה עד לתאריך האמור”;

(52) במקום סעיף 52 יבוא:

”אגרות 52. השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע אגרות בעד טיפול בבקשות לפי חוק זה או כל שירות אחר הניתן על ידי הרשות.”;

(53) התוספת – בטלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (52)

סעיף 52 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

”תקנות ואגרות

52. השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע חוק זה, לרבות קביעת אגרות, סכומיהן וכללים בדבר תשלומים בעד טיפול בבקשות או כל שירות אחר הניתן על ידי המינהל.”

בשל הקמת הרשות וכינון המועצה, אשר תקבע את הוראות מסלולי ההטבות על פי חוק המחקר והפיתוח, מוצע להחליף את סעיף 52 האמור, כך שיקבע כי השרים יקבעו את סכומי האגרות בעד טיפול בבקשות או כל שירות אחר שתיתן הרשות.

לפסקה (53)

מוצע לבטל את התוספת לחוק המחקר והפיתוח, אשר הוראותיה התייתרו כבר בעת שנקבע סעיף 28(ג) לחוק האמור אשר הקנה לשרים את הסמכות לקבוע הסדרים מסוג זה בתקנות. וזה נוסח התוספת לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלה:

בחוק, כמו גם בשל הסמכתה של הרשות לעסוק בתחומים נוספים שעסק בהם משרד הכלכלה מכוח הסמכות השיורית של הממשלה, מוצע להבהיר ולקבוע כי אין בעצם הבחירה להקים את הרשות במבנה משפטי של תאגיד על פי חוק ובסמכויות שהוקנו לרשות כתאגיד סטטוטורי במסגרת התיקון המוצע, לרבות אלה שבסעיפים 5א, 8א, 15א, 15לז ו-42(ג) ו-ה), כדי לגרוע מאלה:

(1) מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב שליד המועצה, והכול בהתחשב בסמכויות שהיו נתונות למדען הראשי קודם ליום י”ט באלול התשע”ד (19 בספטמבר 2014) – יום אישור התיקון המוצע בוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (בפרק זה – המועד הקובע);

(2) מסמכויות שהיו נתונות למשרדי הממשלה האחרים לפי כל דין או לפי החלטות ממשלה שהתקבלו עד המועד הקובע, בדבר העברת סמכויות משר אחד למשנהו או בדבר העברת שטחי פעולה ממשרד ממשלתי אחד למשנהו מכוח סעיף 31 לחוק-יסוד: הממשלה, ומסמכויות, מתחומים ומשטחי פעולה שהיה ניתן להקנות עד למועד הקובע למשרדי הממשלה, לרבות בהחלטות ממשלה מכוח הסעיף האמור, וכל זאת בשים לב לסמכויות שהיו נתונות למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה עד למועד הקובע.

²⁸ ס”ח התשס”א, עמ’ 158.

5. בחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988²⁹, בסעיף 22ג, בהגדרה "מפעל עתיר ידע", "מפעל עתיר טכנולוגיה", במקום "שהמדען הראשי במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "ראש הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית כמשמעותו בחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984".
6. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³⁰, בתוספת הראשונה, בסופה יבוא: "51. מחקר ופיתוח – החלטה של רשות לפי חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984, למעט החלטה של המועצה לפי החוק האמור".
7. בחוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014³¹, בסעיף 83 – (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא: "א" בסעיף זה – "הרשות", "ראש הרשות", "מחקר", ו"פיתוח" – כמשמעותם בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה; "חוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה" – חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984; (2) בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".

ד ב ר י ה ס ב ר

3. (בוטל).
4. (בוטל).
- סעיפים** מוצע לתקן את חוק הרשות לפיתוח ירושלים, 5 ו-7 התשמ"ח-1988, ואת חוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014, ולהתאים בהם את המונחים המעודכנים כפי שהוגדרו במסגרת התיקון המוצע לחוק המחקר והפיתוח. בחוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014, במקום "המינהל" יבוא "הרשות" ובמקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות". בחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988, במקום "המדען הראשי במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "ראש הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית". לעניין זה יש להבחין כי התיקון של תפקיד שהיה בידי המדען הראשי והעברתו לידי ראש הרשות, אינו תיקון סמנטי בלבד. אכן מדובר על אותו אדם, אך יש משמעות להבדל בין שני תפקידיו האמורים, כפי שהוסבר בפירוט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 4(8) להצעת החוק.
- סעיף 6** מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולקבוע בו כי ניתן להגיש עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים על החלטה של הרשות לפי חוק המחקר והפיתוח, למעט על החלטה של המועצה. בשל העובדה שהחלטות המועצה הן החלטות מהותיות ובעלות השלכות רוחביות, יהיה ניתן לתקוף אותן במסגרת עתירה לבית משפט גבוה לצדק.
1. בתוספת זו, "חברה מתחילה" – חברה שתכנית מחקר ופיתוח היא פעילותה הראשונה והבלעדית, אין לה מקורות מימון מלבד הון עצמי של מבצעי המחקר ופיתוח, וועדת המחקר הכירה בה כראויה לעידוד הניתן לחברות מתחילות.
2. שיעור המענק יהיה 50%, פרט למקרים המנויים להלן, ששיעור המענק שלהם יהיה כנקוב לצדם:
- (1) חברה מתחילה – 66% מהוצאות המחקר והפיתוח עד לסכום בשקלים חדשים השווה ל-250,000 דולר של ארצות הברית של אמריקה לשנה אחת, לתקופה שלא תעלה על שנתיים;
- (2) חברה אשר בתכניתה משתתף משקיע שאינו נמנה עם בעלי מניותיה ואשר מקבל, בהמלצת המדען הראשי, ניכוי מס בהתאם לפקודת מס הכנסה – מענק בשיעור של 5% מהוצאות המחקר והפיתוח בניכוי השקעתו;
- (3) שיפור במוצר אזרחי – 30%, ובמוצר צבאי – 20%;
- (4) תכנית המבוצעת באזור פיתוח א', שנקבע בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, שאישורו ככזה אינו מוגבל בזמן, ובלבד שמרבית החוקרים המועסקים בתכנית גרים באותו אזור ושמרבית העבודה מבוצעת באותו אזור – 60%;
- (5) (פקעה).

²⁹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 168; התשע"ב, עמ' 22.

³⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 760.

³¹ ס"ח התשע"ד, עמ' 778.

(א) מיום התחילה ואילך יראו את המסלולים הישנים כמסלולי הטבות שקבעה המועצה לפי חוק המחקר והפיתוח כנוסחו בחוק זה, בשינויים המחויבים, ובכלל זה הסדרים הנוגעים להעדפה אזורית הקבועים במסלולים כאמור; מי שקיבל הטבה במסגרת המסלולים הישנים, יראו אותו כאילו קיבל את ההטבה מהרשות בהתאם להוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחו בחוק זה.

(ב) הסכמי שיתוף פעולה בין-לאומיים במחקר ופיתוח, לרבות הסכמים כאמור עם תאגידים רב-לאומיים, שנחתמו טרם הקמת הרשות והיו באחריות המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה או שהופעלו על ידם, יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

(ג) הוראות סעיף 38(1) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב יום התחילה, ימשיכו לחול לגבי מענקים או הלוואות המוענקים מכוח תכנית שאושרה במסלול המדען הראשי לפני יום התחילה.

(ד) לענין מינוי המועצה הראשונה לפי סעיף 38(ד) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, יחולו הוראות הסעיף האמור בשינויים אלה:

- (1) הליכים למינוי ועדת האיתור כמשמעותה בסעיף 38(ב) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, שהחלו לפני יום פרסומו של חוק זה, יראו אותם כאילו נעשו לפי אותו סעיף, ובלבד שנעשו בהתאם להוראות אותו סעיף;
- (2) ועדת האיתור תקבע את אמות המידה כאמור בסעיף 38(ה) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, לפי הצעת המדען הראשי וראש אגף תקציבים במשרד האוצר.

(ה) על אף האמור בסעיף 38 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, ניתן למנות מנהל כללי זמני לרשות (להלן – המנהל הכללי הזמני) לפני יום התחילה, בהתאם להוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 8 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי מסלולי ההטבות הישנים שנקבעו לפני כניסת התיקון המוצע לתוקף (בפרק זה – יום התחילה). יראו אותם כמסלולי הטבות שקבעה המועצה לאחר יום התחילה, בשינויים המחויבים, לרבות הסדרים הנוגעים לאזורי עדיפות לאומית. כמו כן מוצע לקבוע כי כל מי שקיבל הטבה במסגרת המסלולים הישנים, יראו אותו כמי שקיבל הטבות אלה מהרשות.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי הסכמי שיתוף פעולה בין-לאומיים שנחתמו לפני הקמת הרשות והיו באחריות המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 38(1) לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו ניכוי סכומים ממענקים או מהלוואות לטובת הקרן לקידום טכנולוגי, ימשיכו לחול לגבי מענקים או הלוואות המוענקים מכוח תכנית שאושרה לפני יום התחילה במסלול חוק המו"פ בלבד.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע הוראות שונות לענין תקופת המעבר, כך שהליכי מינוי לוועדת האיתור בנוגע למינוי חברי מועצה מקרב הציבור שהחלו לפני יום פרסום התיקון המוצע, יראו אותם כאילו נעשו על פי התיקון האמור, ובלבד שנעשו על פי הוראותיו. אמות המידה ייקבעו על פי המלצת המדען הראשי והממונה על התקציבים במשרד האוצר.

לסעיף קטן (ה)

כדי להקים את הרשות יש צורך בהקמת תשתיות וגיוס עובדים ראשונים. לכן מוצע לאפשר את מינוי של מנהל כללי זמני, אשר יוקנו לו סמכויות מוגבלות לענייני ההקמה בלבד. הוועדה שתמנה את המנהל הכללי תורכב מעובדי המדינה העתידיים לכהן במועצה ושני נציגי הציבור המכהנים לפני יום התחילה בוועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(5) לחוק המחקר והפיתוח. בראש הוועדה יעמוד המדען הראשי. המנהל הכללי הזמני יתמנה לתקופה של שנה או עד למינוי של מנהל כללי קבוע, לפי המוקדם מביניהם. כל עוד לא מונתה מועצה לרשות, יהיה ניתן להאריך את כהונת המנהל הכללי הזמני בשנה נוספת.

(1) הוועדה למינוי מנהל כללי זמני (להלן – ועדת המינוי) תורכב מעובדי המדינה העתידים לכהן במועצה, יחד עם שני נציגי הציבור שמונו לוועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(5) לחוק המחקר והפיתוח בנוסחו ערב יום התחילה, ובראש ועדת המינוי יכהן המדען הראשי;

(2) על ועדת המינוי ועל חבריה יחולו הוראות סעיף 8(ב)(1) לחוק המחקר והפיתוח בנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(3) ועדת המינוי תאשר מועמדים לפי אמות מידה שנקבעו בהתאם לסעיף 8(ד) לחוק המחקר והפיתוח בנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(4) על מינוי המנהל הכללי הזמני יחולו הוראות סעיף 8(ג) לחוק המחקר והפיתוח בנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(5) המנהל הכללי הזמני יתמנה לתקופה של שנה או עד למינוי מנהל כללי קבוע, לפי המוקדם; אין באמור כדי למנוע את מינויו של המנהל הכללי הזמני למנהל הכללי הקבוע, ובלבד שמינוי כאמור יאושר בידי רוב של עובדי המדינה החברים במועצה וכן רוב של החברים מקרב הציבור במועצה;

(6) על אף האמור בפסקה (4), רשאית ועדת המינוי, בנסיבות מיוחדות, להאריך את הכהונה של המנהל הכללי הזמני בשנה אחת נוספת, ובלבד שטרם מונתה מועצה לרשות.

(1) למנהל הכללי הזמני יהיו נתונות הסמכויות הנדרשות להקמת התשתית הנדרשת לתחילת פעולתה של הרשות, וסמכויות אלה בלבד; בכלל זה, תהיה למנהל הכללי הזמני סמכות לקבל לעבודה ברשות עשרה עובדים לכל היותר, לתפקידים הנדרשים לשם הקמת הרשות, ובהם גם יועץ משפטי.

(2) עובדים כאמור בפסקה (1) יועסקו לתקופה שלא תעלה על שנה מיום תחילת עבודתם, ואולם רשאי המנהל הכללי הזמני להאריך בנסיבות מיוחדות את תקופת העסקתם בשנה אחת נוספת; אין בהוראות פסקה זו כדי למנוע את קבלת העובדים האמורים לעבודה ברשות בתום תקופת העסקתם הזמנית, בהתאם להליכי המינוי אשר יחולו על תפקידים אלה;

(3) בהפעלת הסמכויות האמורות בסעיף קטן זה, כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם יהיו טעונים אישור של נציג החשב הכללי.

(2) עד למינוי המנהל הכללי הזמני לפי סעיף קטן (ה), רשאי המדען הראשי להפעיל את סמכויות המנהל הכללי הזמני לפי סעיפים קטנים (ו) ו-(י).

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ו)

נוספת. כל סמכות המופעלת על ידי המנהל הכללי הזמני שתוצאתה התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם, טעונות את אישור נציג החשב הכללי במשרד האוצר.

לסעיף קטן (ז)

מוצע לקבוע כי עד למינוי המנהל הכללי הזמני, יהיו נתונות הסמכויות האמורות בסעיפים קטנים (ו) ו-(י) למדען הראשי.

מוצע כי למנהל הכללי הזמני יינתנו כל הסמכויות הנדרשות להקמת התשתית הנדרשת לתחילת פעולתה של הרשות, לרבות גיוס של עד עשרה עובדים לתפקידי הקמה, לרבות יועץ משפטי. עובדים אלה ישמשו בתפקידם לתקופה של עד שנה אחת, ובנסיבות מיוחדות רשאי המנהל הכללי הזמני להאריך את תקופת העסקתם בשנה

(ח) על אף האמור בסעיף 9 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(9) לחוק זה, עד תום שלוש שנים מיום התחילה או עד להחלטה אחרת של המועצה, לפי המוקדם, יראו את הוועדות שהפעילו את המסלולים הישנים כוועדות מחקר שמונו לפי הסעיף האמור.

(ט) עד תום שנה מיום מינוי כלל חברי המועצה לפי סעיף 8 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה או עד להחלטה אחרת של המועצה ביחס להוראות המסלולים הישנים, לפי המוקדם, ימשיכו לחול על המסלולים הישנים –

(1) הוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחן ערב יום התחילה;

(2) תקנות שהותקנו לפי סעיפים 19(ב) ו-21(ג) ו-28(ג) לחוק המחקר והפיתוח ותקנות בענייני אגרות שהותקנו לפי סעיף 52 לחוק המחקר והפיתוח, כנוסחן ערב יום התחילה.

(י) (1) על אף הוראות סעיף קטן (ו), בתוך 90 ימים מיום מינויו יציע המנהל הכללי הראשון של הרשות שמינתה המועצה או המנהל הכללי הזמני של הרשות שמינתה הוועדה למינוי מנהל כללי זמני, לפי העניין (בסעיף קטן זה – המנהל הכללי של הרשות), לעובדי המדען הראשי ולעובדי העמותה להתקבל לרשות כעובדי הרשות.

(2) על אף האמור בפסקה (1) –

(א) לגבי המנהל הכללי של העמותה ועובדיה הכפופים לו במישרין, המנהל הכללי של הרשות יהיה רשאי להציע להם להתקבל לרשות כעובדי הרשות כאמור באותה פסקה, אך לא תחול עליו חובה לעשות זאת;

(ב) רשאי המנהל הכללי של הרשות שלא להציע לעובד להיקלט ברשות לפי אותה פסקה, מעילה שבשלה ניתן שלא לקלוט אדם כעובד בשירות המדינה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (י)

מוצע לקבוע, על אף הוראות סעיף קטן (ו), כי המנהל הכללי הזמני של הרשות או המנהל הכללי הראשון שימונה לרשות, לפי העניין (בסעיף קטן זה – המנהל הכללי של הרשות), יציע לעובדי המדען הראשי ולעובדי מתימו"פ להיקלט כעובדי הרשות. ואולם המנהל הכללי אינו מחויב לעשות זאת באשר למנהל מתימו"פ ולעובדיהם הכפופים לו באופן ישיר, וכן אינו מחויב לעשות זאת ביחס לעובד, מעילה שבשלה לא ניתן לקבל עובד לשירות המדינה.

עוד מוצע לקבוע, כי על עובד המדען הראשי או עובד מתימו"פ שקיבלו הצעה לעבוד ברשות, לענות להצעה בתוך 21 ימים. עובד שלא השיב להצעה יראו אותו כמי שסירב לה.

נוסף על כך, מוצע להבהיר כי עובד שהתקבל לרשות יהיה זכאי בעד עבודתו לתנאי שכר שהיה זכאי להם כעובד המדען הראשי או כעובד מתימו"פ, ערב קליטתו ברשות, בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב.

לסעיף קטן (ח)

כדי להמשיך את רצף הפעילות של ועדות המחקר, מוצע לקבוע כי יראו את ועדות המחקר שהפעילו את המסלולים הישנים כאילו מונו לפי התיקון המוצע, וזאת עד תום שלוש שנים מיום התחילה או עד למועד מוקדם יותר שהחליטה עליו המועצה.

לסעיף קטן (ט)

כדי לאפשר למועצה זמן מספק כדי לקבוע הסדרים, מוצע לקבוע כי עד תום שנה ממינוי כלל חברי המועצה או עד להחלטה אחרת של המועצה, לפי המוקדם, ימשיכו לחול על המסלולים הישנים הוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב התיקון המוצע, וכן הוראות תקנות שהותקנו לפי סעיפים 19(ב) ו-21(ג) ו-28(ג) לחוק האמור ותקנות בענייני אגרות לפי סעיף 52 לחוק האמור, כנוסחן ערב יום התחילה.

(3) עובד המדען הראשי ועובד העמותה, שהמנהל הכללי הציע לו להתקבל לעבוד ברשות לפי הוראות פסקה (1) או (2), ישיב להצעה בתוך 21 ימים מיום קבלתה; לא השיב העובד להצעה בתוך התקופה האמורה, יראו אותו כמי שסירב להצעה.

(4) התקבל עובד לרשות לפי הוראות סעיף קטן זה, יהיה זכאי בעד עבודתו ברשות לתנאי השכר שלהם היה זכאי כדין, כעובד המדען הראשי או כעובד העמותה, לפי העניין, ערב קליטתו ברשות, ובלבד שאושר לרשות לפי הוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, להנהיג תנאים אלה.

(5) בסעיף קטן זה –

"עובד המדען הראשי" – עובד המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה;

"עובד העמותה" – עובד מרכז התעשייה הישראלי למחקר ופיתוח.

(יא) מיום התחילה ואילך תבוא הרשות במקום משרד הכלכלה ובמקום המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, לפי העניין, לגבי כל התקשרות והתחייבות שהיו קיימות ערב יום התחילה, שהמנהל הכללי של משרד הכלכלה, חשב משרד הכלכלה והמדען הראשי, אישרו כי הן נועדו למימוש מטרות חוק המחקר והפיתוח ונועדו לצורך פעילות המדען הראשי או לצורך הפעלת המסלולים הישנים.

(יב) בסעיף זה –

"הטבות" – כהגדרתן בסעיף 5א לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(7) לחוק זה;

"המדען הראשי", "המסלולים הישנים", "מסלול המדען הראשי", "הרשות" – כהגדרתם בסעיף 4 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(5)(ה) לחוק זה;

"המועצה" – כמשמעותה בסעיף 6(2) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה.

פרק ה': התחדשות עירונית

סימן א': מטרה והגדרות

9. פרק זה מטרתו לקדם פעילות להתחדשות עירונית ולעודדה, להגדיל את היקף המימוש מטרה של מיזמים להתחדשות עירונית ולהאיץ את ביצועם לשם הגדלת היצע הדיור במרקם העירוני, בשים לב לחשיבות שימור השטחים הפתוחים, ייעול השימוש בקרקע, שיפור פני העיר ושיפור איכות החיים של התושבים, והכול באמצעות הקמת רשות ממשלתית להתחדשות עירונית שתפעל בהתאם להוראות פרק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ה': התיישבות עירונית

לסעיף קטן (יא)

כללי מימוש מיזמים להתחדשות עירונית טומן בחובו יתרונות רבים. ביניהם ניתן למנות את העלות הנמוכה של ביצוע התשתיות, שימור השטחים הפתוחים וניצולת קרקע גבוהה המקבלת משנה חשיבות במקום שבו משאב הקרקע הוא מוגבל. כמו כן, מיזמים מסוג זה תורמים באופן משמעותי לרווחתם של דיירי שכונות ותיקות, בדרך של שיפור תנאי המגורים והמרחבים הציבוריים. עם זאת, שיעור המימוש של תכניות במסגרת מיזמים להתחדשות

מוצע לקבוע כי הרשות תבוא במקום משרד הכלכלה והמינהל בכל התקשרות והתחייבות שהיו קיימות ערב יום התחילה, ובלבד שהמנהל הכללי של משרד הכלכלה, חשב משרד הכלכלה והמדען הראשי אישרו שהן נועדו למימוש מטרות חוק המחקר והפיתוח ונועדו לצורך פעילות המדען הראשי או לצורך הפעלת המסלולים הישנים.

"ועדה מקומית לתכנון ולבנייה" – כמשמעותה בסעיף 17 לחוק התכנון והבנייה;
 "חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963;³²
 "חוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה)" – חוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), התשס"ח-2008;³³
 "חוק פינוי ובינוי (פיצויים)" – חוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו-2006;³⁴
 "חוק רשות מקרקעי ישראל" – חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960;³⁵
 "חוק שירות המדינה (מינויים)" – חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959;³⁶
 "חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965;³⁷
 "מתחם פינוי ובינוי" – שטח שהוכרז מתחם לפינוי לשם פינוי לפי סעיף 24 או שטח שהממשלה הכריזה עליו בצו כמתחם פינוי ובינוי במסלול מיסוי לפי הוראות סעיף 49 לחוק מיסוי מקרקעין;
 "מיזם להתחדשות עירונית" – לרבות באמצעות בינוי במסגרת תכנית החיזוק (תמ"א 38), מתחם פינוי ובינוי או מיזם בינוי-פינוי-בינוי;
 "מוסד תכנון", "תכנית" – כהגדרתם בחוק התכנון והבנייה;
 "מועצת מקרקעי ישראל" – המועצה כהגדרתה בחוק רשות מקרקעי ישראל;
 "מיזם בינוי-פינוי-בינוי" – מיזם, שבמסגרתו מקבלים בעלי דירות זכויות בדירה בבניין אחר, בתמורה להעברת זכויותיהם בדירותם ופינוי דירתם עם המעבר לדירה האחרת;
 "המליאה" – כמשמעותה בסעיף 15(א);
 "הקרן להתחדשות עירונית" – כמשמעותה בסעיף 12 לחוק רשות מקרקעי ישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

עירונית נמוך, ומשך זמן הוצאתו לפועל של תכנית כאמור ארוך באופן משמעותי.

פרק זה מבקש להתמודד עם האתגרים הניצבים בדרך למימוש מיזמים להתחדשות עירונית, ובכך לחולל שינוי משמעותי בתחום. ההסדר המוצע בפרק זה מניח את התשתית החוקית להקמת רשות ממשלתית להתחדשות עירונית (בפרק זה – הרשות להתחדשות עירונית) אשר תוביל את הטיפול הממשלתי בנושאה להתחדשות העירונית ותרכז, ותהווה מוקד ידע בתחום, לשם הגדלת היקף המיזמים להתחדשות עירונית המגיעים לכדי מימוש, וזאת תוך שימת דגש על האצת ביצועם.

לסימן א': מטרה והגדרות

סעיף 9 מוצע להגדיר את מטרת הפרק, אשר בשים לב אליה ייעשו פעולות הרשות להתחדשות

³² ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

³³ ס"ח התשס"ח, עמ' 154.

³⁴ ס"ח התשס"ו, עמ' 171.

³⁵ ס"ח התש"ך, עמ' 57.

³⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

³⁷ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

"רשות מקרקעי ישראל" – כמשמעותה בחוק רשות מקרקעי ישראל;

"הרשות" – כמשמעותה בסעיף 11;

"השר" – שר הבינוי והשיכון;

"תכנית החיזוק (תמ"א 38)" – כהגדרתה בחוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה).

סימן ב': הקמת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, הרכבה ותפקידיה

11. מוקמת בזה הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, במשרד הבינוי והשיכון (בפרק זה – הרשות), אשר תפעל לקידום מטרות פרק זה בהתאם למדיניות הממשלה.

הקמת הרשות
הממשלתית
להתחדשות
עירונית

12. (א) תפקידי הרשות הם אלה:

תפקידי הרשות

- (1) קידום מיזמים להתחדשות עירונית;
- (2) האצת מימוש תהליכי התחדשות עירונית, לרבות באמצעות זיהוי חסמים והסרתם;
- (3) איתור אזורים עירוניים בנויים לצורך קידום תכנון לחידושם;
- (4) גיבוש המלצות לתיקוני חקיקה בתחומי פעולתה של הרשות וקביעת מנגנונים מסייעים; במילוי תפקידי הרשות לפי פסקה זו בהיבטים הנוגעים למיסוי, תתייעץ הרשות עם מנהל רשות המסים;
- (5) ניהול הקרן להתחדשות עירונית;
- (6) קידום פתרונות למיגון העורף ולחיזוק מבנים מפני רעידות אדמה, במסגרת התחדשות עירונית;
- (7) סיוע להתארגנות דיירים לשם מימוש וקידום מיזמים להתחדשות עירונית;
- (8) פיתוח אמות מידה ועקרונות מנחים לתכנון של מיזמים להתחדשות עירונית;
- (9) קידום פעולות לשדרוג מרכזי ערים ומרכזים מסחריים, במסגרת מיזמים להתחדשות עירונית;
- (10) הפצת מידע, באופן זמין ושוטף, לציבור, לרשויות המקומיות ולאנשי מקצוע הנוגעים בדבר, בין השאר בדבר היקפי הדירות המתוכננות והמתחדשות באזורים עירוניים ותיקים, וריכוז המידע כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

בין השאר, במסגרת תפקידיה, תקדם הרשות להתחדשות עירונית מיזמים להתחדשות עירונית, תאיץ את הליכי מימושם של מיזמים כאמור וכן תאטר אזורים עירוניים שבהם ניתן לקדם תכנון שיחדש את פניהם. נוסף על כך, במסגרת תפקידיה תוזה הרשות להתחדשות עירונית, כגוף ממשלתי מרכזי, חסמים המתעוררים בדרך למימוש מיזמים בתחום ההתחדשות העירונית ותקדם את הפתרונות הנדרשים לשם הסרת החסמים או למצער צמצומם למינימום ההכרחי. לעניין צמצום החסמים ומניעתם תהיה רשאית הרשות להתחדשות עירונית לגבש המלצות לתיקוני חקיקה נדרשים בהיבטים המשפיעים על ההתחדשות העירונית.

לסימן ב': הקמת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, הרכבה ותפקידיה

סעיף 11 מוצע להקים רשות ממשלתית להתחדשות עירונית, שתפעל בהתאם למטרות פרק זה ותהיה כפופה בפעולתה למדיניות הממשלה בתחום ההתחדשות העירונית. הרשות הממשלתית תוקם במשרד הבינוי והשיכון.

סעיף 12 כדי שהרשות להתחדשות עירונית תוכל לעמוד במטרות הפרק, מוצע לייחד לה תפקידים מסוימים וכן לתת בידה את הסמכות לבצע את הפעולות הנדרשות בהתאם לכל דין.

- (11) מתן ייעוץ לממשלה ולשרי הממשלה ולמועצת מקרקעי ישראל, בתחום ההתחדשות העירונית;
- (12) ביצוע מעקב אחר החלטות הממשלה לעניין פעולות הממשלה ויעדיה בתחום ההתחדשות העירונית, וקידום מימושן.
- (ב) הרשות רשאית לבצע כל פעולה הדרושה לשם מילוי תפקידיה לפי סעיף זה, בהתאם לכל דין, ובכלל זה –
- (1) להכריז על שטח כעל מתחם פינוי ובינוי, בהתאם להוראות סעיף 24;
 - (2) להמליץ לרשות מקרקעי ישראל להקצות למיזמים להתחדשות עירונית, נוסף על הקרקע הכלולה בתכנית במסגרת מיזם להתחדשות עירונית, קרקע נוספת לשם הגדלת הכדאיות הכלכלית של המיזמים כאמור, והכול בהתאם למדיניות מועצת מקרקעי ישראל;
 - (3) להקצות לוועדות מקומיות לתכנון ולבנייה ולגופים אחרים הפועלים בתחום ההתחדשות העירונית, משאבים וכוח אדם, לטובת קידום תכניות במסגרת מיזמים להתחדשות עירונית, בהתאם לאמות מידה שוויוניות שעליהן יורה ראש הרשות;
 - (4) לפעול לגיבוש הסכמות דיירים לביצוע מיזמים להתחדשות עירונית, ולשם כך, בין השאר, לבצע פעולות הסברה, לעמוד בקשר עם הדיירים ולהעניק ייעוץ לדיירים ביחס לאפשרויות מימושם של מיזמים להתחדשות עירונית;
 - (5) לגבש תמריצים לקידום התחדשות עירונית באזורים שבהם אין כדאיות כלכלית לעשות כן;
 - (6) לסייע לרשויות המקומיות ולעודדן בקידום תהליכים של התחדשות עירונית בתחומן;
 - (7) להפנות דיירים לרשימת העוסקים בתחום ההתחדשות העירונית, לרבות יזמים, קבלני ביצוע, מנהלי מיזמים מתכננים ושמאים, העומדים בתנאי סף שקבעה הרשות;
 - (8) למנות יועצים חברתיים לליווי דיירים במהלך קידום מיזמים להתחדשות עירונית, בין השאר, לטובת התאמת המיזמים לצרכים של אוכלוסיית הדיירים;
 - (9) לערוך הכשרות לעוסקים בתחום ההתחדשות העירונית, לטובת קידום התחום האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

בין השאר, רשאית הרשות להתחדשות עירונית להמליץ לרשות מקרקעי ישראל להקצות קרקע נוספת של מקרקעי ישראל כהגדרתם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל, לטובת מיזם להתחדשות עירונית אשר אינו בעל כדאיות כלכלית כשלעצמו. הקצאה כאמור תגדיל את הכדאיות הכלכלית של מימוש מיזמים אלה וכך תאפשר את הוצאתם מן הכוח אל הפועל. הקצאת הקרקע הנוספת, ככל שתיעשה, תבוצע בהתאם למדיניות מועצת מקרקעי ישראל כפי שהיא מתבטאת בהחלטותיה באותה העת.

זאת ועוד, מוצע כי הרשות להתחדשות עירונית תקבע אמות מידה שוויוניות שלפיהן יוכלו ועדות מקומיות לתכנון ולבנייה כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה,

תפקיד נוסף שאותו מוצע לייחד לרשות להתחדשות עירונית, הוא ניהול הקרן להתחדשות עירונית.

קרן זו הוקמה בסעיף 22 לחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (בפרק זה – חוק רשות מקרקעי ישראל) ונועדה לקידום ההתחדשות העירונית במרכזי הערים. מכיוון שמטרות הקרן חופפות את מטרות פרק זה, אך טבעי הוא שהגוף הממשלתי שינהל את הקרן ויבטיח את מימוש מטרותיה יהיה הרשות להתחדשות עירונית.

כדי למלא את תפקידיה השונים, מוצע כי הרשות להתחדשות עירונית תהיה רשאית לבצע כל פעולה הדרושה לכך, ובכלל זה פעולות מסוימות המצוינות באופן מפורש בסעיף.

(ג) אין בתפקידה ובסמכויותיה של הרשות לפי פרק זה כדי לפגוע בסמכויות הנתונות לאחר, לפי כל דין.

סימן ג': ראש הרשות ותפקידיו ועובדי הרשות

13. (א) הממשלה, על פי המלצת השר ושר האוצר, תמנה את ראש הרשות; הודעה על ראש הרשות מינוי ראש הרשות תפורסם ברשומות.

(ב) ראש הרשות יהיה עובד המדינה.

(ג) ראש הרשות ממונה על ביצוע תפקידי הרשות לפי פרק זה, והוא כפוף במישרין לשר, למעט בנושאים שבהם הוא כפוף למליאה בהתאם להוראות פרק זה.

(ד) הממשלה תקבע את תקופת כהונתו של ראש הרשות.

(ה) ראש הרשות יהיה בעל תואר אקדמי וניסיון ניהולי בתחומים הרלוונטיים לתחומי פעילותה של הרשות, וכן יעמוד בתנאי כשירות נוספים, ככל שנקבעו, בהתאם להוראות חוק שירות המדינה (מינויים).

14. (א) עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה, ויחולו עליהם הוראות חוק שירות המדינה עובדי הרשות (מינויים).

(ב) עובדי הרשות יפעלו לפי הוראות ראש הרשות ויהיו נתונים לפיקוחו.

דבריו הסבר

לסימן ג': ראש הרשות ועובדי הרשות

סעיפים 13 ו-14 בסמך זה מוצע להסדיר היבטים שונים הנוגעים לרשות להתחדשות עירונית. ראשית, מוצע לקבוע כי ימונה ראש לרשות האמורה. ראש הרשות ימונה בהחלטת ממשלה, לפי המלצת שר הבינוי והשיכון ושר האוצר. כפי שנהוג כיום ביחס לבעלי תפקידים בכירים, מוצע כי הממשלה תקצוב את משך כהונתו של ראש הרשות להתחדשות עירונית.

נוסף על האמור בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (בפרק זה – חוק שירות המדינה (מינויים)), ולצורך הבטחת איכות המועמד שימונה והתאמתו לתפקיד מרכזי זה, מוצע לקבוע כי אדם יהיה כשיר להתמנות לראש הרשות אם מתקיימים לגביו תנאי כשירות מסוימים.

בכלל זה, על ראש הרשות להיות בעל תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בתחום הקשור לתחומי פעילותה של הרשות, וכן בעל ניסיון ניהולי של חמש שנים לפחות בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף פעילות ההולם את היקף פעילות הרשות להתחדשות עירונית או שהוא כיהן בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בתחומים הנוגעים לתחומי פעילותה של הרשות.

עוד מוצע, כי לא יתמנה לראש הרשות להתחדשות עירונית מי שהורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להתמנות לראש הרשות. מוצע להבהיר כי מכוח חוק שירות המדינה (מינויים) ניתן לקבוע תנאי כשירות נוספים לתפקיד האמור.

בשל היותה של הרשות להתחדשות עירונית רשות ממשלתית הפועלת במשרד ממשלתי, מוצע לקבוע, באופן מפורש, כי עובדי הרשות להתחדשות עירונית יהיו עובדי

התשכ"ה-1965 (בפרק זה – חוק התכנון והבנייה), לקבל הקצאה של משאבים שונים וכוח אדם מאת הרשות להתחדשות עירונית לטובת קידום תכניות במסגרת מיזמים להתחדשות עירונית. אם כוח האדם ההקצאה כאמור יהיה מקרב עובדי המדינה, תבוצע ההקצאה בשים לב לחובות החלות על כוח האדם האמור, וזאת לשם מניעת ניגוד עניינים ותפקוד תקין ונכון של כוח האדם בהתאם לדרישים החלים עליו.

מכיוון שחלק מהותי בהנעה ובקידום של מיזם להתחדשות עירונית תלוי בראש ובראשונה ברצון דיירי הבניין או הבניינים בביצוע מיזם כאמור, מוצע כי הרשות להתחדשות עירונית תפעל לגיבוש הסכמות הדיירים לביצוע מיזמים כאמור. גיבוש ההסכמות ייעשה במגוון דרכים כמפורט בפרק המוצע. הרשות להתחדשות עירונית תהיה רשאית להפנות דיירים לרשימה של נותני שירותים בתחום ההתחדשות העירונית, אשר מתוכם יוכלו הדיירים לבחור את הגורמים שאתם יתקשרו לשם קידום המיזם הנוגע להם. רשימת נותני השירותים תגובש בהתאם לכל דין ויכלול בה נותני שירותים שיעמדו בתנאי סף שתקבע הרשות להתחדשות עירונית. תנאי הסף יבטיחו, עד כמה שניתן, את איכות השירות שיינתן, ודאית בהספקת השירות וכן היבטים נוספים המיועדים לקידום מהיר ונכון של מיזמים להתחדשות עירונית.

עוד מוצע להסמך את הרשות להתחדשות עירונית למנות יועצים חברתיים לליווי דיירים במהלך ביצוע מיזמים להתחדשות עירונית.

מוצע להבהיר כי התפקידים והסמכויות של הרשות להתחדשות עירונית, כמוצע בפרק זה, אינן פוגעות בסמכויות שניתנו לגורם אחר לפי כל דין.

סימן ד': מליאת הרשות

מינוי המליאה והרכבה 15. (א) לרשות תהיה מליאה של 12 חברים (בפרק זה – המליאה), וזה הרכבה:

- (1) השר, והוא יהיה יושב ראש המליאה;
 - (2) ראש הרשות;
 - (3) המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה;
 - (4) המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון;
 - (5) המנהל הכללי של משרד הפנים;
 - (6) המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה;
 - (7) המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים;
 - (8) מנהל מינהל התכנון במשרד הפנים;
 - (9) סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר;
 - (10) משנה ליועץ המשפטי לממשלה;
 - (11) מנהל רשות מקרקעי ישראל;
 - (12) נציג הרשויות המקומיות, אשר ימונה על ידי שר הפנים.
- (ב) יושב ראש המליאה באישור המליאה, ימנה לו ממלא מקום, מבין חברי המליאה.
- (ג) חברי המליאה המנויים בפסקאות (2) עד (11) של סעיף קטן (א), רשאים למנות לעצמם ממלא מקום, אחד או יותר, וכן רשאי שר הפנים למנות ממלא מקום לחבר המליאה המנוי בפסקה (12) של הסעיף הקטן האמור, והכול ובלבד שמתקיימים לגבי ממלא המקום כל אלה, לפי העניין:
- (1) הוא עובד המדינה;
 - (2) לא מתקיים בו הסייג למינוי כחבר המליאה לפי הוראות סעיף 19;
 - (3) לעניין ממלא מקום לחבר המליאה שהוא המנהל הכללי של משרד מהמשרדים המנויים בפסקאות (3) עד (7) של סעיף קטן (א) – הוא מכהן כמשנה למנהל הכללי של אותו משרד.
 - (ד) נציגי הממשלה במליאה יפעלו בהתאם למדיניות הממשלה, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטותיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

המליאה ויוצגו בה העמדות השונות של חבריה, מוצע כי חברי המליאה יהיו רשאים למנות לעצמם ממלאי מקום, ובלבד שממלא מקום של חבר המליאה שהוא המנהל הכללי של משרד ממשלתי יהיה המשנה למנהל הכללי של אותו משרד.

בהתאם להסדרתה של הרשות להתחדשות עירונית כרשות ממשלתית, מוצע כי נציגי הממשלה במליאה יפעלו בהתאם למדיניות הממשלה כפי שזו באה לידי ביטוי בהחלטות הממשלה. הוראה זו תמנע מצבים שבהם הממשלה החליטה על מדיניות מסוימת וגוף הכפוף לה מבצע מדיניות מנוגדת.

המדינה והם ימונו בהתאם להוראות חוק שירות המדינה (מינויים). לשם הבטחת תפקודה של הרשות להתחדשות עירונית, מוצע לקבוע כי עובדי הרשות יבצעו את הוראות ראש הרשות ויהיו נתונים, בביצוע פעילותם, לפיקוחו.

לסימן ד': מליאת הרשות

סעיף 15 בסימן זה מוצע להסדיר היבטים שונים הנוגעים למליאת הרשות להתחדשות עירונית (בפרק זה – המליאה). מוצע, כי במליאה יכהנו 12 חברים, ובהם שר הבינוי והשיכון שיהיה יושב ראש המליאה, המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה. כדי שהמליאה תוכל להמשיך ולתפקד גם בהעדרו של חבר

- (1) קביעת המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה;
 - (2) אישור תכנית העבודה של הרשות ואישור הצעת התקציב של הרשות שיגיש ראש הרשות למליאה;
 - (3) מעקב אחר ביצוע בפועל של תכניות העבודה והתקציב של הרשות כפי שאושרו לפי פסקה (2);
 - (4) קבלת דיווחים שוטפים מראש הרשות בנוגע לפעילות הרשות;
 - (5) הנחיית ראש הרשות בביצוע תפקידו.
17. (א) חבר המליאה שהוא נציג הרשויות המקומיות כאמור בסעיף 15(א)(12) ימונה לתקופת כהונה של שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופות כהונה נוספות, ובלבד שלאחר תום שתי תקופות כהונה רצופות לא ימונה לחבר המליאה לתקופה נוספת במשך שלוש שנים לפחות.
- (ב) דין חבר המליאה האמור בסעיף קטן (א), כדין עובד המדינה לענין חיקוקים אלה:
- (1) חוק העונשין, התשל"ז-1977³⁸ – הוראות הנוגעות לעובדי הציבור;
 - (2) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969³⁹;
 - (3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979⁴⁰.
18. (א) המליאה תתכנס ארבע פעמים בשנה, לכל הפחות; יושב ראש המליאה, ראש הרשות או ארבעה מחברי המליאה רשאים לזמן ישיבות מליאה נוספות. המליאה תקבע את דרכי עבודתה ואת נוהלי דיוניה ככל שלא נקבעו לפי פרק זה.
- (ב) החלטות המליאה יתקבלו ברוב קולות של חברי המליאה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש המליאה קול נוסף.
- (ג) המניין החוקי בישיבות המליאה יהיה חמישה חברים לכל הפחות, ובהם יושב ראש המליאה או ראש הרשות או ממלא מקום.

סדרי עבודת המליאה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 16 המליאה, כך מוצע, תהיה בעלת מספר תפקידים שתכליתם קידום פעולת הרשות להתחדשות עירונית, הכוונת פעילותה ומעקב שוטף אחר ביצוע תפקידיה.

סעיף 17 מוצע לקבוע את משך כהונתו של חבר המליאה שהוא נציג הרשויות המקומיות ואינו עובד המדינה – ולהגבילה לשתי תקופות כהונה בנות 3 שנים כל אחת שלאחריהן לא יהיה ניתן למנות את אותו אדם כחבר המליאה, אלא אם כן חלפו שלוש שנים לפחות. מאחר שחבר זה אינו עובד המדינה, מוצע לקבוע כי חיקוקים מסוימים החלים על עובדי המדינה שמטרתם היא הבטחת טוהר המידות ומינהל תקין, יחולו גם על

סעיף 18 מוצע הסדר לענין סדרי עבודתה של המליאה, לשם הבטחת תפקוד שוטף ורציף של המליאה. לפי המוצע, תתכנס המליאה לפחות 4 פעמים בשנה, כאשר ארבעה מחברי המליאה, וכן ראש הרשות או יושב ראש המליאה יהיו רשאים לזמן ישיבות נוספות מעבר לאלה. החלטות המליאה יתקבלו ברוב קולות, כאשר המניין החוקי לקיום ישיבת מליאה יהיה 5 חברים לפחות שנכללים בהם ראש הרשות או יושב ראש המליאה או ממלאי מקום.

סעיף 16 המליאה, כך מוצע, תהיה בעלת מספר תפקידים שתכליתם קידום פעולת הרשות להתחדשות עירונית, הכוונת פעילותה ומעקב שוטף אחר ביצוע תפקידיה.

סעיף 17 מוצע לקבוע את משך כהונתו של חבר המליאה שהוא נציג הרשויות המקומיות ואינו עובד המדינה – ולהגבילה לשתי תקופות כהונה בנות 3 שנים כל אחת שלאחריהן לא יהיה ניתן למנות את אותו אדם כחבר המליאה, אלא אם כן חלפו שלוש שנים לפחות. מאחר שחבר זה אינו עובד המדינה, מוצע לקבוע כי חיקוקים מסוימים החלים על עובדי המדינה שמטרתם היא הבטחת טוהר המידות ומינהל תקין, יחולו גם על

³⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

⁴⁰ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

- סייג למינוי חבר המליאה 19. לא יתמנה לחבר המליאה מי שבתוך שבע השנים שקדמו למינויו הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המליאה או שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו.
- פקיעת כהונה 20. חבר המליאה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
- (1) הוא התפטר מחברותו במליאה במסירת כתב התפטרות ליושב ראש המליאה;
 - (2) חדל להתקיים בו התנאי שמכוחו מונה;
 - (3) הוא הורשע בפסק דין סופי בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המליאה.
- השעיה מכהונה 21. הוגש נגד חבר המליאה כתב אישום בשל עבירה כאמור בסעיף 20(3), ישעה אותו יושב ראש המליאה מכהונתו, עד למתן פסק דין סופי בעניינו.
- ניגוד עניינים 22. (א) לא ימונה ולא יכהן כחבר המליאה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המליאה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר המליאה רשאי להביא בחשבון, במסגרת שיקוליו והחלטותיו, גם את השיקולים הרלוונטיים לתפקיד שבשלו התמנה לחבר המליאה, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.
- (ב) חבר המליאה יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המליאה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המליאה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר המליאה לא יטפל במסגרת תפקידו במליאה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המליאה.
- (ג) התברר לחבר המליאה כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), יודיע על כך ליושב ראש המליאה.
- (ד) בסעיף זה –
- “עניין אישי”, של חבר המליאה – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף שחבר המליאה או קרובו מנהלים או עובדים אחראים בו, או עניין של גוף שיש לכל אחד מהם חלק בהון המניות שלו, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות הצבעה;
- קרוב – בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המליאה.

ד ב ר י ה ס ב ר

שעתיד להימצא בניגוד עניינים קבוע בין תפקידו במליאה לבין כל תפקיד אחר שלו או עניין אישי שלו או של קרובו, לרבות של גוף שהוא בעל מניות בו, לא ימונה ולא יכהן כחבר המליאה. עם זאת מוצע להבהיר כי חבר המליאה יכול להביא בחשבון במסגרת שיקוליו והחלטותיו גם את השיקולים הנוגעים לגורם או לגוף שאותו הוא מייצג, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד. כך למשל, המנהל הכללי של משרד הפנים יוכל להביא בחשבון את הצרכים או המדיניות של משרד הפנים בענייני התחדשות עירונית כחלק ממילוי תפקידו כחבר המליאה ומעשה זה לא ייחשב כניגוד עניינים. זאת ועוד, מוצע לקבוע כי במקרה שבו נושא מסוים הנדון במליאה גורם או עלול לגרום לניגוד עניינים של אחד מחבריה, על החבר האמור

סעיפים כדי להבטיח את טוהר המידות והאמון 19 עד 21 הציבורי במליאה ובפעולותיה, מוצע לקבוע כי לא יתמנה להיות חבר המליאה מי שבשבע השנים שקדמו למינויו הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המליאה, או שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור. עוד מוצע בעניין זה, כי במקרה שבו הוגש נגד חבר המליאה כתב אישום בשל עבירה כאמור לעיל, על יושב ראש המליאה יהיה להשעותו מחברותו במליאה עד למועד מתן הכרעת הדין בעניינו.

סעיף 22 מכיוון שהמליאה עתידה להנחות את עבודת הרשות להתחדשות עירונית ולקבוע את סדרי העדיפות שלה ותכניות העבודה שלה, מוצע לקבוע, כי מי

23. קיום המליאה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של תוקף פעולות המליאה חבר בה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

סימן ה': הכרזה על מתחם פינוי ובינוי

24. (א) ראש הרשות רשאי בהמלצת המליאה, להכריז בצו (בפרק זה – צו הכרזה) על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בנייה (בפרק זה – מתחם פינוי ובינוי).
(ב) (1) תוקפו של צו ההכרזה יהיה לתקופה שנקבעה בו, אך לא יותר משש שנים מיום תחילתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) הממשלה רשאית, בדרך והתנאים האמורים בפסקת משנה (א), להאריך בצו את תוקפה של ההכרזה על מתחמים להתחדשות עירונית (פינוי ובינוי), שניתנה במסגרת החלטת הממשלה מיום כ"א בחשוון התשס"א (19 בנובמבר 2000), מיום ב' באב התשס"א (22 ביולי 2001), מיום כ"ה בחשוון התשס"ב (11 בנובמבר 2001), או מיום ו' בתמוז התשס"ב (16 ביוני 2002), לתקופה שלא תעלה על שש שנים מהמועד שבו פג תוקפה של ההכרזה;

(3) (א) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות, בהמלצת הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג) ועל פי תנאים שתורה הוועדה, להאריך או לחדש את תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או של צו הכרזה, כמפורט להלן, לפי העניין, ובלבד שהתקיימו התנאים המפורטים בפסקת משנה (ב):

(1) להאריך, בצו, את תוקפו של צו הכרזה שתוקפו הוארך לפי פסקה (2)(א), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת תוקפו; צו הארכה לפי פסקת משנה זו יינתן במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה שתוקפו הוארך כאמור;

(2) לחדש, בצו, את תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או צו הכרזה, שתוקפם הוארך לפי פסקה (2)(א) או (ב) (בסעיף זה – צו לחידוש הכרזה), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים; צו לחידוש הכרזה יינתן בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפם של ההכרזה או צו ההכרזה שתוקפם הוארך כאמור, ואולם לעניין צווים

להימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה ביחס לאותו נושא והוא לא יטפל בנושא זה גם מחוץ לשיבות המליאה.

סעיף 23 לשם הבטחת הרצף התפקודי של המליאה ותוקף החלטותיה, מוצע לקבוע כי החלטות המליאה וסמכויותיה לא ייפגעו כתוצאה מכך שהתפנה מקום של חבר המליאה או מחמת ליקוי שנפל במינוי של חבר המליאה או בהמשך כהונתו.

לסימן ה': הכרזה על מתחם פינוי ובינוי ולסעיף 30

סעיפים סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה, קובע 24 ו-30 לאמור:

"הכרזה על מתחם פינוי ובינוי

33א. (א) הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות, בהמלצת הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג), להכריז בצו (להלן – צו הכרזה) על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בניה (להלן – מתחם פינוי ובינוי).

(ב) (1) תוקפו של צו ההכרזה יהיה לתקופה שנקבעה בו אך לא יותר משש שנים מיום תחילתו;

(2) (א) על אף הוראות פסקה (1), הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות, בהמלצת הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ולאחר שהוועדה קיבלה את המלצת יושב ראש מוסד התכנון המוסמך, ועל פי תנאים שתורה הוועדה, להאריך, במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה, את תוקפו של הצו האמור, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת ההכרזה הראשונה או לחדש את צו ההכרזה בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפו, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים, ובלבד שאושרה או שהופקדה תכנית לפינוי לשם בינוי או לעיבוי בניה (בחוק זה – תכנית לפינוי ובינוי), במתחם הפינוי והבינוי שהוכרז באותו צו, או שמוסד התכנון החליט על הפקדתה; אושרה תכנית לפינוי ובינוי לא תידרש המלצת יושב ראש מוסד התכנון המוסמך;

(2) (א) על אף הוראות פסקה (1), ראש הרשות רשאי, בהמלצת המליאה ולאחר שהמליאה קיבלה את המלצת יושב ראש מוסד התכנון המוסמך, להאריך, במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה, את תוקפו של הצו האמור, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת ההכרזה הראשונה או לחדש את צו ההכרזה בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפו, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים, ובלבד שאושרה או שהופקדה תכנית לפינוי לשם בינוי או לעיבוי בנייה (בפרק זה – תכנית לפינוי ובינוי), במתחם הפינוי והבינוי שהוכרז באותו צו, או שמוסד התכנון החליט על הפקדתה; אושרה תכנית לפינוי ובינוי לא תידרש המלצת יושב ראש מוסד התכנון המוסמך.

(ב) ראש הרשות רשאי, בדרך ובתנאים האמורים בפסקת משנה (א), להאריך בצו את תוקפה של ההכרזה על מתחמים להתחדשות עירונית (פינוי ובינוי), שניתנה במסגרת החלטת הממשלה מיום כ"א בחשוון התשס"א (19 בנובמבר 2000), מיום ב' באב התשס"א (22 ביולי 2001), מיום כ"ה בחשוון התשס"ב (11 בנובמבר 2001), או מיום ו' בתמוז התשס"ב (16 ביוני 2002), לתקופה שלא תעלה על שש שנים מהמועד שבו פג תוקפה של ההכרזה.

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור לא יהיה בן-תוקף לעניין חוק פינוי ובינוי (פיצויים), מהמועד שבו פגה ההכרזה הראשונה ועד למועד פרוסום הצו.

(ב1) הממשלה רשאית להסמיך את שר הבינוי והשיכון, להרחיב, לצמצם או לשנות בצו, על פי המלצת הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג), את גבולותיו של שטח שהממשלה הכריזה עליו בצו הכרזה, כעל מתחם פינוי ובינוי.

(ג) הממשלה תמנה ועדה להתחדשות עירונית שיינתנו לה, בין השאר, הסמכויות לפי סעיף זה לעניין מתחמי פינוי ובינוי ואלה חבריה:

- (1) נציג שר הבינוי והשיכון, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג שר הפנים;
- (3) נציג שר האוצר;
- (4) נציג השר לאיכות הסביבה;
- (5) נציג שר התחבורה;
- (6) נציג ראש הממשלה;
- (7) נציג רשות מקרקעי ישראל שימונה בהמלצת השר לתשתיות לאומיות;
- (8) נציג שר המשפטים.

(ד) לדיוני הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג) יוזמנו, דרך קבע, שני נציגי הרשויות המקומיות שימנה שר הפנים, שתהיה להם דעה מייעצת.

לחידוש הכרזה שניתנו במסגרת החלטות הממשלה, בתקופה שמיום י"ח בחשוון התשס"ט (16 בנובמבר 2008) עד יום ה' באב התשע"ד (1 באוגוסט 2014), ושלא היו בתוקף בתום התקופה האמורה, יכול שהצווים יינתנו בתוך שנה מיום ה' באב התשע"ד (1 באוגוסט 2014);

(ב) לא יוארך ולא יחודש תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או צו הכרזה, אלא בהתקיים אלה:

- (1) רוב מיוחס מבין בעלי הדירות התקשר בעסקת פינוי ובינוי; בפסקה זו, "רוב מיוחס מבין בעלי הדירות" ו"עסקת פינוי ובינוי" – כהגדרתם בחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו–2006 (בסעיף זה – חוק פינוי ובינוי (פיצויים));
- (2) לעניין צו הכרזה שניתן לאחר יום י"ח בתמוז התשע"ד (1 באוגוסט 2014) – אושרה תכנית לפינוי ובינוי ובמתחם הפינוי והבינוי שהוכרז באותו צו;

(4) תחילתו של צו שחודש או הוארך לפי פסקה (2)(א) ו-(ב) או (3)(א)(2), במועד פקיעתה של ההכרזה כאמור באותן פסקאות, לפי העניין, ואולם חידוש תוקפה של הכרזה

(3) (א) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), ראש הרשות רשאי בהמלצת המליאה, להאריך או לחדש את תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או של צו הכרזה, כמפורט להלן, לפי העניין, ובלבד שמתקיימים התנאים המפורטים בפסקת משנה (ב):

(1) להאריך, בצו, את תוקפו של צו הכרזה שתוקפו הוארך לפי פסקה (2)(א), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת תוקפו; צו הארכה לפי פסקת משנה זו יינתן במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה שתוקפו הוארך כאמור;

(2) לחדש, בצו, את תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או של צו הכרזה, שתוקפם הוארך לפי פסקה (2)(א) או (ב) (בסעיף זה – צו לחידוש הכרזה), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים; צו לחידוש הכרזה יינתן בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפם של ההכרזה או צו ההכרזה שתוקפם הוארך כאמור, ואולם לעניין צווים לחידוש הכרזה שניתנו במסגרת החלטות הממשלה, בתקופה שמיום י"ח בחשוון התשס"ט (16 בנובמבר 2008) עד יום ה' באב התשע"ד (1 באוגוסט 2014), ושלא היו בתוקף בתום התקופה האמורה, יכול שהצווים יינתנו בתוך שנה מיום ה' באב התשע"ד (1 באוגוסט 2014).

(ב) לא יוארך ולא יחודש תוקפם של הכרזה כאמור בפסקה (2)(ב) או של צו הכרזה, אלא בהתקיים כל אלה:

(1) רוב מיוחס מבין בעלי הדירות התקשר בעסקת פינוי ובינוי; בפסקה זו, "רוב מיוחס מבין בעלי הדירות" ו"עסקת פינוי ובינוי" – כהגדרתם בחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו–2006 (בסעיף זה – חוק פינוי ובינוי (פיצויים));

(2) לעניין צו הכרזה שניתן לאחר יום י"ח בתמוז התשע"ד (1 באוגוסט 2014) – אושרה תכנית לפינוי ובינוי במתחם הפינוי והבינוי שהוכרז באותו צו.

(4) תחילתו של צו שחודש או שהוארך לפי פסקה (2)(א) או (ב) או (3)(א)(2), במועד פקיעתה של ההכרזה כאמור באותן פסקאות, לפי העניין, ואולם חידוש תוקפה של הכרזה כאמור לא יהיה בן-תוקף לעניין חוק פינוי ובינוי (פיצויים), מהמועד שבו פגה ההכרזה הראשונה עד למועד פרסום הצו.

ד ב ר י ה ס ב ר

רשאי ראש הרשות להתחדשות עירונית, לאחר שקיבל את המלצת מליאת הרשות, להאריך את תוקפה של הכרזה כאמור בהתאם לכללים האמורים בסעיף 33א האמור.

בהמשך לכך, מוצע לעגן את הסמכות האמורה בסעיף 24 המוצע, ובמקביל מוצע לבטל את הוראות סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה.

לפי המוצע, הסמכות להכריז על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, הקבועה כיום בסעיף 33א לחוק התכנון והבנייה (בפרק זה – הכרזה), המסורה כיום לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה לממשלה או לוועדת שרים שהיא הסמיכה לכך, תעבור לידי ראש הרשות להתחדשות עירונית בהתאם להוראות סעיף 24 המוצע. בהתאם לכך,

סימץ ו': הוראות כלליות

- | | | |
|--------------|-----|--|
| תקציב הרשות | 25. | תקציב הרשות ייקבע בתחום פעולה נפרד בתקציב רשויות הפיקוח, בחוק התקציב השנתי; לעניין זה, "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" – כמשמעותם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. ⁴¹ |
| אגרות | 26. | לשם מימון פעולות הרשות, רשאי השר באישור שר האוצר, לקבוע אגרות בעד ביצוע פעולות הרשות לפי פרק זה, וכן לקבוע על מי מוטלת חובת תשלום אגרה לפי סעיף זה. |
| עסקאות הרשות | 27. | לצורך ביצוע הוראות פרק זה, מורשה ראש הרשות, יחד עם חשב הרשות, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, ⁴² ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור. |
| דרישת מידע | 28. | (א) השר יסמין עובד מעובדי הרשות, אשר יהיה רשאי לדרוש כל מידע או מסמך הדרושים לרשות לשם מילוי תפקידה, מרשות מקומית, ממוסד תכנון, ממשרדי הממשלה ומרשות אחרת שהוקמה לפי חוק, ובלבד שמתקיימים לגבי העובד כל אלה:
(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השר, להיות מוסמך כאמור;
(2) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר.
(ב) בסעיף זה, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995. ⁴³ |

סימץ ז': ביצוע ותקנות, תיקונים עקיפים, תחילה והוראת מעבר

- ביצוע ותקנות 29. השר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.
- תיקון חוק התכנון והבנייה 30. בחוק התכנון והבנייה –
- (1) סעיף 33א – בטל;
- (2) בסעיף 62א –
- (א) בסעיף קטן (א2)(1), במקום "כהגדרתם בסעיף 33א" יבוא "כמשמעותם בסעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה–2014 (בסעיף זה – חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015)";

דברי הסבר

לסימן ו': הוראות כלליות

כללי בסימן זה מוצעות הוראות שונות הנוגעות לרשות להתחדשות עירונית ולסמכויותיה.

סעיף 25 מוצע לקבוע כי תקציב הרשות להתחדשות עירונית ייקבע בחוק התקציב השנתי, בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף תקציב רשויות הפיקוח.

סעיף 26 עוד מוצע, כי לצורך מימון פעולות הרשות להתחדשות עירונית, רשאי שר הבינוי והשיכון באישור שר האוצר, לקבוע אגרות בעד פעולות הרשות לפי פרק זה.

סעיף 27 כדי שהרשות להתחדשות עירונית תוכל לבצע את התפקידים הנתונים לה לפי פרק ה' המוצע, מוצע לקבוע, כי ראש הרשות יהיה מורשה, יחד

עם חשב הרשות שהוא עובד אגף החשב הכללי במשרד האוצר, לייצג את הממשלה בעסקאות לרכישה או למכירה של נכסים כהגדרתם בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, וזאת לשם ביצוע הוראות פרק זה בלבד.

סעיף 28 מוצע להסמיך את הרשות לדרוש מרשות מקומית, ממוסד תכנון, ממשרדי הממשלה ומרשות אחרת שהוקמה לפי חוק, להעביר אליה כל מידע הנדרש לה לצורך ביצוע תפקידה בהתאם להוראות פרק זה.

לסימן ז': ביצוע ותקנות, תיקונים עקיפים, תחילה
והוראות מעבר

סעיף 29 מוצע לקבוע כי שר השיכון ממונה על ביצוע פרק ה' המוצע, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

41 ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

42 ס"ח התשי"א, עמ' 52.

43 ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(ב) בסעיף קטן (ג)(2)(ד), במקום "לפי סעיף 33א" יבוא "לפי סעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

(ג) בסעיף קטן (ז)(4), במקום "כהגדרתם בסעיף 33א" יבוא "כמשמעותם בסעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015".

תיקון חוק רשות
מקרקעי ישראל

31. בחוק רשות מקרקעי ישראל –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "חוק המקרקעין" יבוא:

"חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015" – חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014";

(ב) אחרי ההגדרה "המועצה" יבוא:

"מליאת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" – המליאה כמשמעותה בסימן ד' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

(ג) אחרי ההגדרה "קק"ל" יבוא:

"הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" – הרשות שהוקמה לפי סימן ב' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

(2) בסעיף 22 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "במשרד הבינוי והשיכון" יבוא "ברשות הממשלתית להתחדשות עירונית";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "הממשלה או ועדת שרים מטעמה" יבוא "מליאת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית";

(ג) סעיפים קטנים (ד) ו-(ו) – בטלים.

תיקון חוק פינוי
ובינוי (פיצויים)

32. בחוק פינוי ובינוי (פיצויים) –

(1) בסעיף 1 –

(א) במקום ההגדרה "הוועדה להתחדשות עירונית" יבוא:

"הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" – הרשות שהוקמה לפי סימן ב' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

ד ב ר י ה ס ב ר

יובהר, כי התיקון המוצע אינו משנה את מטרות הקרן וכי הרשות להתחדשות עירונית תפעל למימוש מטרות הקרן בהתאם לתכנית רב-שנתית שתאשר מליאת הרשות חלף הממשלה או ועדת שרים מטעמה כפי שנקבע בחוק רשות מקרקעי ישראל ערב תיקונו בהצעת חוק זו.

סעיף 32 מוצע לתקן את ההגדרות שבסעיף 1 לחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו-2006 (בפרק זה – חוק הפיצויים), כך שבין השאר, במקום ההגדרה של "הוועדה להתחדשות עירונית" אשר מוצע לבטלה בהתאם להוראות פרק זה, תבוא הגדרה של "הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" שהוקמה לפי פרק זה. עוד מוצע לתקן את סעיף 22 לחוק הפיצויים כך שפנייה לצורך מינוי

סעיף 31 הקמתה של הרשות להתחדשות עירונית, שתהיה אחראית על נושא ההתחדשות העירונית ותרכז את עבודת הממשלה בעניין זה, מצריכה ביצוע התאמות, בדרך של תיקונים עקיפים, לחוקים קיימים שהתקבלו טרם הקמתה ושנקבעו בהם הוראות ביחס לנושאים הקשורים להתחדשות עירונית.

מוצע, לתקן את חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (בפרק זה – חוק רשות מקרקעי ישראל) כך שהקרן להתחדשות עירונית שהוקמה לפי תעבור לרשות להתחדשות עירונית, והרשות האמורה היא הגורם שינהל את הקרן – וזאת מתוקף היותה הגורם הממשלתי המרכזי האמון על הטיפול בנושא ההתחדשות העירונית.

(ב) אחרי ההגדרה "חוק התכנון והבנייה" יבוא:

"חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015" – חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה – 2014;

(ג) בהגדרה "מתחם פינני ובינוי", במקום "לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה" יבוא "לפי סעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

(2) בסעיף 2א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ליושב ראש הוועדה להתחדשות עירונית" יבוא "לראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "יושב ראש הוועדה להתחדשות עירונית" יבוא "ראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית".

בחוק המקרקעין (חיווק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), בסעיף 6א –

(1) בסעיף קטן (א) במקום "ליושב ראש הוועדה להתחדשות עירונית כהגדרתה בחוק פינני ובינוי (פיצויים), התשס"ו–2006" יבוא "לראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית שהוקמה לפי סימן ב' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה–2014 (בסעיף זה – ראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית)";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ליושב ראש הוועדה" יבוא "לראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית".

34. בחוק מיסוי מקרקעין –
(א) בסעיף 49ט(א) –

תיקון חוק מיסוי
מקרקעין (שבח
ורכישה)

(1) בהגדרה "יחידת מגורים", במקום "לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה" יבוא "לפי סעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

(2) בהגדרה "יחידה אחרת", במקום "לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה" יבוא "לפי סעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע ששר המשפטים בהתייעצות עם שר הבינוי והשיכון, יקבע הוראות לעניין פנייה לראש הרשות להתחדשות עירונית בעניין זה ומינוי השמאי.

סעיף 34 נוכח התיקונים המוצעים בפרק זה שלפיהם תבוטל הוועדה להתחדשות עירונית ותוקם רשות להתחדשות העירונית, מוצע לתקן את סעיף 49כח לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג–1963 (בפרק זה – חוק מיסוי מקרקעין), כך שראש הרשות להתחדשות עירונית יהיה רשאי להכריז על שטח כעל מתחם פינני ובינוי במסלול מיסוי בהתאם לכללים האמורים בסעיף 49כח, סמכות שהיתה מסורה ערב התיקון המוצע לוועדה להתחדשות עירונית, לרבות לעניין תוקף ההכרזה.

סמכות ההכרזה שהיתה נתונה למנהלים כהגדרתם בחוק מיסוי מקרקעין תיוותר בלא שינוי.

שמאי תיעשה לראש הרשות להתחדשות עירונית ולא ליושב ראש הוועדה להתחדשות עירונית אשר בוטלה לפי הוראות פרק זה.

כמו כן מוצע שההפניה לסעיף 33א לחוק התכנון והבנייה לעניין הגדרת מתחם פינני ובינוי תותאם להוראות פרק זה ותוחלף בהוראות סעיף 24 בפרק זה שבו עוגנו ההוראות לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה.

סעיף 33 מוצע לתקן את סעיף 6א לחוק המקרקעין (חיווק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), התשס"ח–2008 (בפרק זה – חוק חיווק בתים), כך שלראש הרשות להתחדשות עירונית תהיה סמכות למנות שמאי מקרקעין לשם קבלת חוות דעת לעניין תביעה לפי סעיפים 5 ו-5א לחוק חיווק בתים, במקום הסמכות שהיתה מסורה ערב הצעת חוק זו ליושב ראש הוועדה להתחדשות עירונית.

(3) בהגדרה "מתחם פינני ובינוי", במקום "לפי הוראות סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה" יבוא "לפי הוראות סעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015";
(ב) בסעיף 49כב –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בסעיף זה –

"חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015" – חוק התכנית הכלכלית
(תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב
2015), התשע"ה-2014;

"מליאת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" – המליאה
כמשמעותה בסימן ד' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית לשנת
2015;

"הממונים" – המנהלים וכן ראש הרשות הממשלתית להתחדשות
עירונית;

"ראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית" – מי שמונה לראש
הרשות לפי סימן ג' בפרק ה' לחוק התכנית הכלכלית לשנת
2015";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "הועדה רשאית" יבוא "ראש הרשות הממשלתית
להתחדשות עירונית רשאי", אחרי "(7 בנובמבר 2001)" יבוא "לאחר התייעצות
עם המנהלים ועם מליאת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית", במקום
"בהתייעצות עם הועדה" יבוא "בהתייעצות עם הממונים" והמילוי "להמליץ
לממשלה" – יימחק;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "הכריזה הממשלה" יבוא "הכריז ראש הרשות
הממשלתית להתחדשות עירונית" ובמקום "תקבע" יבוא "יקבע";
(ג) בסעיף 49ל –

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "מתחם להתחדשות עירונית", אחרי "לחוק התכנון
והבנייה" יבוא "כנוסחו ערב ביטולו בסעיף 30 לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני
חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014";
(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "וכל עוד הכרזת הממשלה" יבוא "או ראש הרשות
הממשלתית להתחדשות עירונית".

35. בחוק הליכי תכנון ובנייה להאצת הבנייה למגורים (הוראת שעה), התשע"א-2011⁴⁴,
בסעיף 2 –

תיקון חוק הליכי
תכנון ובנייה
להאצת הבנייה
למגורים

(1) אחרי ההגדרה "חוק התכנון" יבוא:

"חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015" – חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה
ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 35 עוד מוצע לתקן את ההגדרה "מתחם פינני ובינוי"
המנויה בחוק הליכי תכנון ובנייה להאצת הבנייה
למגורים (הוראת שעה), התשע"א-2011, כך שההתייחסות
להחלטה מקדמית שנתנה הועדה להתחדשות עירונית
מכוח סעיף 49כב לחוק מיסוי מקרקעין תתייחס לנוסחו

כמו כן מוצע כי הכללים ששר האוצר יקבע לעניין
הכרזה כאמור לפי סעיף 49כב האמור יותקנו בהתייעצות עם
המנהלים וראש הרשות להתחדשות עירונית. כמו כן, יתוקנו
ההגדרות בחוק מיסוי מקרקעין המפנות לסעיף 33א לחוק
התכנון והבנייה, כך שיפנו להוראות סעיף 24 לחוק המוצע.

⁴⁴ ס"ח התשע"א, עמ' 1036.

(2) בהגדרה "מתחם פינוי ובינוי", במקום "בסעיף 33א" יבוא "בסעיף 24 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015" ואחרי "בסעיף 49כח לחוק מיסוי מקרקעין" יבוא "כנוסחו ערב תחילתו של סעיף 34 לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2015".

36. (א) תחילתם של סעיפים 24, 30 ו-32 עד 35 חמישה חודשים מיום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – המועד הקובע).

(ב) הכרזות הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך שניתנו לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה כנוסחו ערב ביטולו בסעיף 30 לחוק זה והכרזות הממשלה שניתנו לפי סעיף 49כח(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) כנוסחו ערב תיקונו בסעיף 34 לחוק זה, שהיו בתוקף ערב המועד הקובע, יראו אותן כאילו ניתנו בידי ראש הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, ויחולו לגביהן הוראות סעיף 24 או סעיף 49כח(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) כנוסחו לאחר המועד הקובע, לפי העניין, ובלבד שתקופת תוקפה הכוללת של הכרזה שניתנה לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה ערב ביטולו כאמור לא תעלה על התקופות הקבועות בסעיף האמור.

פרק ו': תחולה

37. תחילתו של חוק זה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) אלא אם כן נקבע בו אחרת.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע הוראת מעבר אשר תאפשר לראות בהכרזות של הממשלה לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה והכרזות לפי סעיף 49כח(ג) לחוק מיסוי מקרקעין, שניתנו לפני המועד הקובע ושהיו בתוקף ערב המועד הקובע, כאילו ניתנו בידי ראש הרשות להתחדשות עירונית, ויחולו עליהן ההוראות המעורכנות בהתאם לחיקונים המוצעים בפרק זה.

עם זאת, מוצע להבהיר כי אין בהוראת מעבר זו כדי להאריך את תוקפן של ההכרזות שניתנו לפי סעיף 33א לחוק התכנון והבנייה מעבר לתקופות הקבועות באותו סעיף כנוסחו ערב ביטולו בפרק זה.

של חוק מיסוי מקרקעין ערב תיקונו בפרק זה, וכן לתקן את ההפניה לסעיף 33א לחוק התכנון והבנייה שבסעיף 2 לחוק האמור כך שתפנה לסמכות ההכרזה לפי פרק ה' המוצע.

סעיף 36 מוצע לקבוע הוראות בדבר תחילה מאוחרת של סעיף 24 המוצע, שעניינו הכרזה על מתחם פינוי ובינוי וכן של חלק מהתיקונים העקיפים המוצעים בסימן זה ((סעיפים 30 ו-32 עד 35 המוצעים)), כך שייכנסו לתוקפם חמישה חודשים לאחר יום תחילתו של החוק המוצע (בפרק זה – המועד הקובע). במהלך תקופה זו עתידה לקום הרשות להתחדשות עירונית על אורגניה השונים, שיהיו נתונות לה הסמכויות האמורות בפרק זה.